

İDARE

Dâhiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

Yıl: 14

Ağustos, Eylül, 1 inci teşrin, 2 inci teşrin 1941
Sayı 161,162, 163 ve 164

AGUSTOS

Tayinler	3139
Terfiler	3143
Takdir olunanlar	3144
Vekâlet emrine almanlar	3145
Kanunlar	3146
T. B. M. M. Kararı	3155
Kararnameler	3159
Tevhidi içtihat kararları	3161
Mülki teşkilât	3168
Tamimle)	3169
Diğer vekâlet tamimleri	3171

EYLÜL

Tayinler	3173
Takdirname alanlar	3176
Kanunlar	3178
Kararnameler	3189
Mülki teşkilâtı	3192
Vekâlet tamimleri	3195
Diğer vekâletler	3203
Emekli ve öksüzler	3204

1 NCİ TEŞRİN

Nutuklar	3206
Tayinler	3213
Terfiler	3215
Takdir kazananlar	3217
Tecziye edilenler	3219
Mülki teşkilât	3220

2 NCİ TEŞRİN

Nutuklar	3227
Tayinler	3240
Takdir edilenler	3244
Vekâlet emrine alınanlar	3245
Mülki teşkilât	3246
Vekâlet tamimleri	3257
Emekli öksüzler	I

Osmanbey Matbaası

Resmi Kısım

Tayinler

No: 16729

Tarihi:27-7-941

1 — Vekâlet Hukuk müşavirliği muavini Saim Hazerin Mahalli İdareler Umum Müdür muavinliğine, Nüfus Umum Müdürlüğü dördüncü şube müdürü Zeki Köymen'in Nüfus Müdürlüğü Üçüncü şube müdürlüğüne, Beşiktaş kaymakamı Ali Rıza Önal'ın Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü Birinci daire Reisliğine, Milas Kaymakamı Mahmut Nedim A. kerin Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü Üçüncü daire Reisliğine, Of kaymakamı Süleyman Asaf Sargut'un Mahalli İdareler Umum Müdürlüğüne şube müdürlüğüne, Marmaris kaymakamı Rıfat Bingöl'ün Mahalli İdareler Umum Müdürlüğünde şube Müdürlüğüne, Bozüyük kaymakamı Naci Rollas'ın Nüfus Umum Müdürlüğü muavinliği ve birinci şube müdürlüğüne, Düzce kaymakamı Fahrettin Ünal'ın Nüfus Umum Müdürlüğü ikinci şube müdürlüğüne, Sungurlu kaymakamı Nurettin Özcebey'in Nüfus Umum Müdürlüğü dördüncü şube müdürlüğüne, Mülkiye Müfettişi Selim İmecenin memurlar, Sicil ve muamelât Umum müdürlüğü birinci şube müdürlüğüne, Köyceğiz kaymakamı Memduh Payzin'in memurlar, Sicil ve muamelât Umum Müdürlüğü ikinci şube müdürlüğüne, Emniyet Umum Müdür Muavini Emin Kırışın Hatay Vali muavinliğine, Mahalli İdareler umum müdürü Muavini Hilmi Yurdakul'un Söke kaymakamlığına, Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü şube müdürlerinden Baha Koldaşın

Düzce Kaymakamlığına, Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü Birinci daire Reisi Besim Tugay'ın Handek Kaymakamlığına, Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü Üçüncü daire Reisi Fuat Kâmil Erkal'ın İskilip kaymakamlığına, Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü şube müdürlerinden Vasfi Gerger'in Milâs kaymakamlığına, Nüfus Umum Müdürlüğü ikinci şube müdürü Dilâver Erginin Nallıhan kaymakamlığına, Nüfus Umum Müdürlüğü Üçüncü şube müdürü Necmettin Selenin Köyceğiz kaymakamlığına, Memurlar, Sicil ve Muamelât Umum Müdürlüğü birinci şube müdürü İhsan Kâhya oğlunun Edremit kaymakamlığına, Memurlar, Sicil ve muamelât Umum Müdürlüğü ikinci şube müdürü Alptekin'in Bayramiç kaymakamlığına, Nüfus Umum Müdür muavini ve birinci şube müdürü Fuat Yurttaşın Marmaris kaymakamlığına, Emniyet Umum Müdürlüğü Üçüncü daire Reisi Necip Kandemir'in Eceabat kaymakamlığına, Emniyet Umum Müdürlüğü 9 uncu şube müdürü Tevfik Besim Baykuş'un Of kaymakamlığına, Nallıhan kaymakamı Arif Dayancın Sungurlu kaymakamlığına, Balya kaymakamı Sabri Süzer'in Beşiktaş kaymakamlığına, Hatay Vali Muavini Akif İşcan'ın Osmaniye kaymakamlığına, Söke kaymakamı İzzet Örsün Mihaliççik kaymakamlığına, Harran kaymakamı Mehmet Ata Aksoy'un Bozüyük kaymakamlığına, Mülkiye Müfettişi Fuat Coruk'un Balya kaymakamlığına, Edremit kaymakamı Şadan Altıok'un Şemdinli kaymakamlığına, Şemdinli kaymakamı Nuri Altıok'un Artova kaymakamlığına, Osmaniye kaymakamı İbrahim Vasfi Bağatur'un Kangal kaymakamlığına, Eceabat kaymakamı Muhsin Güloğlu'nun Harran kaymakamlığına naklen tayinleri tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye vekili memurdur.

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — 80 lira maaşlı Birinci Sınıf Mülkiye Müfettişlerinden Hikmet Soymanın münhal bulunan 3 üncü Umumi Müfettişlik Yabancı İşler Müdürlüğüne naklen tayini tensip kılınmıştır.

2 — Bu Kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Polis Enstitüsü Öğretmenlerinden Muzaffer Sezer'in münhal bulunan mezkûr Enstitü Müdür Muavinliğine tayini tensip kılınmıştır.

2 — Bu Kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

24/7/1941

No: 16780

Tarihi: 25/Ağustos/1941

1 Akşehir kaymakamı Necmettin Öner'in Simav kaymakamlığına, Beyşehir kaymakamı Adnan Sonçağ'ın Saimbeyli kaymakamlığına, Ilgın kaymakamı Fahrettin Başer'in Feke kaymakamlığına, Kadınhanı kaymakamı Halit Ergenenin Finike kaymakamlığına, Feke kaymakamı Kadri Öz Kazanç'ın Gürün kaymakamlığına Finike kaymakamı Muammer Kurtay'ın Cizre kaymakamlığına, Gündoğmuş kaymakamı Muhlis Babaoğlu'nun Ilgın kaymakamlığına, Cihanbeyli kaymakamı Cevdet Barının Seferihisar kaymakamlığına, Seferihisar kaymakamı Şükrü Uğurhan'nın Akşehir kaymakamlığına, Maden kaymakamı Ali Rıza Ulusman'nın Mutki kaymakamlığına, Mutki kaymakamı Tevfik Akkutay'ın Maden kaymakamlığına, Tutak kaymakamı Adil Ciğeroğlu'nun Kağızman kaymakamlığına, Kağızman kaymakamı Hamdi Haşan Orhon'un Cihanbeyli kaymakamlığına, Suruç kaymakamı Ali Fehmi Kayar'nın Beyşehir kaymakamlığına, Pervari kaymakamı Nafi Akmay'ın Suruç kaymakamlığına, Cizre kaymakamı Tevfik Yener'in Pervari kaymakamlığına, Simav kaymakamı Fevzi Hamurcuoğlu'nun Bandırma kaymakamlığına, Tosya kaymakamı Esat Onat'ın Handek kaymakamlığına, Gürün kaymakamı Cemil Çalın'ın Havza kaymakamlığına, Sındırgı kaymakamı Şahap Tarım'ın İpsala kaymakamlığına, Havza kaymakamı Sadi Süer'in Tutak kaymakamlığına, Memurlar, sicil ve muamelât Umum Müdürlüğü birinci şube muamelât Bürosu Şefi Mahmut Şahin'in Sındırgı kaymakamlığına, Şıtak kaymakamı Necdet Taşar'ın Malazgirt kaymakamlığına, Malazgirt kaymakamı Cemil Aydemir'in Sorgun kaymakamlığına, Karlıova kaymakamı Sadık Sıtkı Şavlı'nın Demirci kaymakamlığına, Kiğı kaymakamı Mesut Kâni

Deprem'in Kadın'han kaymakamlığına, Kurtalan kaymakamı Edip Ergin'in Tosya kaymakamlığına, Sorgun kaymakamı Ekrem Talât Avşaroğlu'nun Şatak kaymakamlığına, Geyve kaymakamı Namik Karayelin Ahlat kaymakamlığına, Bor kaymakamı Turgut Başkaya'nın Gürpınar kaymakamlığına, Gürpınar kaymakamı Mümtaz Bayman'nın Bor kaymakamlığına, Ahlat kaymakamı Sadık Tuncer'in Çatalca kaymakamlığına, Bandırma kaymakamı Abdullah Parlan'nın Kiğı kaymakamlığına, Demirci kaymakamı Şefik San'nın Geyve kaymakamlığına, Çatalca kaymakamı İhsan Sakızlı'nın Kastamonu Vali Muavinliğine, Mülkiye Müfettişlerinden Zeki Özener'in de Vekâlet Hukuk Müşavirliği muavinliğine naklen tayinleri tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

No: 16783

Tarihi: 25/Ağustos/1941

1 — Ağrı Mektupçusu Süreyya Esanka'nın Hakkâri Mektupçuluğuna, Çorum Mektupçusu Kâzım Beydoğan'ın Gümüşhane mektupçuluğuna, Afyon Mektupçusu Sait Adil Karamanın Eskişehir Mektupçuluğuna, Eskişehir Mektupçusu Rüştü Yurdakul'un Çorum Mektupçuluğuna Tokat Mektupçusu İsmail Hakkı Kayanın Afyon Mektupçuluğuna, Bitlis Mektupçusu Süleyman Alemdarın Tokat Mektupçuluğuna, Muş Mektupçusu Hüseyin Pabuççuoğlu'nun Giresun Mektupçuluğuna, Çoru Mektupçusu Şevket Yıldırımın Bingöl Mektupçuluğuna, Urfa Mektupçusu Şeref Ayyıldız'ın Maraş Mektupçuluğuna, Maraş mektupçusu Memduh Necati Tosunun Urfa Mektupçuluğuna, Giresun mektupçusu Cevdet Andayın'ın Bitlis Mektupçuluğuna, Eski Eruh Kaymakamı Nusret Ünlütürk'ün Çoruh mektupçuluğuna, naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur,

Terfiler

Mülkiye Müfettişlerinden Umum Müdürlüğümüz Birinci Şube Müdürlüğüne nakledilmiş bulunan Selim İmece 27/10/36 tarihinden beri almakta olduğu 60 lira maaştaki kanuni müddetini ikmal ettiğinden maaşının 70 liraya, yine Umum Müdürlüğümüz İkinci Şube Müdürlüğünden Bayramiç Kaymakamlığına nakledilmiş bulunan Şükrü Alptekin 29-10-1934 tarihinde Kemaliye kazası Kaymakamlığından terfian ve 45 lira maaşla ikinci şube müdürlüğüne tayin kılınmış ve burada iken teşkilât kanunu ile maaşı 70 liraya çıkarılmış ve bu maaşı 27-10-937 tarihinden beri almakta bulunmuş olduğundan maaşının 80 liraya, Mahalli İdareler U. Müdürlüğü Şube Müdürlerinden Düzce Kaymakamlığına nakledilmiş bulunan Baha Koldaş 31-5-937 tarihinden beri almakta olduğu 70 lira maaştaki müddetini ikmal ettiğinden maaşının 80 liraya, Antalya Vali Muavini M. Kamik Arkan'ın 11-7-938 tarihinden beri almakta olduğu 70 lira maaştaki müddetini ikmal etmiş olmasına ve Vali Muavinliğinde 80 liralık kadro mevcut bulunmasına binaen maaşının 80 liraya çıkarılmasını Yüksek tasviplerine arz eylerim.

Takdir olunanlar

Çoruh Nüfus Müdürü Şevki Süsoy'a

Vilâyet Nüfus işlerinin tedvirinde ve halka gösterilen teşkilat ve vazife severliğinden ötürü Çoruh Vilâyetince takdirname verilmiştir.

16/7/1941

Kocaeli Valisi Ziya Tekeli'ye

Adapazarı kazası dâhilinde bulunan bütün bataklıkların kurutulmasında ve sıtma mücadele teşkilâtına yapılan müzaheretinden dolayı Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince takdirname verilmiştir.

28/7/941

Aydın Seferberlik Memuru Emin Günver'e

Seferberlik takvimi, muhtıra, vesaiti nakliye, pasif korunma işlerini kanun ve emirlerin icap ettirdiği bir titizlik ve hassasiyetle tanzim etmiş olduğundan dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir.

22/7/941

Yaylak kaymakamı Şahap Ural'a

940-941 yıllarında kaza dâhilindeki ilk ve Eğitim Okullarının inşasında sebzeden hizmetinden dolayı Urfa Vilâyetince takdirname verilmiştir.

4/8/941

Vekâlet Emrine Alınanlar

Kararname Sureti

1 — Görülen idari lüzuma binaen Bingöl mektupçusu M. Nedim Sezer'in Vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye vekili memurdur.
25/8/941

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Görülen İdarî lüzuma binaen İskilip Kaymakamı Hulûsi Akalın'ın Vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.
27/7/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Kangal Kaymakamı İzzettin Aykut'un görülen İdarî lüzuma binaen Vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.
27/7/1941

Kanunlar

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki kanuna bağılı bir sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun

Kanun No: 4096

Kabul tarihi: 4/8/1941

Madde 1 — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 30-6-1939 tarih ve 3656 sayılı kanunun ikinci maddesine bağılı bir sayılı cetvelin Adliye Vekâletine ait Ceza ve Tevkif Evleri Umum Müdürlüğü kısmı ile vilâyet memurları kısmındaki kâtip unvanı ve kâtipler başlığı altındaki mahkeme kâtipleri kısmının derece, unvan, adet ve maaşları bu kanuna bağılı cetvelde gösterildiği üzere değiştirilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

6/8/1941

Arttırma, Eksiltme ve ihale halindeki 2490 sayılı kanun ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun

Kanun No: 4097

Kabul tarihi: 8/8/1941

Madde 1 — 2-6-1934 tarih ve 2490 sayılı kanun ile 26-5-1927 tarih ve 1050 sayılı kanuna aşağıdaki muvakkat madde eklenmiştir:

Muvakkat madde — 1939 Avrupa harbinin devam ettiği müddet içinde ecnebi memleketlerden satın alınmış veya satın alınacak her türlü eşya ve levazım 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 83 üncü maddesinin (H) fıkrası hükümlerinin tatbiki kabil olmayan hallerde, ait olduğu vekâletin teklifi ve Maliye Vekâletinin mütalaası-ı üzerine İcra Vekilleri Heyetince tespit edilecek esaslar dairesinde mübayaâ edilebilir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11/8/1941

Siyasal Bilgiler Okulu hakkındaki kanuna ek kanun

Kanun No: 4098

Kabul tarihi: 8/8/1941

Madde 1 — Siyasal Bilgiler Okulunda Dâhiliye Vekâleti hesabına 100 e kadar talebe okutturulabilir. Her yıl okula alınacak talebe miktarı Dâhiliye Vekâleti bütçesine konacak tahsisat ile mukayyet olmak üzere Dâhiliye ve Maarif Vekâletince müştereken tespit olunur.

Madde 2 — Birinci madde mucibince okutturulacak talebenin leylî olarak mektebe alınmaları veya bunların Siyasal Bilgiler Okulu idaresinde bir yerde ibate ve iaşeleri mümkün bulunduğu takdirde Dâhiliye Vekâleti bütçesine bu maksatla konulmuş olan tahsisat, Maarif Vekâleti bütçesinin Siyasal Bilgiler Okuluna ait faslına nakil olunur.

Gerek leylî ve gerek pansiyon şeklinde talebenin ibate ve iaşesi temin edilemediği takdirde talebeden her birine yiyecek, yatacak, giyecek, kitap ve sair masrafları karşılığı olmak üzere Dâhiliye Vekâletince ayda maktu zan azamî 40 lira verilir.

Madde 3 — Birinci madde mucibince okutturulacak talebenin okula alınmaları ve tahsillerini bitirdikten sonra hizmet mükellefiyetleri hakkında 2777 sayılı kanunun 2 inci, 4 üncü ve 5 inci maddeleri hükümleri tatbik olunur.

Madde 4 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 5 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11/8/1941

Ankara Şehri lâğımları hakkında kanun

Kanun No: 4099

Kabul tarihi: 8/8/1941

Madde 1 — Ankara Şehri lâğımlarının inşaat ve tesisatı için, her sene sarfi icap eden miktar o sene bütçesine konulmak üzere, (7 200 000) liraya kadar gelecek senelere geçici taahhütlere girişmeğe Nafia Vekili mezundur.

Madde 2 — Lâğım tesisat ve inşaatı ile lâğım güzergâhındaki bina lâğımlarının raptı ve mevcut çukurların kapatılması veya iptal edilmesi işleri Nafia Vekâletince yaptırılır.

Madde 3 — İşletmeye açılan mıntikalarda sarf olunan mebalîğden bina lâğımlarının ana lâğımlara raptı ve mevcut lâğımların kapatılıp

İptaline taallük edenlerin alâkalılarca tediye tarzı ve alüminyum inşaat masraflarına Devlet ve belediye ve mülk sahihlerince iştirak nispetleri ve bu masrafların tesviye şekillerde lâğımların idamesi ve işletilmesi suretleri ayrı bir kanunla tayin olunur.

Madde 4 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 5 — Bu kanunun hükümlerini tatbikat İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 11/8/1941

**Yeniden yapılacak su işlerine 31 milyon lira tahsisi
hakkındaki 3132 ve bu paranın sureti temini
hakkındaki 3483 sayılı kanunlara
ek kanun**

Kanun No: 4100

Kabul tarihi: 8/8/1941

Madde 1 — 12-11-1937 tarih ve 3132 sayılı kanunla verilmiş ve 22-6-1938 tarih ve 3483 sayılı kanunla temin edilmiş olan (31) milyon liralık tahsisata, mezkûr kanunlarda mevcut hükümlere göre sarf ve temin edilmek üzere daha (50) milyon lira ilâve edilmiştir.

Madde 2 — 3132 sayılı kanunun birinci maddesinde tespit edilmiş olan havzalara, Anadolu'nun garp ve cenup sahilini teşkil eden Akdeniz mıhtakisiyle Orta Anadolu, Kızılırmak, Fırat ve Dicle havzaları ve Sakarya'nın mensup kısımları ithal edilmiştir.

Madde 3 — Sulama şebekeleri dâhilinde bulunan arazinin kadaströ haritalarına ve bu şebekeler içinde tesis edilecek numune farlarının istimlâk ve tanzimine ait bilumum masraflar bu tahsisattan ödenir.

Madde 4 — 3132 sayılı kanunun ikinci maddesinde tespit edilmiş olan müddet 1946 mali yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

Madde 5 — 3483 sayılı kanunun ikinci maddesinde tespit edilmiş olan senelik tahvil miktarı (9) milyon liraya çıkarılmıştır.

Madde 6 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 7 — Bu kanunun hükümlerini icraya Nafia ve Maliye Vekilleri mezundur. 11/8/1941

Harcırah Kararnamesine ek kanun

Kanun No: 4101

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — 15 Mayıs 1335 tarihli harcırah kararnamesinin 19 uncu maddesi şümulüne dâhil memur ve müstahdemlere mensubu bulunduk-

lan dairelerin tensibiyle muayyen mm takalar içinde vazife icabı olarak muayyen tarifeli vasıtalarla yapacakları yolculuklarda nakil ücreti verilir

Muvakkat Madde — 29/5//1941 tarihli ve 4042 sayılı kanunun beşinci maddesinin son fıkrası kaldırılmıştır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12/8/1941

**Askerlik Kanununun 4 üncü maddesinin
tadili hakkında kanun**

Kanun No: 4102

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yoklama devri, askerlik çağının başlangıcından kıtaya duhule kadardır.

Yoklama devrinde bulunup 8 inci madde mucibince askere istenmesi zamanı gelmemiş olanlarla 19 yaşında bulunanlar, seferberlik zamanlarında veya fevkalâde hallerde Milli Müdafaa Vekâletinin istemesi ve İcra Vekilleri Heyetinin kabul ve Reisi cumhurun tasdik eylemesiyle askere alınabilirler.

Bu takdirde bunlardan yoklamaları yapılmış olanlar sevk olunurlar. Yoklamaları yapılmamış olanlar için Millî Müdafaa Vekâletinin tayin eyleyeceği her hangi bir zamanda askerlik meclisleri derhal toplanarak bunların yoklamalarını yaparlar ve askerliğine karar verilenler askere alınurlar.

Bu suretle askere alınanların kanunen alınmaları lâzım gelen güne kadar yapacakları askerliği muvazzaf hizmetlerine mahsup edilir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12/8/1941

**Devlet memurları aylıklarının tevhidî ve teadülü
hakkındaki 3656 sayılı kanuna ek 3888 sayılı
kanuna bağı bir sayılı cetvelde değişiklik
yapılması hakkında kanun**

Kanun No: 4103

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — 26-6-1940 tarih ve 3888 sayılı kanuna bağı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmındaki dördüncü dereceden iki enstitü mütehasıs muavininden birinin unvanı (Enstitü Mütehasıs Mütercimi) şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya icra Vekilleri Heyeti memurdur.
12/8/1941

**Muharip yabancı ordu mensup arından Türkiye'ye
iltica edenler hakkında kanun**

Kanun No: 4104

Kabul tarihi: 11/8//1941

Madde 1 — Yabancı memleketlerden Türkiye'ye iltica eden muharip yabancı ordu mensuplarının Türkiye topraklarına girdikleri tarihten itibaren iade olunacakları tarihe kadar nakil, iaşe, il bas, iskân ve tedavi hususları Hükümetçe temin olunur.

Madde 2 — Mülteciler topraklarımıza ayak bastıklarında ve kara sularımıza girdiklerinde esliha, mühimmat ve sair harp vasıtalarından tecrit edilirler.

Madde 3 — Mültecilerin üzerindeki eşya ile beraberlerinde getirdikleri zatî eşyadan maada (kara, deniz ve hava) esliha, mühimmat, teçhizat, nakil vasıtaları, gemi, tayyare vesaire askerî eşya ve her çeşit harp malzemesi orduca muhafaza altına alınır ve bunların muhafazaları için icap eden masraflar da yapılır.

Madde 4 — Gözaltı edilmiş subay ve askerî memurlarla erlerim iaşe ve il basları ve kendilerine yapılacak yardım hakkında mensup oldukları hükümetlerle mukavele akdine Hükümet mezundur. Mukavele bulunmadığı takdirde bu hususta yapılacak masraflar ve nakdî yardımlar Hükümetçe takdir olunur ve bu masraflarla birinci maddenin istilzam ettiği sair masraflar hususî bir hesaba kaydedilmek suretiyle

Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinin taallük ettiği tertiplerinden ödenir[^]

Madde 5 — Gözaltı edilen yabancı askerlerin idareleri Kızılay Cemiyetine devredilebilir. Devredildiği takdirde nakil, işe, il bas, iskân ve tedavi gibi bilumum idare işleri cemiyet tarafından yapılır ve masrafları bilâhare Hükümetçe cemiyete iade olunur.

Madde 6 — Gözaltı edilenler için tesis edilecek kamplardaki inzibatın temini ve buna müteallik işlerin tanzim ve idaresi Türk Ordusu Dâhilî, Hizmet Kanununun esaslarına göre Millî Müdafaa Vekilliğince tespit olunur.

Madde 7 — Gözaltı edilen yabancı askerî şahısların cezaî muameleleri Türk Askerî Ceza ve Askerî Muhakeme Usulleri Kanunlarına tâbidir.

Muvakkat madde — Bu kanunun neşri tarihine kadar Türkiye'ye iltica edip gözaltı edilenler için Millî Müdafaa Vekâletince yapılan masraflar bu kanun hükümlerine göre kayıt ve mahsup olunur.

Madde 8 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 9 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12/8/1941

Ordu mensuplarına bir er tayım istihkakı verilmesi hakkında kanun

Kanun No: 4105

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — Seferberlikte seferin devamı müddetince ve fevkalâde hallerde bu hallerin devamı müddetince,

Askerî kadrolarda müstahdem bilumum subay ve askerî memurlarla bunların yerlerinde ücretle çalıştırılan müstahdemlere ve ordu kadrosunda seferî vazifesinde müstahdem olanlara birer er tayımı istihkak olarak verilir.

Kısmî seferberlikte bu istihkak yalnız seferber olan kıtaat ve karargâhları mensuplarına verilir.

Madde 2 — Bu er tayımı istihkakı kazandan yemek suretiyle veya aynen veya bedelden verilir.

Madde 3 — Bu kanun hükümleri jandarma, Gümrük Muhafaza ve Orman Muhafaza Teşkilâtına da şamildir.

Madde 4 — 881 sayılı kanun mülgadan.

Muvakkat Madde — Bu kanunun neşrine kadar 881 sayılı kanunun birinci maddesi veçhile hususî ehemmiyeti icra Vekilleri Heyetince tasdik edilen zamana ait olarak Haziran 1941 bidayetinden itibaren verilmeğe başlanan er tayini zammı kabul edilmiştir.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 6 — Bu kanun hükümlerini icraya icra Vekilleri Heyeti memurdur.

12/8/1941

Örfî İdare Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun

Kanun No: 4106

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — 3832 sayılı Örfî idare Kanununun dördüncü ve beşinci maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 4 — örfî idare altına alman her mıntıkada bu kanun hükümlerini tatbik etmek üzere hizada Genel Kurmay Başkanı ve seferde Başkomutanlık tarafından en az Kolordu komutanlığı yapmış bir komutan, örfî idare komutanı olmak üzere seçilerek Millî Müdafaa Vekâletince tayin muamelesi yapılır. Bu komutanın refakatine lüzumu kadar subay ve askerî adli hâkim ve memur verilir.

Madde 5 — Örfî idare mahkemeleri aşağıda yazılı şekilde teşekkül eder:

I Örfî idare Komutanlığı refakatinde Askerî. Muhakeme Usulü Kanununun 31 ve 35 inci maddelerine tevfikân lüzumu kadar askerî mahkeme teşkil olunur. Bu mahkemeler toplandıkları mahallin ismini taşırlar. Her mahkeme teşkil olunan mıntıkada Örfî idare Komutanının göstereceği lüzum üzerine Millî Müdafaa Vekâletince tensip olunacak yüksek rütbeli bir subay o yeri Örfî İdare Mahkemesinin adli amirliğın yapar.

Örfî idare mahkemesi kararları aleyhine örfî idare komutanı da tefhim tarihinden itibaren bir ay içinde temyiz yoluna müracaat edebilir.

II Örfî idare Mahkemelerinin asıl ve yedek askerî ve askeri adli hâkimleri, zabıt kâtipleri ve diğeri memur ve müstahdemleri Millî

Müdafaa Vekili tarafından intihap ve tayin olunur. Askerî adli hâkimler bunlardan bilfiil hâkimlik etmiş olanlar arasından seçilir.

III - Müstacel ve zarurî hallerde Örfî idare Mahkemeleri teessüs edinceye kadar mahallî hâkim ve Cumhuriyet müddeiumumileri askerî adli hâkim vazifesini görürler.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12/8/1941

**Yedek Subay ve Askeri Memurlar Kanununda değişiklik
Yapan 3993 numaralı kanunun birinci
maddesinin (B) fıkrasının tadiline
dair kanun**

Kanun No: 4107

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — 4993 numaralı kanunim birinci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

B) Yabancı memleketlerde Yüksek mühendislik ve mühendislik tahsiline talebe olarak gönderilip görülen lüzum üzerine memlekete celp edilenlerin ecnebi memleketlerde yedek subay olmak için görecekları tahsil ve staja tekabül eden iki senelik müddetin mütebakisini memleketimizde tamamlayarak liyakatleri usulen tasdik edilenler yedek asteğmen nasıp edilirler.

Yabancı memleketlerde Yüksek mühendislik ve mühendislik tahsili için yapılan müsabaka imtihanlarında kazanan Askerî Lise mezunu talebelerden fevkalâde ahval dolayısı ile ecnebi memleketlere gönderilemeyenler; ecnebi memleketlerde yedek subay olmak için görecekları iki senelik bir tahsil ve staja tekabül eden müddeti memleketimizde tamamlayarak liyakatleri usulen tasdik edildikten sonra yedek asteğmen nasıp edilirler.

Yedek asteğmenliğe nasıp edilenlerin müteakip rütbelere terfileri muvazzaf subaylar gibi icra edilir.

İki seneden evvel yedek asteğmen nasıp edilmiş olanların iki senede asteğmen olmaları kabul edilmek suretiyle müteakip terfileri bu kanuna göre yürütülür.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12/8/1941

**Subay ve askerî memurlara elbise, kaput, çizme veya
potin verilmesine dair kanun**

Kanun No: 4108

Kabul tarihi: 11/8/1941

Madde 1 — Türkiye Cumhuriyeti ordusunun kara, deniz ve hava kısımlar ile jandarma, gümrük ve orman muhafaza teşekküllerinde müstahdem bilumum subaylardan hazarda takım ve bölüklerde ve sınıf okullarında bulunan asteğmen, teğmen, üsteğmen, yüzbaşı ve önyüzbaşıya; erata mahsus birer kat elbise, birer kaput, birer çift çizme veya potin verilir,

Denizde muadilleri vazifelerde bulunanlara erat elbisesi yerine deniz subaylarına mahsus iş elbisesiyle deniz erlerine mahsus birer kaput, birer çift potin verilir.

Madde 2 — Seferde bütün subaylara ve askerî memurlara ve kısmî seferberlikte seferber olan ve büyük manevralarda manevraya iştirak eden birlik ve müesseselerin subay ve askerî memurlarına birinci maddede yazılı elbise, kaput, çizme veya potin verilir.

İcra Vekilleri Heyetince verilecek karar üzerine fevkalâde hallerde bilumum subay ve askerî memurlara ve her hangi bir harekâta harekâta iştirak edenlere aynı hükümler tatbik olunur.

Madde 3 — Bunların miatları ile icabında yenilenmeleri erat mebusadır hakkındaki hükümlere tâbidir.

Madde 4 — 14 Haziran 1935 tarih ve 2811 numaralı ve 4 Mayıs 1936 tarih ve 2962 numaralı ve 25 kânunusani 1937 tarih ve 3099 numaralı kanunlar mülğadır.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dâhiliye, Gümrük ve İnhisarlar ve Ziraat Vekilleri memurdur.

12/8/1941

T. B. M. M. Kararı

Kır, çarşı ve mahalle bekçilerinin Memurin Muhakematı Kanunu hükümlerine tâbi olup olmadıklarının tefsirine mahal olmadığı hakkında

Karar No: 1255

Mardin Mebusu Edip Ergin'in, Memurin Muhakematı Kanunu hükümlerine nazaran hangi vazife sahiplerinin memurin muhakematı hükümlerine tâbi tutulacaklarının tefsiri hakkındaki tavrini üzerine Dâhiliye Encümeni tarafından yazılan aşağıdaki mazbata tasvip edilmiştir.

8/8/1941

Dâhiliyeye Encümeni mazbatası

Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerine nazaran hangi vazife sahiplerinin bu kanun hükümlerine tâbi tutulacaklarının tespit edilmesine dair Mardin Mebusu Edip Ergin tarafından Yüksek Reisliğe takdim edilen tefsir talebi ve Adliye Encümeninin bu hususa ait mazbatasını encümenimize tevdi kılındığından okundu ve tefsir talebini icap ettiren sebebin “kır, çarşı ve mahalle bekçileri, memuru tarif eden 788 numaralı kanunun birinci maddesinin daire şümulünden hariç ve hususî kanunlarına göre zabıta mahallîyesin tahtı nezaretinde olup zabıta mânia ve adliye vazifesinde ona muavenetle mükellef ve işbu vesaitin ifası sırasında yalnız jandarma ve polis haiz olduğu salâhiyeti haiz olmalarına, mebni bu vazifelerinden mümas veya vazifelerinin ifası sırasında hâdis olan suçlardan dolayı takibatın icrasında umumî hükümler tatbik olunup Memurin Muhakeme Kanununun 4 üncü maddesindeki istisnâ hüküm cari olamayacağına” dair 18 Mart 1940 tarihinde ittihaz edilmiş bulunan Tevhidi İçtihat Kararı olduğu anlaşıldıktan sonra mesele müzakere olundu. Şöyle ki:

1 — Kır Bekçileri Kanunu ile Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanununu ayrı ayrı tetkik eden encümenimiz, her iki kısım bekçilerin vazife yaparken veyahut yaptıkları vazifeden dolayı haklarında takibat icrasının Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinde hudutlanmış olduğu kanaatini hâsıl etmiştir. Çünkü:

Kır Bekçileri Kanununun 4 üncü maddesinde aynen “Kır bekçileri jandarma zabitlerinin tahtı nezaretinde olup jandarma efradı derecesinde zabıta mânia ve adliye vazifesiyle mükellef” oldukları tasrih edilmiş olup yoksa “yalnız jandarmanın malik olduğu salâhiyeti haiz” bu-

lundukları beyanı ile iktifa edilmiş değildir. Herhangi bir vazifenin mukabilinde mutlak bir hakkı mevcudiyeti hukukun değişmez prensiplerinden olduğu göz önünde tutulacak olur ise; silâhım istimal eden jandarma efradı hakkında tatbik edilen Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin, aynı şekilde sahnını kullanmış bulunan kır bekçisi hakkında da tatbik edilmesi, kanunî bir lüzum olduğunu reddetmek imkânsızdır.

Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanununun 4 üncü maddesinde dahi aynen “bekçilerin, zabıta mânia ve adliye vazifelerini ifa sırasında polisin malik olduğu hukuk ve salâhiyeti haiz” buldukları musarrah olup yoksa “yalnız polisin malik olduğu salâhiyeti haiz” oldukları zikredilmekle iktifa edilmiş değildir. Bu sebeptendir ki, kanunun verdiği salâhiyete istinaden silâhını bir polis gibi istimal eden bekçiler hakkında yapılacak ceza takibatının, bir polis hakkında tatbik edilen kanun hükümleri dairesinde yapılması, kanunun bekçiler için tanıdığı bir hak olduğu aşikârdır. Gerçi; Adliye Encümeni Mazbatasında bu hakkın “zabıta mânia ve Adliye vazifelerini ifa sırasında suçluları yakalamak, lüzumunda silâh kullanmak, suçun izlerini ve debilerini tespit bakımından icap eden tedbirleri itiraz etmek” gibi işlerden ibaret olduğu beyan edilmekte ise de hakikatte bu işler polisin haiz olduğu hukuk arasında sayılamaz. Çünkü hukuk mefhumunda irade ve muhayyerlik mündemiçtir; hak sahibi ister ise o hakkı kullanır, diler ise o haktan feragat edebilir. Hâlbuki bekçilerin bir suçluyu yakalamaktan veyahut bir suçun delillerini toplamaktan feragat etmeleri tasavvur olunamaz.

Binaenaleyh, bu işler, polisin ifa edeceği vazifeyi ve istimal edeceği salâhiyeti ifade eder. Bu sebeptendir ki, “polisin haiz olduğu hukuk” tabirinden kanunun kastettiği mana, gerek ceza ve usul kanunlarında ve gerek idare kanunlarında zabıta otoritesine taallük eden sùbjektif hükümlere matuf olduğu tereddüt kabul etmez kayıktandır.

2 — Belediye memurları, Memurin Kanununun birinci maddesindeki tarife dâhil olmadığı halde Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerine tâbi tutuldukları sadedinde teklif sahibinin ileri sürmüş olduğu delil tahlil edilerek, tevhide içtihat kararının müstenit bulunduğu “kır ve çarşı ve mahalle bekçileri, Memurin Kanununun birinci maddesinin şümulü dairesinden hariç oldukları için Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin tatbikinden da hariç tutulmaları icap edeceğine” dair sebebin, kanunî esasta tetabuk etmemekte olduğuna bir işaret olarak irade kılındığı neti

cesine varılmıştır. Çünkü:

Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin, yalnız Memurin Kanununun birinci maddesinde tarif edilenlere münhasır olmayıp tariftan hariç bulunanlar hakkında dahi tatbik edilebileceği, Belediye Kanununun bu açık hükmü ile takviye edilmiş bulunduğu şüphesizdir. Hususu ile belediye memurları arasında intihap ile seçilmiş reis ve azanın mevcudiyeti, Belediye Kanununa bu yolda bir hüküm dercini mucip kılan diğer müstakil bir sebep teşkil eder.

3 — Memurin Muhakemat Kanununu 1330 (1914) senesinde ve Memurin Kanunu 1926 senesinde tedvin edilmiş olup bir kanunun, kedisinden 12 sene sonra neşredilecek olan diğer bir kanun muhtevasının kendi hükümleri üzerinde tesir bırakacağını derpiş ederek bu tesiri karşılayacak hükümleri ihtiva etmesi ihtimali tasavvur olunamayacağı tabiidir. Kaldı ki; amme hizmeti memurlarından oldukları halde haklarında Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin tatbik edilmemesi matlup olanlar var ise ancak bunlar hakkında hususî kanunlarına bu yolda istisnaî hüküm konulabileceği bedihidir. Nitekim Millî Korunma Kanununun “bu kanuna göre tavzif olunan memur ve müstahdemlerin bu kanunun tatbiki dolayısı ile işledikleri suçlardan dolayı haklarında yapılacak cezaî takiplerde memurin muhakematına dair kanun hükümleri tatbik edilmez” hükmünü ihtiva eden 64 üncü maddesi bu esasını kanunla müeyyet bir burhanıdır.

Bundan başka; çiftçi mahsullerinin korunması hakkındaki kanun lâyihasını tetkik ederken Adliye Encümeni, bekçiler hakkında Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin tatbik edilmemesi cihetini iltizam ettiği için lâyihanın 23 üncü maddesine “bu kanun ile vazife dar olanların suçlarından dolayı haklarında takibat icrası, Memurin Muhakemat Kanununa tâbi değildir” hükmünü koymuş iken; lâyihayı son olarak tetkik eden muvakkat encümen bu ciheti iltizam etmediği içindir ki; lâyihadan bu hükmü ihtiva eden fıkrayı tamamen çıkarmış ve Yüksek Meclis dahi lâyihayı bu suretle kabul etmiştir. Bu son takının vaziyeti de, bekçiler hakkında Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin tatbik edilmesi hükmünü teyit edici bir katiyet arz eder.

4 — Memurin Muhakemat Kanununun neşri tarihinde hangi vazife sahiplerinin “Memur” mefhumu içinde ifade ve ihata edilmiş olduğunu tayin etmek için o tarihten beri cereyan eden tatbikat ve kanunî mevzuat dahi tetkik ve 1334 (1918) tarihinde kanunları tefsir etmek

salâhiyeti kendi teşekküllerine mevdu bulunan Şûrayı Devlet'in 3 Eylül 1334 (1918) tarihli Takvimi Vakay-i de neşredilen tefsirine itila hâsıl edildi. Bu tefsirde; “Umuru Hükûmete ait muamelâtı asaleten veya vekâleten gerek maaş gerek ücret olarak veya mülâzemet suretiyle bilâ maaş veya hiç bir ücret almaksızın ifa ile mükellef olan kimselerin cümlesi memur olup bunların sıfatlarını tayin eden cihet, sureti tavzifleri değil; ifa ettikleri vazife olduğundan herhangi sınıftan olursa olsunlar Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerine tâbi buldukları” esası tespit edilmiştir. 5 — Büyük Millet Meclisinin, Memurin Kanununun tedvininden sonra ittihaz etmiş olduğu 10 Nisan 1930 tarihli ve 556 numaralı kararın müstenidi olan Memurin Encümeni Mazbatası dahi; ceza takibatında memurun şümulü dairesini tamamı ile açıklamıştır. Bu mazbatada, “558 numaralı kanun mucibince hususî müessesat memurları gibi muameleye tâbi bulunan Tütün İnhisar İdaresi memurlarının vazifelerinden mütevellit veya vazifelerini ifa sırasında hâdis suçlarından dolayı haklarında Memurin Muhakemat kanunu ahkâmı cari olup olmayacağı tefsir tarikiler halli talep edildiği cihetle Memurin Kanunu'ndaki tarifin, o kanuna göre Devlet memuru olacaklarda aranılması lâzım gelen hususî vasıfları tayin ve bunların yine o kanuna göre haiz olacakları hukuk ve salâhiyeti tehdit maksadı ile yapılmış olup umumî ve şamil bir manaya göre amme hizmetlerinden herhangi birini ifa ile mükellef olanlara “Memurin“ denileceği ve hususî kanunlarla Devlet işlerinde kullanılan müstahdemlere de memur hukuk ve vacibinin teşmil edileceği tasrih edilmiş bulunmaktadır ki; jandarma efradı derecesinde zabıta vazifesiyle mükellef oldukları kır bekçileri kanununda ve polis'in malik olduğu hukuk ve salâhiyeti haiz buldukları mahallât bekçileri kanununda sarahaten yazılı olan kır ve mahallât bekçilerinin, Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinden hariç tutulmasına işbu tefsir kararı hiç bir suretle imkân bırakamaz. Binaenaleyh:

“Ceza tatbikatında” hangi vazife sahiplerinin memur telâkki edileceği hususunda Adliye Encümeni ile müttefik olan encümenimiz. “Ceza takibatında” dahi aynen ve tamamen o vazife sahiplerinin memur addedilmeleri ve binaenaleyh haklarında Memurin Muhakemat Kanunu hükümlerinin tatbik olunması, mevcut kanunî mevzuat ve tefsiri mukarrerat hükümleri icabından bulunduğundan bu hususta yeni bir tefsire mahal olmadığına ittifakla karar vermiştir.

Kararnameler

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Kırklareli, Kocaeli, Samsun ve Seyhan Vilâyetleri Hususî İdareleri eş hazinemi hesaplarında kayıtlı olup borçluları ve yapılan takibat safhaları ilişik cetvelde yazılı 8500 lira 45 kuruşun tahsiline imkân bulunmadığı anlaşıldığından meblâğı mezburun Muhasebe-i Umumiye Kanununun 113 üncü ve usulü muhasebe talimatnamesinin 50 nci maddesine istinaden terkini tensip edilmiştir.

2 — İşbu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

2

Kararname No: 16209

Ayrı ayrı yıllarda yurdumuza gelerek vatandaşlığa alınmalarını isteyen ve fena bir halleri olmadığı anlaşılan ilişik tabiiyet beyannamelerinde adları yazılı (263) kişinin 1312 ve 2510 sayılı kanunların 6 ncı maddelerine göre Türk vatandaşlığına alınmaları; Dâhiliye Vekilliğinin 7-7-1941 tarih ve 7223/3820 sayılı tezkeresi üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 15-7-1941 tarihinde kabul olunmuştur.

15/7/1941

2

Kararname No: 16233

Vatandaşlığa alınmalarını isteyen ve fena halleri olmadığı anlaşılan ilişik listede adları yazılı 25 kişinin 1312 ve 2510 sayılı kanunların 6 ncı maddelerine göre Türk vatandaşlığına alınmaları; Dâhiliye Vekilliğinin 11-7-1941 tarih ve 7442/3910 sayılı tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 15-7-1941 tarihinde kabul olunmuştur.

15/7/1941

No: 16376

Teşkilâtı memur ve müstahdemlerinin kıyafet ve teçhizatını kıyafet ve teçhizatı ammenin bazı maddelerinin tadiline mütedair olup diline mütedair olup ve 2/15471 sayılı kararname ile meriyete konulmuş meriyete konulmuş Bekçilere kemerine ait hükmünün 30-6-1942 tarihine ka40-6-1942 tarihine kadar tehir edilmesi; Dâhiliye Vekilliğinin 26329 saydı tezkerenin 26329 saydı tezke teklifi üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 7-8-1941 tarihin etince 7-8-1941 tarihini bulmuştur.

Dâhiliye Vekâletinden;

kazasına bağlı Kırıkkale Nahiye merkezinde yeni dere merkezinde yeniden Devlet Şûrasınca dia muvafık görüldüğünden 1580 sayılı öldüğünden 1580 sayılı umun 7 nci maddesine tevfikan mezkûr Nahiye merkez kür Nahiye merkezili tensip edilmiştir.

Dâhiliye Vekâletinden;

1e Vilâyeti Hususî İdaresi Eşhas Zimem-i hesaplanır Zimem-i Hesaplarında borçluları ve yapılan takibat safhaları ilişik cetvelde yarı ilişik cetvelde ya kuruşun tahsiline imkân bulunmadığı anlaşıldığından Muhasebe-i Umumiye Kanununun 133 üncü maddesinin 133 üncü maddesine d tensip edilmiştir. caramamenin icrasna Dâhiliye Vekili memurdur. ili memurdur.

Tevhidi İctihat Kararları

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihat Heyeti umumiyesinin

12 E. 20 K. numaralı karar.

Özü:

Vakfa ait gayrimenkulün yol için istimplâki halinde taviz bedeli verilmesi lâzım geleceğine dair.

İcareteynli veya mukataalı müsakkafat ve müstegallâtı mevkuferin yol için istimplâki halinde taviz bedelinin alınması lâzım gelip gelmeyeceği hakkında Temyiz Dördüncü Hukuk Dairesinin kararları arasında hasıl olan ihtilâfın tevhidi içtihat suretiyle halli mezkûr daire reisliğinin 23 sayılı müzakeresiyle istenilmesine mebni toplanan Tevhidi içtihat Heyeti Umumiye sinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

Vakıflar Kanununun 26 ncı maddesiyle bu kanunun neşrinden sonra vakıf gayrimenkullerin mukataaya ve icareteyne bağlanması men olunmuştur. Mevcut olanların tasfiyesi ve tasfiyeden evvel yapılacak temlik tasarruflar için de 27 nci ve müteakib maddelerde hususî hükümler konmuştur. Bu maddelerin mütalaasından anlaşılacağı üzere mevcut mukataalı toprakların veya icareteynli gayrimenkullerin mülkiyetleri icare veya mukatalarının yirmi misli bir taviz karşılığında mutasarrıfına geçirilir. Taviz toptan yahut taksitle ödenebilir. Toptan öndendiği yahut taksitle ödenmek takarrür edip de beşte biri tediye edildiği takdirde gayrimenkulün mülkiyeti mutasarrıfı adına tescil olunur bu surette gayrimenkul üzerinde vakfın alâkası kalmaz. Taviz bedelinin toptan ödenmediği yahut taksite raptolunup da beşte biri verilmediği takdirde vakfın alâkası on yıl devam eder. Bu müddetin hitamında gayrimenkulün mülkiyeti kendiliğinden mutasarrıfı adına geçmiş ve vakfın hakkı da bedele inkılap etmiş olur.

Vakıflar Kanununun 30 uncu maddesi mucibince yukardaki hükümler dairesinde vakfın alâkası kastedilmemiş olan mukataalı veya icareteynli bir vakıf gayrimenkulün tavizi tamamen vakfına verilmedikçe o gayrimenkul üzerinde yapılacak temlik tasarrufları tapu dairesi tescilden memnudur. Vakıf gayrimenkullerin yol için istimplâki halinde,

taviz bedelinin vakfına verilmek lâzım gelip gelmeyeceği hakkında Vakıflar Kanununda bir kayıt ve sarahat yoktur. Fakat istimlâk, neticesi ve hukukî mahiyeti itibariyle diğer temlikî tasarruflardan farklı bir mahiyet arz etmez. Binaenaleyh 30 uncu madde hükmünün istimlâk muamelelerinde de tatbiki icap eder. Her ne kadar ekalliyette kalan zevat hastane ve hal için istimlâk halinde taviz bedelinin lâzım geleceği ve fakat meydan, sokak ve saire gibi hususlar için yapılan istimlâklerde gayrimenkulün maddî mevcudiyeti, tasarruf ve istimal kabiliyeti kalmadığından dolayı vakfın müstakbele ait olan icare-i müeccele veya mukataa hakkı kalmayacağından bu nevi istimlâklerde taviz bedelinin lâzım gelmeyeceği rey ve mütalâasında bulunmakta iseler de; Medenî Kanunun 643 üncü maddesinde gayrimenkulün mülkiyeti; sicil kaydının terkinin veya gayrimenkulün tamamı ile ziya halinde zail olacağı ve menfaati amme için yapılan istimlâk halinde mülkiyetin ne vakit zail olacağı kanunu mahsusla muayyen olduğu zikr ve tasrih olunmaktadır. İstimlâk halinde mülkiyetin ne vakit zail olacağını tayin için 3710 sayılı İstimlâk Kanununun mütalâası icap eder. İstimlâk Kanununda gayrimenkulün yol için istimlâki halinde sicil kaydının terkin edileceğine dair bir kayıt ve sarahat mevcut değildir. Bilâkis bu kanunun 16, 17, 18, 19 uncu maddeleri istimlâk olunan gayrimenkulün evvel emirde belediye namına kayıt ve tescil edileceğini âmirdir.

Vakıa Medenî, Kanunun 633 üncü maddesi mucibince istimlâk tarik ile bir gayrimenkulü iktisap eden belediye tescilden evvel dahi oma malik olur. Fakat vakfın hakkı verilmedikçe ve tescil merasimi yapılmadıkça o gayrimenkulü yola kalp edemez. Bunu yapabilmek için vakfın hakkı verilmek ve gayrimenkul belediye adına tescil olunmak suretiyle mülkiyeti hususiyesinin izalesi lâzımdır. Mülkiyeti hususiye ancak mutasarrıfının rızası ile yahut bir mahkemenin hükmü ile belediye adıma tescili yapıldıktan sonra izale edilebilip mücerred istimlâk ile mülkiyeti hususiye zail ve sakıt olmuş olmaz.

Tescilin icrası için Vakıflar Kanununun 30 uncu maddesi mucibince taviz bedelinin tescilden evvel peşin olarak tamamen vakfa verilmesi şarttır. Ve taviz bedeli verilmedikçe tapu dairesi tescilden memnudur*. Büyük Millet Meclisinin 12 Haziran 1940 tarih ve 1188 sayılı kararı mucibince kıymet takdir edilirken gayrimenkulün hususiyeti göz önünde tutularak hariç bırakılmış olmadıkça tavizin mutasarrıfı tarafından aksi takdirde belediye tarafından tescilden evvel ifası lâzım gelir. Belediye

tescilden sonra gayrimenkulde dilediği gibi tasarruf ederek ister mülk olarak muhafaza isterse tamamen veya kısmen yola kaybedebilir. Yola kaybedilen hallerde gayrimenkulün tamamen veya kısmen ziya tabiidir. Ancak bu ziya keyfiyeti bir hareketi arz veya heyelan neticesinde husule gelen ziyalara kabili kıyas değildir. Çünkü istimlâkte mutasarrıf gayrimenkulünü bir bedel mukabilinde belediyeye temlik etmiş olmasına mebni kendisi için gayrimenkulün ziya tasavvur edilemez, Belediyeye gelince belediyece gayrimenkulün yola kaybedilebilmesi yukarda izah edildiği üzere taviz bedeli peşin olarak vakfına verildikten ve mülkiyeti hususiyenin izalesinden sonra kabil olabilir. Zira kanun vaazı taviz hakkının mülkiyet ile birlikte tedavülünün imkânsız kılmasıdır. Hastane ve hal için yapılan istimlâklerde mülkiyetin belediye adama tescilinden sonra tabii hâdiselerden dolayı gayrimenkul telef ve zayı olsa taviz olarak verilen şeyin istirdadına mahal olmadığı gibi yol açmak maksadı ile yapılan istimlâklerde de taviz bedeli lâzım gelmeyeceği iddia olunamaz. İşbu sebeplere bilinen vakıf gayrimenkulün yol için istimlâki halinde de taviz bedelinin ifası lâzım geleceğine mevcudun üçte ikisinin ekseriyeti ile karar verildi. 30/7/1941

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihat Heyeti Umumiyesinin
46 E./24 K. numaralı kararı.**

Özü:

Hâkim ret sebebinin mevcudiyetini re 'sen bildirdiği takdirde, merciin bu sebebi tetkik etmeksizin davayı başka bir mahkemeye nakletmesi icap edeceğine dair.

Bir hâkimin ret sebeplerini re 'sen bildirmesi ve davayı rüyetten istinkâfi halinde tetkik merciinin meşru sebebin mahiyetini ve varit olup olmadığını tetkikat salâhiyeti olup olmadığı noktasında Ceza Heyeti Umumiyesinin 23-9-1940 tarih ve 180/156 ve Dördüncü Ceza Dairesinin 23-2-1940 tarih ve 1241/1565 sayılı kararları arasında hâsıl olan mübayanetin tevhidi icthâat suretiyle halli C. Baş müderris umumi iliğinin 4217 sayılı müzekkeresiyle istenilmesine mebni toplanan Tevhidi İctihat Heyeti Umumiye sinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

Bir hâkimin hâkimlik vazifesini yapmaktan memnuiyetini istilzam eden muayyen ahvalden başka bir taraflığını şüpheye düşürecek diğer esbabın mevcudiyeti takdirinde de memnuiyetin tahakkuk edeceği Ceza Muhakemeleri Usulü K. nun 21 ve 23 üncü maddelerinde musarrah olup bu sebeplerden birinin vücuduna kani olan tarafın ret talebinde bulunmağa hakkı derkâr olmakla beraber esasen vazife ifasından memnu olan hâkimin ret talebiyle mukayyet olmaksızın kendiliğinden imtina etmesi icap edeceği de mezkûr 21 inci maddenin kat'î sarahatinden münfehim bulunmuş ve taraflardan biri canibinden ileri sürülen ret sebebi hakkında muayyen mercilerin tetkik salâhiyeti, ancak hâkimin dermeyan olunan hususu âdemi kabulü halinde mümkün olup ret talebi kabul ve tasdik edildiği surette karar ittihazına ihtiyaç bulunmaksızın memnuiyetin bizatihi tahakkuk edeceği 26 ncı maddenin son fıkrası hükmüyle müeyyed bulunmuş olmasına göre talebe karşı tasdik ile tahakkuk eden bir neticenin bilâ talep hâkim tarafından memnuiyet sebebinin re 'sen dermeyanı halinde evleviyetle kabul edilmesi iktiza edeceğinden 29 uncu madde hükmü dairesinde bir hâkimin ret sebeplerini re 'sen bildirmesi üzerine merciin mesrud sebebin mahiyetini ve varit olup olmadığını tetkik etmeksizin yalnız davayı başka bir mahal mahkemesine nakil ile iktifa etmesi icap eyleyeceğine çoğunlukla karar verildi.

30/7/1941

Temyiz Mahkemesi Tevhidi İctihat Heyeti Umumiyesinin

15 E./26 K. numaralı karar

Özü:

1567 numaralı kanuna müsteniden İcra Vekilleri Heyetince ittihaz olunan kararların Resmî Gazete ile neşir ve ilânları kâfi olmadığından, meriyet iktisap etmeleri için mahallerince de ayrıca ilân edilmeleri lâzım olduğuna dair.

1567 sayılı Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kanuna müsteniden neşir olunan kararların mer'iyeti için bu kanunun ikinci mad-

desi sarahati dairesinde neşir ve ilâna lüzum olup olmadığı noktasından Temyiz Dördüncü Ceza Dairesinin 29-12-1936 tarih ve 4751/9697 nre 27-10-1936 tarih ve 2458/7726 ve 9-12-1936 tarih ve 5931/9247 numaralı kararlar arasında meydana gelen içtihat ihtilâfının halli C. Başmüddeiumumiliğinin (937) numaralı müzakeresiyle istenilmesine mebni toplanan Tevhidi İçtihat Heyeti Umumiyesinde keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

Cezaya, vergiye, askerliğe ve halkı alâkalandıran diğer hususlara ait kanun, nizamnamelerin derhal şehir veya kasabalarda mutat veçhile belediyeler ve köylerde muhtar vasıtası ile ilân ettirileceği lüzumundan bahis olan kanun ve nizamnamelerin sureti neşir ve ilânı hakkındaki kanunun (11) inci maddesi hükmünün; kanun ve nizam hükümlerinin her yerde ve her memur tarafından aynı zamanda tatbik edilmesini temin maksadına matuf olup meriyet tarihi ile münasebeti olmadığı ve kanunların meriyet tarihini tayin emrinde mezkûr kanunun üçüncü maddesi hükmünün esas tutulması icap ettiği mukaddema Tevhidi İçtihat suretiyle kararlaştırılmış olduğundan mutlak surette kanunların ve bu meyanda Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kanuna müsteniden neşrolunan kararların mer'î yetini tayinde mezkûr (11) inci maddeye istinat edilmesine cevaz yok ise de; kanun ve nizamnamelerin sureti neşir ve ilânı hakkındaki kanunun üçüncü maddesinde kanun ve nizamnamelerin metinlerinde başka suretle sarahat bulunmadığı takdirde; Resmî Gazete ile neşirini takip eden günün başlangıcından hesap edilmek üzere kırk beşinci günün hitamından itibaren Türkiye'nin her tarafında aynı zamanda mer'î olduğu tasrih edilmekle kanunlardaki hususî sarahatlara mevki verilmesine ve Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kanunun ikinci maddesinde de (bu kararlar; "Türk Parasının Kıymetini Koruma" başlığı altına gazeteler ile ve sair münasip vasıtalarla neşir ve ilân olunur. Mer'iyeti tarihi metninde yazılı olmayan kararlar neşirinin ertesi gününden muteber olur.) denmesine ve bu ikinci maddenin (1567) numaralı kanuna konulması ile bu

kanuna mülhak kararların her mahalde mer'î yeti için Resmî Gazete ile ilân edilmesi kâfi olmayıp mahallerince; ayrıca ilân edilmesinin kastedilmiş olduğu kanunun esbabı mucibesin den de anlaşılmakta olmasına göre; mezkûr kararların mer'î yeti için (1567) numaralı kanunun ikinci maddesi sarahati dairesinde ilân edilmesi lâzım geldiğine sülûsan ekseriyetle karar verildi.

30/7/1941

**Temyiz Mahkemesi Tevhidi İçtihat Heyeti Umumiyesinin 28 E./27 K.
numaralı kararı**

Özü:

Nahiye Müdürleri emir ve idare salâhiyetini ve temsil sıfatını haiz olduklarından kendilerine karşı yapılacak hakaretlerde Türk Ceza Kanununun 266 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasının tatbik olunacağına dair.

Nahiye müdürlerinin emir ve idare salâhiyetini ve temsil sıfatını haiz rüsayı memurinden olup olmadıkları ve ifa ettikleri vazifeden dolayı şeref ve şöhretlerine veya vakar ve haysiyetlerine kavlen veya fiilen vuku bulacak hareketlerde Ceza K. nun (266) ncı maddesinin birinci veya üçüncü bendlerinden hangisinin tatbiki lâzım geleceği hususunda Temyiz Mahkemesi Dördüncü Ceza Dairesinin 22-1-1936 tarih ve 7792/495 ve 3-3-1938 tarih ve 70/2063 numaralı ilâmlarında mütehalif içtihatlarda bulunulmuş olduğundan bahisle bu içtihat ihtilâfının tevhidi Baş müddeiumumilik makamının 1786 sayılı müzakeresi ile istenilmesine mebni toplanan Tevhidi İçtihat Heyeti Umumiyesine keyfiyet müzakere edilerek:

Neticede;

Vilâyet İdaresi K nun 3,53 ve 57 inci maddelerde sair kanunlar

metin ve mündericatina göre nahiye müdürlerinin nahiye idaresinin reisi ve o yerin en yüksek Hükümet memuru olduğu ve nahiye rabitasının müdürün emri altında bulunduğu ve diğer nahiye memurlarının da müdür tarafından verilen emirleri ifa ve infaz ile mükellef oldukları ve bu itibarla müdürlerin emir ve idare salâhiyetleri derkâr bulunduğu gibi ayrıca vali ve kaymakamların mülkiye âmiri sıfatı ile tanınmış olan salâhiyetlerini nahiye müdürlerinin de haiz oldukları ve Cumhuriyet Bayramlarında Hükümeti temsilen resmî kabul icra ettikleri ve merasim ve teşrifâtı bahriye talimatnamesinde vali ve kaymakamlar ve nahiye müdürleri haklarında resmî selâm icra edileceği ve ecnebi sefaini bahriyesinin sahildeki nahiyelere vurudlarında nahiye müdürlerde sefine komutanı arasında ziyaretler teati edileceği ve bu suretle nahiye müdürlerinin sıfatı temsiliyeyi de haiz oldukları anlaşılmasına binaen nahiye müdürlerinin emri idare salâhiyetini ve temsil sıfatını haiz rüesayı memurinden olduklarına ve kendilerine karşı yapılacak hakaretlerin mezkûr maddenin üçüncü fıkrasının tatbikini istilzam edeceğine ve muhalif içtihatların şu suretle tevhidine birinci müzakerede karar nisabı hâsıl olamamasına mebni ikinci içtimada 9-7-1941 tarihinde mutlak ekseriyetle karar verildi.

Mülkiye Teşkilâtı

KARARNAMELER

Gün: 18/Ağustos/1941

Sayı: 16767

Antalya Vilâyeti merkez kazasına bağlı Döşemealtı nahiyesinin Mellidağ, Badem ağacı, Bedende Kovanlık ve Hafız Bey köylerinden terekkep etmek ve merkezi de (Hafız Bey) olmak üzere (Dağ) adı ile yeniden bir nahije kurulmuş ve Döşemealtı nahije merkezi de bıyıklı köyünden (Kırk göz) köyüne kaldırılmıştır.

Gün: 18/Ağustos/1941

Sayı: 16768

Rize Vilâyeti merkez nahiyesine bağlı ilişik cetvelde adlan yazılı 11 köyden terekkep etmek, merkezi (Ulucami) köyü olmak ve (Güneysu) adı ile anılmak üzere yeniden bir nahije kurulmuştur.

ONAYLAR

Özü:

Konya Ereğli'sinin belediye emri içinde olan Hacımemiş ve Türkmen köylerinin müstakil eştirilmesi hakkında

Gün: 21/8/1941

Sayı: 11139-10/29

Ereğli kazasının belediye sınırı içinde bulunan Türkmen ve Hacımemiş köyleri Türkmen ve Hacımemiş adlar ile müstakil köy haline getirilmiştir.

Tamimler

Tamimler

Dâhiliye Vekâletinden:

Özü:

Tokatbaşı Mahallesi köy haline getirildiği hakkında:

Sayı: 11132-8/4484

İzmir Vilâyetinin Bayındır Kazasının Hacı İbrahim Mahallesi köyüne bağlı Tokatbaşı Mahallesi müstakil köy haline getirilmesi 30-6-1941 tarihinde onaylanmıştır.

1/8/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

Özü:

Kuyular Boğazı Köyünün Hamidiye Köyü ile birleştirilmesi h.

Sayı: 11113-19/4482

Bursa Vilâyetinin Yenişehir Kazasına bağlı Kuyular Boğazı Köyünün şahsiyeti maneviyesinin kaldırılarak Hamidiye Köyü ile birleştirilmesi 9-7-1941 tarihinde onaylanmıştır.

1/8/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

Özü:

Yahşiler Köyünün Kızılca bölük Nahiyesine bağlanması

Sayı: 11118-5/4559

Denizli Vilâyetinin Tavas Kazası merkez Nahiyesine bağlı Yahşiler Köyünün 17-7-1941 tarihinden itibaren Kızılca bölük Nahiyesine ilhakı tensip edilmiştir.

4/8/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

Özü:

Çömleksaz Köyünün Denizli merkez Nahiyesine bağlanması H:

Sayı: 11118-1/4582

Denizli Vilâyetinin Honaz Nahiyesine bağlı Çömleksaz Köyünün Denizli Merkez Nahiyesine bağlanması 30-7-1941 tarihinde onaylanmıştır.

5/8/1941

Vekâlet Tamimleri
M. t. M. M. 2 inci Daire Reisliği
Muamelât S: M.

Özü:

Hususî otomobillerden muhavvel
kamyonet ve emsali Hk:

Tarih: 29-9-941

Sayı: 64/15896

75 sayılı koordinasyon hey 'eti kararında aksine bir hüküm mevcut olmadığı için hususi binek otomobillerinden muhavvel kamyonet, kaptıkaçtı gibi nakil vasıtalarının seyrüseferde bulunmalarına müsamaha edilmekte idi. Ancak bu müsamahanın su istimallere yol açtığı görüldüğünden 13-8-941 tarih ve 2/16395 sayılı mahrem kararname ile meriyet mevkiine giren 185 sayılı koordinasyon hey 'eti kararma müsteniden bundan böyle binek otomobillerinden muhavvel nakil vasıtalarına seyrüsefer müsaadesi verilmemesi hususu Başvekâlet Yüksek Makamınca kararlaştırılmıştır.

Mevzubahis 185 sayılı koordinasyon heyeti kararı 29-8-941 tarih ve 64/15895 sayılı yazı ile gönderilmiştir.

Bundan sonra hususî binek otomobillerinin kamyonet ve kaptıkaçtı gibi nakil vasıtalarına tebdiline ve bunların seyrüseferine müsaade edilmemesi rica olunur.

M. İ. M. M. 8 Daire H. Ş. M.

Özü:

İlk tahsil çağındaki çocukların
sayımı H:

Tarih: 8/8/941

Sayı: 438/14286

Başvekâlet İstatistik umum Müdürlüğünden 22-7-941 gün ve 4467/7414

sayılı tamimle gönderilen talimatnamede tasrih edildiği üzere bundan böyle ilk tahsil çağındaki çocukların yazım ve sayımı her sene İkinci teşrin ayının ilk haftasına rastlayan Cumartesi günü yapılacaktır.

İlk tahsil mecburiyetinin takip ve temininde esaslı kolaylıkları verecek olan bu yazım ve sayımın tam bir muvaffakiyetle başarılabilmesi için 12-4-940 gün ve 5592 sayılı tamimle de bildirildiği veçhile gereken bütün tedbirlerin şimdiden aldırılmasın], Eğitim ve öğretmenler vasıtasıyla köy idaresi amir ve memurlarının vazifeleri etrafında tenviri ile beraber alâkadarlara bu hususta azami kolaylıkların da gösterilmesini tamimen rica ederim,.

Diğer Vekâlet Tamimleri

Maliye Vekâleti Varidat İL Müdürlüğü Ş. I.

Tarih:

Sayı: 240

2395 numaralı kazanç vergisi kanununun 74 üncü maddesinin C fıkrasında, (. . . daire ve müesseseler tarafından tediye sırasında tevkif olunacak paralar, tediye müteakip bir hafta içinde mal sandığına teslim edilir.) ve 1890, 1980 ve 2882 numaralı kanunların 6, 3 ve 4 üncü maddelerinde de, (. . . Mülhak ve hususî bütçelerle belediye bütçelerinden yapılacak tediyeler ait vergi tediye sırasında tevkif ve bir hafta zarfında mal sandığına teslim olunur.) diye yazılı bulunduğu halde idare-i hususiye, belediye, tayyare cemiyeti gibi daire ve müesseselerle köy sandıklarından, ticaret ve sanayi ve ziraat odalarından ve borsalardan hizmet erbabı vaziyetinde olan müstahdemlerine veya kazanç vergisi kanununun 8 ve 28 inci maddelerinde sayılan müteahhit ve mükelleflere yapılan tediyelerde, istihkakların mecmuu bunlardan kesilecek vergilerde dâhil olmak üzere nazarı itibara alınmak lâzım gelirken bazı daire ve müesseselerce yalnız vergi tevkifatından sonra kalacak bakiyeye göre olan istihkaklar tutarı nazarı dikkate alınarak ve bu miktarda nakit temin ve bu suretle maaş, ücret ve taahhüt bedeli gibi istihkakların tediyesi cihetine gidildiği ve verginin de bilahare teraküm ve temin edilecek paralarla ödenmek üzere emanete kayıt edildiği ve bu suretle yukarıda

zikredilen kanun hükümleri mucibince istihkakın tediyesini müteakip bir hafta zarfında mal sandığına yatırılması lâzım gelen vergilerin senelerce tehhürüne ve bu yüzden mâliyenin vergiyi % 10 zamla tahsil etmek üzere âmiri ita ve muhasipler aleyhinde takibat icra etmesine sebebiyet verildiği gerek cari muhaberelelden, gerekse Maliye Müfettişleri ile Divanı Muhasebatça yapılan tetkik neticelerinden anlaşılmaktadır.

Bahsi geçen kanun hükümlerine göre bu gibi vergiler istihkaktan kesilmekte olduğundan hakikî mükellef bizzat istihkak sahibidir. Fakat bu istihkaklardan vergiyi kesip yatırmak mecburiyeti tediyeyi yapan daire ve müesseselerin âmiri ita ve muhasebecilerine terettüp etmekte ve aksi halde kendileri mezkûr vergiyi şahsen ödemekle mükellef bulunmaktadırlar. Şu vaziyete nazaran hakikî istihkak vergilerden bakiye kalan miktar olmayıp bilâkis vergiler kesilmeden evvelki miktardan ibarettir. Binaenaleyh daire ve müesseselerin nakil vaziyetlerinin müsait olmaması halinde istihkakın vergilerle birlikte ne miktarının tediyesi mümkün ise onun ödenip tediyesi sırasında vergilerin tevkif ve mal sandığına vaktinde teslim edilmesi icap edeceğinden istihkaktan hazineye ait vergilere tekabül eden kısmım bir tarafa bırakarak geri kalanın ödenmesi ve dolayısı ile vergilerin senelerce emanet hesabında tutulması gibi âmiri ita ve muhasiplerin mesuliyetini intaç eden ve hazine hakkının tehhürüne sebebiyet veren hallerin tekrür etmemesi hususunu n temini ve buna son derece dikkat ve riayet eylemeleri lâzım geldiğini alâkadarlara ve bilhassa idare-i hususiye ve belediye muhasiplerine tebliği ehemmiyetle rica olunur.

Resmi Kısım

Tayinler

Dâhiliye Vekâletinden:

1— Münhal bulunan 90 lira maaşlı İstanbul Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne 80 lira maaşlı Başvekâlet Arşiv Dairesi Müdürü Kâmuran Çuhruk'un ve 60 lira maaşlı İstanbul Em. Müdürlüğü 3 üncü Şube Müdürlüğüne mezkûr Vilâyet Hukuk İşleri Müdürü Tevfik Borlu'nun terfian; münhal bulunan 70 lira maaşlı Emniyet Umum Müdürlüğü 4 üncü Şube Müdürlüğüne İstanbul Vilâyeti Emniyet Müdür Muavini Salâhattin Korkutun ve Münhal bulunan İstanbul Emniyet Müdür Muavinliğine İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinden mezkûr Vilâyet Polis Mektebi Müdürü Ahmed Demirin, 70 lira maaşlı İstanbul Polis Mektebi Müdürlüğüne İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinden Ankara Emniyet Müdür Muavini Necati Baharoğlu'nun, 70 lira maaşlı Ankara Emniyet Müdür Muavinliğine İkinci Sınıf Emniyet Müdürlerinden İstanbul Emniyet Müdürlüğü 3 üncü Şube Müdürü Burhanettin Tüzün'ün naklen; tayinleri tensip kılınmıştır.

2— İşbu Kararnamenin İcrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

9/9/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Kastamonu Belediye Reisliğine Zeki Cemal Bakıçelebioğlu'nun intihabı hakkında Kastamonu Belediye Meclisince ittihaz olunan karar Be-

lediyeye Kanununun 89 uncu maddesine tevfikane tasvip olunmuştur.

2 — Bu kararname hükmünü yürütmeye Dâhiliye Vekili memurdur,
11/9/941

Dâhiliye Vekâletinden:

1— İzmir Vilâyeti Emniyet Kadrosu Baş komiserlerinden ve Polis Enstitüsü Yüksek Tahsil Kısmı Mezunlarından 5/1761 yaka ve sicil sayılı Yusuf Siret Aktan'ın Hakkâri, İstanbul Vilâyeti Emniyet Kadrosu Baş komiserlerinden ve Polis Enstitüsü Yüksek Tahsil Kısmı Mezunlarından 28/1569 yaka ve sicil sayılı Muzaffer Baturun Çankırı, Gaziantep Vilâyeti Emniyet Kadrosu Baş komiserlerinden ve Polis Enstitüsü Yüksek Tahsil Kısmı Mezunlarından 1/1362 yaka ve sicil sayılı Mehmed Öncelin Siirt Vilâyeti 2 nci Sınıf Emniyet Amirliklerine terfian; Kırklareli Vilâyeti 1 inci Sınıf Emniyet Âmiri Hulûsi Saymer'in Bilecik, Çoruh Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmiri Sahabettin Alkan'ın Ordu, İstanbul Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmirlerinden M. Nail Serdengeçtinin Kayseri, Siirt Vilâyeti 1 inci Sınıf Emniyet Âmiri Atıf Af sinin Seyhan, İzmir Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmirlerinden Sırrı Erkanın Denizli, Kayseri Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmiri Salim Nazmi Akdoğan ile Emniyet Umum Müdürlüğü 2 inci Sınıf Emniyet Âmirlerinden Aziz Tüzün'ün İzmir, Yozgat Vilâyeti 1 inci Sınıf Emniyet Âmiri Yaşar Abaraz'ın Kars, Malatya Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmiri Fethi Vardar'ın Emniyet Umum Müdürlüğü 2 inci Sınıf Emniyet Amirliğine, Denizli Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmiri Lütfi Tuncel'in Eskişehir, Eskişehir Vilâyeti 2 inci Sınıf Emniyet Âmiri Salâhattin Özgenin Yozgat ve Erüh Kaymakamı Ramazan Dinçin Emniyet Umum Müdürlüğünde açık bulunan 40 lira maaşlı 2 inci sınıf Emniyet Amirliğine naklen tayinleri tensip, kılınmıştır.

2— işbu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.
17/9/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

1— Edirne Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Kayseri Vilâyeti Emniyet Müdürü Kemal Kaya, Kayseri Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Gercüş Kaymakamı Nuri Güven, Çanakkale Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Önemli İşler Müdürü Recai Süzeri, Ağrı Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Çanakkale Vilâyeti Emniyet Müdürü Mehmed Ali Orkuş, Kocaeli Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Antalya Vilâyeti Emniyet Mül dürü Kenan Erol, Antalya Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Afyon Vilâyeti Emniyet Müdürü Mehmed Tanyeri, Afyon Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Aydın Vilâyeti Emniyet Müdürü Ekrem Sokullu, Aydın Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Emniyet Umum Müdürlüğü Emniyet Müdürlüklerinden Ekrem Rollas, Kırklareli Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Tokat Vilâyeti Emniyet Müdürü Alaettin Eriş, Tokat Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Bilecik Vilâyeti Emniyet Müdürü Server Dinçer, İçel Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Elâzığ Vilâyeti Emniyet Müdürü Halim Saatçi, Elâzığ Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Çankırı Vilâyeti Emniyet Müdürü Avni Sümer, İzmir Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Emniyet Umum Müdürlüğü Üçüncü Daire Reisi Mitat Uyguç, Çoruh Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Polis Müfettişlerinden Nazmi Serim, Üçüncü Umumî Müfettişlik Yabancı İşler Müdürlüğüne Birinci Umumî Müfettişlik Emniyet Müşaviri Faik Koksall, Birinci Umumî Müfettişlik Emniyet Müşavirliğine Edirne Vilâyeti Emniyet Müdürü Rıfat Kemerdere, Üçüncü Umumî Müfettişlik Asayiş Müşavir Muavinliğine Van Vilâyeti Emniyet Müdürü Behçet Kutertan, Birinci Sınıf Emniyet Polis Müfettişliğine Emniyet Umum Müdürlüğü Yedinci Şube Müdürü Sait Evsen, İstanbul Polis Mektebi Müdürlüğüne İzmir Vilâyeti Emniyet Müdürü Sait Özgürün almakta oldukları maaşları ile naklen ve seksen lira maaşlı Emniyet Umum Müdürlüğü Üçüncü Daire Reisliğine İstanbul Polis Mektebi Müdürü Necati Buharioğlu, Yetmiş lira maaşlı Emniyet Umum Müdürlüğü Yedinci Şube Müdürlüğüne Kocaeli Vilâyeti Emniyet Müdürü Tacettin Ortaç, Van Vilâyeti Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürlüğüne Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürlüklerinden İçel Vilâyeti Emniyet Müdürü Nurettin Keskin Boranın terfian tayinleri tensip kılınmıştır.

2

— Bu karamamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

22/9/1941

Takdirname Alanlar

Beykoz eski kaymakamı Sadettin Ertür'e

Beykoz mm takasında kaldığı sıralarda Kor'a her hususta göstermiş olduğu suhuletten dolayı Vekâletçe takdirname verilmiştir.

22/8/941

Bozüyük kaymakamı Naci Rollas'a

Kasabanın güzelleştirilmesi hususunda ve yol ve mektep inşaatında gösterdiği gayretinden dolayı Bileceki Vilâyetince takdirname verilmiştir.

6/8/941

Harran kaymakamı Ata Aksoy'a

Kaza muamelâtı umumiyesinde ve hassaten hudud işlerindeki muvaffakiyetli hizmetinden dolayı Urfa Vilâyetince takdirname verilmiştir.

15/8/941

Bor kaymakamı ve İstanbul Em. 2 nci. Ş. Müdür vekili Turgut Başkaya'ya,

İstanbul Devlet matbaası Enterfibi Zeki Tahsin Gençay'nın hanesinde vukua gelen hırsızlık failinin kısa bir zamanda tespit ve mesruk eşya ile birlikte yakalanması hususunda gösterdiği gayret ve faaliyetinden dolayı Emniyet U. M. İntihap encümenince takdirname ile taltif edilmiştir.

21/7/941

Birecik kaymakamı İlhan Engin'e

Kaza umur ve muamelâtının sürat ve intizamla başarılması hususundaki faaliyetinden dolayı Urfa Vilâyetince takdirname verilmiştir.

28/8/941

Hizan kaymakamı Feyzi Conger'e

Zelizele mmtakasma ait işleri noksansız' görmesi ve 14 köyde yeniden ve 20 köyde de yapılmakta olan okulların inşasında göstermiş olduğu gayret ve mesaiden dolayı Bitlis Vilâyetince takdir edilmiştir.

28/8/941

Tokat mektupçusu İsmail Hakkı Kayan'a

Kalem ve muhakemat muamelâtının icap ettirdiği drst kavanin ve uzatmaya uygun mesaiyi feragatle hsn ifa eylediğinden vilâyetçe takdirname verilmiştir.

9/9/941 No: 5505/313

Baykan kaymakamı Hikmet Tr'e

Melefan Nahiyesinde başlanılan ilkokul binasının inşasında ve yol işlerinde gösterdiği ciddi alâka ve şahsi gayretinden dolayı Siirt Vilayetince takdirname verilmiştir.

12/9/941

Kanunlar

Hatay kadastro suna itiraz müddeti hakkında kanun

Kanun No: 4111

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Hatay'ın ana vatana kavuşmasından önce yapılan kadastro tespiti aleyhine mücbir sebepler dolayısı ile itiraz hakkını kullanamamış olanlar, bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde; kadastro hâkimi nezdinde itirazda bulunabilirler.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye Vekili memurdur.

Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 27 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun

Kanun No: 4112

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Tahrire tâbi nakil vasıtalarının başkalarına satılması veya herhangi bir sebeple elden çıkarılması halinde on gün içinde sahipleri kasabalarda Millî Müdafaa Mükellefiyetleri Komisyonlarına ve köylerde ihtiyar heyetlerine ve aynı zamanda belediye teşkilâtı olan yerlerde lâğvedilen muhtar ve ihtiyar heyetleri vazifelerinin hangi dairelerce ifa edileceğinden bahis 14-12-1933 tarihli nizamnamenin altıncı maddesinde yazılı belediye memurlarına bildirmeğe ve alanlar da kasabalarında veya köylerinde aynı makamlara yazdırmağa borçludurlar. Bu sonuncular daha evvel diğer bir mahalde elden çıkarılmışlarsa o mahaldeki salahiyyetli makamlara yazdırırlar.

Köy ihtiyar heyetleri ve yukarıda bahis olunan belediye memurları ı hizada tahrir işlerinin ve seferde Millî Müdafaa Mükellefiyeti işlerinin vaktinde ve doğru olarak yapılmasını takip etmeğe ve kanunun dışında hareket edenleri komisyonlara haber vermeğe mecburdurlar.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur, Maarif Vekâleti Merkez Teşkilâtı ve Vazifeleri hakkındaki 2287 numaralı kanuna ek kanun

Kanun No: 4113

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Maarif Vekâleti Merkez Teşkilâtı ve Vazifeleri hakkındaki 2287 numaralı kanunun 3225 numaralı kanunla tadil edilen birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Maarif Vekilliği Merkez Teşkilâtı aşağıda yazılı makam ve dairelerdir:

- 1 — Müsteşarlık
- 2 — Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı
- 3 — Talim ve terbiye Heyeti
- 4 — Teftiş Heyeti
- 5 — Yüksek Öğretim Umum Müdürlüğü
- 6 — Orta Öğretim Umum Müdürlüğü
- 7 — İlk Öğretim Umum Müdürlüğü
- 8 — Güzel Sanatlar Umum Müdürlüğü
- 9 — Meslekî ve Teknik Öğretim Teftiş Heyeti
- 10 — Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü
- 11 — Ticaret Öğretim Müdürlüğü
- 12 — Kız Teknik Öğretim Müdürlüğü
- 13 — Meslekî ve Teknik Öğretim Yapı İşleri Müdürlüğü
- 14 — Meslekî ve Teknik Öğretim Teknik Büro Müdürlüğü
- 15 — Hukuk Müşavirliği
- 16 — Hususî Öğretim Müdürlüğü
- 17 — Beden Terbiyesi ve İzcilik Müdürlüğü
- 18 — Neşriyat Müdürlüğü
- 19 — Antikiteler ve Müzeler Müdürlüğü
- 20 — Kütüphaneler Müdürlüğü
- 21 — Okul Müzesi Müdürlüğü
- 22 — Zat İşleri Müdürlüğü
- 23 — Hususî Kalem Müdürlüğü

24 — Seferberlik Müdürlüğü

25 — Levazım Müdürlüğü

26 — Meslekî ve Teknik Öğretim Muamelât Şefliği

Madde 2 — 2287 numaralı kanunun ikinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Maarif Vekilliğinin iki müsteşarı vardır. Bunlardan biri, meslekî ve teknik öğretim işlerinin haricinde bulunan bütün vekillik işlerinin, diğeri de meslekî ve teknik öğretim işlerinin mesul ve murakıbbı olup bu işleri vekilden aldıkları talimat dairesinde ve vekil namına yaparlar.

Madde 3 — 2287 numaralı kanunun on dördüncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Aşağıda adları ve vazifeleri gösterilen daireler doğrudan doğruya Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına bağlıdır:

1 - Meslekî ve Teknik Öğretim Teftiş Heyeti, her derecedeki meslekî ve teknik öğretim müesseselerinin teftiş işlerini yapar.

2 - Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü, her derecedeki erkek teknik öğretim;

3 - Ticaret Öğretim Müdürlüğü, her derecedeki ticaret öğretim;

4 - Kız Teknik Öğretim Müdürlüğü, her derecedeki kız teknik öğretim;

Müesseselerinin bütün işlerini görürler.

5 - Meslekî ve Teknik Öğretim Yapı İşleri Müdürlüğü, meslekî ve teknik öğretim müesseselerinin yapı işlerine ait her türlü muameleleri hazırlar.

6 - Meslekî ve Teknik Öğretim Teknik Büro Müdürlüğü, meslekî ve teknik öğretim müesseselerine ait her türlü teknik işleri yapar.

7 - Meslekî ve Teknik Öğretim Muamelât Şefliği, Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına bağlı bütün dairelerin öğretim haricinde Müsteşarlardan verilecek İdarî, ihşaî vesaire işlerini görür.

Madde 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**Köy Kanununun 78 inci maddesinin değiştirilmesi
hakkında kanun**

Kanun No: 4114

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — 442 numaralı Köy Kanununun 78 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1 - Korucuların kıyafetleri ve silâhlarının şekli İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur.

2 - Korucu elbiselerinin parası köy gelirinden senede bir defa verilir. İki senede bir de kocuk veya kepenek verilir.

3 -Korucular, ellerine verilen koruculuk cüzdanını daima üzerinde bulundurur ve korucusu olduğu köyün adı kaim yazı ve vilâyet ve kaza adlan ince yazı ile yazılmış olmak üzere gösterilen örneğe göre pirinçten bir levhayı göğüslerinin sol tarafına daima asmağa mecburdur.

4 - Korucuların taşıyacakları silâhların cinsi harp silâhlarındandır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini yaptırmağa Dâhiliye ve Adliye vekilleri memurdur. 23/9/1941

**Türkiye ile Almanya arasında ticarî mübadelelere mütedair
25 Temmuz 1940 tarihli Hususî Anlaşmaya merbut (C)
listesindeki 50.000 liralık meyan kökü kontenjanının
meyan kökü yerine meyan hulâsasına ve balına
tahsisi hakkında Alman Hükmedile teati edilen
notaların tasdikine dair kanun**

Kanun No: 4115

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Türkiye ile Almanya arasında ticarî mübadelelere mütedair 25 Temmuz 1940 tarihli Hususî Anlaşmaya merbut (C) listesindeki 50.000 liralık meyan kökü kontenjanının, meyan kökü yerine meyan hulâsasına ve balına tahsisi hakkında Alman Hükümeti ile teati olunan notalar kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini tatbiki İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/9/1941

**Türkiye ile İsviçre arasında mevcut 30 Mayıs 1940
tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşmasının iki ay
temdidine dair kanun**

Kanun No: 4116

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Türkiye ile İsviçre arasında mevcut 30 Mayıs 1940 tarihli Ticaret ve Tediye Anlaşmasının iki ay temdidi hakkında İsviçre Hükümeti ile teati edilen notalar kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/9/1941

Ankara, 31 Mayıs 1941

Bay Elçi,

30 Mayıs 1940 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye Anlaşmasının meriyetini, inkiıza tarihinden itibaren iki ay, yani 31 Temmuz 1941 e kadar, uzatmak hususunda Cumhuriyet Hükümetinin mutabık bulunduğunu Ekselânslarının ıttılama arz ile şerefyabım.

Federal Hükümetin yukarda mezkûr husus üzerinde mutabık bulunduğunu bana teyit eylemenizi rica ederim.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim Bay Elçi.

Ekselâns

N. Menemencioğlu

Bay Etienne Lardy

İsviçre Sefiri

Ankara

Ankara, 31 Mayıs 1941

Bay Büyük Elçi

Ekselânslarının, meali aşağıya nakil olunan, bugünkü tarihli mektubunun vusulünü bildirmekle şerefyabım.

“30 Mayıs 1940 tarihli Türkiye - İsviçre Ticaret ve Tediye Anlaşmasının meriyetini, in kıza tarihinden itibaren iki ay, yani 31 Temmuz 1941 e kadar, uzatmak hususunda Cumhuriyet Hükümetinin mutabık bulunduğunu Ekselânslarının ıttılama arz ile şerefyabım.

Federal Hükümetin yukarıda mezkûr husus üzerinde mutabık bulunduğunu bana teyit eylemenizi rica ederim.”

Federal Hükümetin yukarıda mezkûr husus üzerinde mutabık bu-

lunduğunu Ekselanslarının ıttılaina arz ile şerefyabım.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim Bay Büyük Elçi.

Ekselâns Bay Numan Menemencioğlu

İsviçre Elçisi

Büyük Elçi, Hariciye Vekâleti

E. Lardy

Umumî Kâtibi

Ankara

**Türkiye ile Macaristan arasında, 3 Mayıs 1941
taliğinde akit ve imza edilen, Ticaret ve
Tediye Anlaşmaları ile merbutlarının
tasdikine dair kanun**

Kanun No: 4117

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Türkiye ile Macaristan arasında 3 Mayıs 1941 tarihinde akit ve imza olunan Ticaret ve Tediye Anlaşmaları ile merbutları kabul ve tasdik olunmuştur.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/9/1941

**Kızılay Cemiyeti ve harp ve afet vukusun da onunla
birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesi
ile gelecek bu türlü sıhî ve İnsanî yardım heyetleri
namına vürut edecek olan eşyanın
gümrük vergisinden muafiyetine
dair kanun**

Kanun No: 4119

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Kızılay Cemiyeti ve harp ve afet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesi ile gelecek bu türlü sıhî ve İnsanî yardım heyetleri namına ecnebi memleketlerden vürut edecek olan aşağıda yazılı eşya gümrük vergisinden ve sair vergi ve resimlerden muafır.

a) Tıbbî, fennî ve sıhî aletler, ilâçlar, vasıtalar ve her türlü sıhî levazım;

bj Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun her türlü eşya, erzak, vasıta ve malzeme;

c) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun olarak kurdukları veya kuracakları, işletecekleri müesseselere ait tesis malzemesi, işletme levazımı ve iptidaî maddeler.

Madde 2 — Gerek Kızılay Cemiyeti ve gerek başkaları namına askerlerimize tevzi edilmek üzere gönderilecek eşya da gümrük vergisinden ve sair vergi ve resimlerden muafır.

Madde 3 — Yukarıdaki maddelere göre muaf olarak giren her nevi eşya, tesis ve işletme levazımı ve iptidaî maddeler, namlarına gelen cemiyet, heyet ve şahıslar tarafından, vergileri verilmedikçe başkalarına satılamaz ve değiştirilemez. Ancak zarurî hallerde İcra Vekilleri Heyetince tayin edilecek esaslar dairesinde bunların vergisiz satılmasına veya değiştirilmesine izin verilebilir.

Birinci maddenin c fıkrasında yazılı iptidaî maddelerden imal olunmuş vergiye tâbi mamulleri de vergileri ödenmedikçe intifa ve ticaret maksadı ile satılamaz.

Muvakkat Madde — Bu kanunun neşrinden evvel Kızılay Cemiyeti namına gümrüklerden geçirilmiş olup ta bu kanun ile muafiyeti kabul edilen ve vergileri henüz tahsil edilmemiş bulunan eşya ve levazım hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Madde 4 — Kızılay Cemiyeti namına gelecek bir kısım eşyanın gümrük resminden muafiyetine dair olan 6 Şubat 1332 tarihli kanun kaldırılmıştır.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya icra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/9/1941

**İstanbul Yüksek Mühendis Okulu ile Teknik
Okulunun Maarif Vekilliğine devri
hakkında kanun**

Kanun No: 4121

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Nafia Vekilliğine bağlı İstanbul Yüksek Mühendis okulu ile Teknik Okulu; bina ve müştemilâtı, eşya, makine, alet ve her türlü ders levazımı dâhil olmak üzere, bütün hak ve vecibelerde ve

1275, 2687, 2984, 3458 ve 3467 sayılı kanunlarla Nafia Vekilliğine verilmiş olan vazife ve salâhiyetler Maarif Vekilliğine devredilmiştir.

Madde 2 — İstanbul Yüksek Mühendis Okulu ile Teknik Okulunun, ilişik (1) sayılı cetvelde derece, unvan, adet ve maaşlara yazılı idare ve tedris kadroları, 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelin Maarif Vekilliği kısmına eklenmiştir.

Madde 3 — 3888 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Nafia Vekilliği kısmında “Yüksek Mühendis Mektebi ve Teknik Okulu” başlığı altında yazılı olup, ilişik (2) sayılı cetvelde derece, unvan, adet ve ücretleri gösterilmiş olan idare ve tedris heyeti kadroları, aynı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maarif Vekilliği kısmına ilâve edilmiştir.

Madde 4 — 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki Nafia Vekilliği kısmında, Yüksek Mühendis Mektebi ve Teknik Okuluna tahsis edilmiş kadrolar ile 3888 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki Nafia Vekilliği kısmının Yüksek Mühendis Mektebi ile Teknik Okuluna tahsis edilmiş kadrolar kaldırılmıştır.

Madde 5 — Nafia Vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 3611 numaralı kanunun 7 nci maddesindeki “Taşra” kısmından VI sayılı bent çıkarılmış ve 31 inci maddesinde yazılı yabancı mütehassıs ve profesör istihdamı salâhiyeti Maarif Vekilliğine devredilmiştir.

Muvakkat madde 1 — 1941 mali yılı Umumî Muvazene Kanununun (5) inci maddesine bağlı (D) cetvelinin Nafia Vekilliği kısmında “Teknik Okulu” ve “Yüksek Mühendis Mektebi tedrisat ve idare” başlığı altında yazılı olup ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilen ücretli müstahdemler kadrosu buradan kaldırılıp, 1941 malî yılı Umumî Muvazene Kanununun (5) inci maddesine bağlı (D) cetvelinin Maarif Vekilliği kısmına ilâve edilmiştir.

Muvakkat madde 2 — Bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolardan 1941 malî yılı zarfında mevkuf tutulacak memuriyetlere ait olup ilişik (4) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar, 1941 mal’ yılı bütçesine bağlı (L) cetvelinin Nafia Vekilliği kısmından çıkarılarak Maarif Vekilliği kısmına eklenmiştir.

Muvakkat madde 3 — Maarif Vekilliği 1941 malî yılı bütçesinin sonunda Yüksek Mühendis Okulu, Teknik Okulu maaş, ücret ve masrafları başlıkları altında, ilişik (5) sayılı cetvelde gösterilen fasıl ve maddeler yeniden açılmıştır.

Muvakkat madde 4 — Yüksek Mühendis Okulu ile Teknik Okuluna ait olup, Nafia Vekilliğinin 1941 malî yılı bütçesinin 722, 725, 726, 752, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764 üncü fasıl ve maddelerindeki tahsisat bakiyelerinin, üçüncü muvakkat madde ile Maarif Vekilliği bütçesinde yeniden açılan fasıl ve maddelere nakli için Maliye Vekilliğine mezuniyet verilmiştir.

Muvakkat madde 5 — 1941 malî yılı bütçesine bağlı, nakil vasıtaları kadrolarının Nafia Vekilliği kısmında Teknik Okuluna tahsis edilmiş olan, kamyonet kadrosu, bu kadroların Maarif Vekilliği kısmına nakil olunmuştur.

Madde 6 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 7 — Bu kanunun hükümlerini icraya, Adliye, Maliye, Nafia ve Maarif Vekilleri memurdur. 23/9/1941

**1941 malî yılı muvazene umumiyesine dâhil bazı
daire bütçelerinde değişiklik yapılması h
akkında kanun**

Kanun No: 4123

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — 1941 malî yılı Düyunu Umumiye bütçesinin 302 nci faslının 2 nci (25 milyon sterlinlik kredinin faiz ve itfa mürettebatı) maddesinden 1 252 539 lira tenzil edilerek Maarif ve Nafia Vekâleti bütçelerinin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine nakledilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye Vekili memurdur.

**Müdafaa Vekâleti 1941 malî yılı bütçesine
83 000 000 lira fevkalâde tahsisat verilmesi
Hakkındaki 4054 sayılı kanuna
ek karnın**

Kanun No: 4124

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — 4054 sayılı kanunun 1 inci maddesi ile Millî Müdafaa Vekâleti Kara Kısmı 1941 malî yılı bütçesinde (Muhtelif müdafaa hizmetleri) unvan ile açılan hususî fasla (57 000 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye Vekili memurdur.

**Erzincan ve Erzurum Belediyelerine 3 300 000 lira
ikrazına dair kanun**

Kanun No: 4126

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — İmar işlerine ve mesken inşaatına tahsis edilmek ve ihtiyaca göre Maliye Vekâleti bütçesine konulacak tahsisatla tedricen temin edilmek üzere Erzurum Belediyesine 1 300 000 ve Erzincan Belediyesine 2 000 000 liranın ikrazına Mahya Vekili mezundur.

Madde 2 — Birinci madde mucibince ikraz edilecek meblağ faizsiz olarak 1946 yılından itibaren 20 sene de ve 20 müsavi taksitte Hazineye ödenecektir.

Madde 3 — Erzincan ve Erzurum belediyeleri bu meblağdan mesken inşaatı için kurulacak kooperatiflere Dâhiliye Vekâletinin koyacağı esaslar dairesinde ikrazda bulunabilirler.

Madde 4 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

Madde 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dâhiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

**İlca İskele Palamutluk demiryolu imtiyazı ile
şirkete ait malların satın alınmasına dair
mukavelenin tasdiki hakkında kanun**

Kanun No: 4127

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — İlca iskele - Palamutluk hattı imtiyazı ile şirkete ait menkul ve gayrimenkul malların satın alınmasına dair Hükümetle şirket arasında 13/5/1941 tarihinde imza edilmiş olan bağlı mukavele tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Satın alma bedeli, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin 12 nci "mubayaa olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları" faslından ödenir.

Madde 3 — Satın Alma Mukavenamesi damga resminden muaf tır.

Madde 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

İlıca iskele - Palamutluk hattı işletme Kanunu

Kanun No: 4128

Kabul tarihi: 22/9/1941

Madde 1 — Mubayaa edilen İlıca İskele - Palamutluk demiryolunun satın alma mukavelesindeki şartlara göre tesellümüne ve bu hattın işletilmesine Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü memur edilmiştir.

Madde 2 — Devlet Demiryollarına ait kavinin, niza mat ve esas tarifelere da^ olan ahkâm ve umumî tatbik şartları ile Erzurum - Sarıkamış hattına ait esas tarifeler İlıca İskele - Palamutluk hattında da tatbik edilir.

Madde 3 — Hattın kadrosu merbut cetvelde gösterilmiş olup işbu kadro Devlet Demiryolları ve Limanları Umum Müdürlüğü 1941 yılı bütçesinin (C) cetveline ilâve olunur.

Madde 4 — Hattın masarifatı umumiyesi Devlet Demiryolları 1941 yılı bütçesinin alâkadar fasıl ve maddeleri tasarrufatından tediye ve varidatı aynı bütçenin alâkadar tertiplerine irat kayıt olunur.

Muvakkat Madde — Şirketin tatili faaliyet eylediği zaman hizmette bulunan muhasebe, hareket, yol ve cer memur ve müstahdemlerde işçileri arasından Devlet Demiryolları idaresine alınması muvafık görülenlerin tahsil kayıtlarına bakılmaksızın bir defaya mahsus olmak üzere aldıkları ücretlerin tekabül ettiği unvanı memuriyetle Devlet Demiryolları baremine intibakları icra olunur.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 6 — Bu kanunun icrasına Münakalât ve Maliye Vekilleri memurdur,

Kararnameler

2

Kararname No: 16481

Vatandaşlığa alınmalarını isteyen ve fena bir halleri olmadığı anlaşılan ilişik listede adları yazılı (31) kişinin 1312 ve 1510 sayılı kanunların 6 ncı maddelerine göre Türk vatandaşlığına alınmaları; Dâhiliye Vekilliğinin 20-8-1941 tarih ve 9129/4741 sayılı tezkeresi üzerine icra Vekilleri Heyetince 25/8/1941 tarihinde kabul olunmuştur.

25/8/1941

2

Kararname No: 16482

Vatandaşlığa alınmalarını isteyen ve fena bir halleri olmadığı anlaşılan ilişik listede adları yazılı (16) kişinin 1312 sayılı kanunun 5 inci maddesine göre Türk Vatandaşlığına alınmaları; Dâhiliye Vekilliğinin 20-8-1941 tarih ve 9128/4740 sayılı tezkeresi üzerine icra Vekilleri Heyetince 25-8-1941 tarihinde kabul olunmuştur.

25/8/1941

2

Kararname No: 16503

Ayrı ayrı tarihlerde Türkiye'ye gelerek vatandaşlığa alınmalarını isteyen ilişik tâbiyet beyannamelerinde adları yazılı (65) kişinin 1312 ve 2510 sayılı kanunların 6 ncı maddelerine göre Türk vatandaşlığına alınmaları; Dâhiliye Vekilliğinin 22-8-1941 tarih ve 9268/4812 sayılı tezkeresi üzerine icra Vekilleri Heyetince 26/8/1941 tarihinde kabul olunmuştur.

2

Kararname No: 16536

Aslen Kıbrıs doğumlularından ve vatandaşlarımızdan olup yabancı bir devlet hizmetinde bulunduğu ve bu hizmeti terk etmesi teklif

Olunduğu halde kabul etmediği anlaşılan Doktor Ata Refik'in Türk vatandaşlığından çıkarılması; Dâhiliye Vekilliğin 27-8-1941 tarih ve 9551/ 5017 sayılı tezkeresi ile yapılan teklifi üzerine, 1312 sayılı kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tevfikan İcra Vekilleri Heyetince 3-9-1941 tarihinde kabul olunmuştur.

3/9/1941

2

Kararname No: 16574

İstanbul nüfus defterinde Beşiktaş Kazası Vişnezade Mahallesi Aziziye Sokağı 23 numaralı ev üzerine 316 doğumu ile kayıtlı bulunan Mehmed Saitoğlu Nzım Kırdar'ın izinsiz olarak yabancı devlet tabiiyetini iktisap eylediği anlaşıldığından,1312 sayılı kanunun 9 uncu maddesine tevfikan Türk vatandaşlığından çıkarılması; Dâhiliye Vekilliğinin 4-9- 1941 tarih ve 9923/5250 sayılı tezkeresiyle yapılan teklifi üzerine, icra Vekilleri Heyetince 11-9-1941 tarihinde kabul olunmuştur.

11/9/1941

2

Kararname No: 16575

21/11/1932 tarih ve 13516 sayılı kararname ile Türk vatandaşlığından çıkarılmış olan Ankara Numune Hastanesi sabık Operatör Muavini Dr. Yahya Rifat'ın memleketimiz dışında bulunduğu müddetçe fena bir hali görülmediği anlaşıldığından hakkındaki iskat kararının kaldırılması; Dâhiliye Vekilliğinin 20-8-1941 tarih ve 9136/4748 sayılı tezkeresiyle yapılan teklifi ve Sıhhat ve İçtimaİ Muavenet Vekilliğinin 3-9-1941 tarih ve 264/18941 sayılı mtaleanamesi zerine, İcra Vekilleri Heyetince 11-9-1941 tarihinde kabul olunmuştur.

11/9/1941

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Eskişehir, Gümüşhane, ankırı, Çanakkale, İzmir, Kayseri, Kastamonu, Maraş ve Seyhan Vilâyetleri Hususİ İdareleri eşhas zimemi hesaplarında kayıtlı olup borulları ve yapılan takibat neticeleri ilişik

cetvelde yazılı 4569 lira 91 kuruşun tahsiline imkân bulunmadığı anlaşıldığından meblâğı mezburun Muhasebe-i Umumiye Kanununun 133 üncü maddesine istinaden terkini tensip edilmiştir.

2 — İşbu kararnamenin icrasına Dâhiliye Vekili memurdur.

Dâhiliye Vekâletinden:

Özü:

Ilımağı Kocaman ve Çangeriç mahallelerinin müstakil köy haline getirilmesi h:

Ta. 13/9/1941

No: 11151/4-5290

Samsun Vilâyeti Terme kazasının Töngellibel köyüne bağlı ılımağı, Bazlamaç köyüne bağlı Kocaman ve Evcî köyüne bağlı Çangeriç mahallelerinin müstakil köy haline getirilmeleri 4/9/1941 tarihinde tasvip edilmiştir.

Dâhiliye Vekâletinden:

Özü:

Ereğli Belediye hududu dâhilindeki iki köyün müstakil hale getirildiği h:

Tarihi: 2/9/1941

Sayı: 11139-1/5123

Konya Vilâyeti Ereğli Kaza Merkezi Belediye sınırı içinde bulunan Hacımemiş ve Türkmen köylerinin mezkûr belediye sınırlarından çıkartılarak müstakil köy haline getirilmesi 21-8-1941 tarihinde tasvip edilmiştir.

Mülki Teşkilatı

Günü: 9-9-1941

Sayısı: 16802

Birinci Madde — Diyarbakır Vilâyetinin Kulp kazasına bağlı (Bahern'den) nahiyesi mıntakası ikiye bölünerek 1 Numaralı cetvelde gösterilen 14 köyden terekküp etmek, merkezi (Mehmetkan) olmak ve (Akçasir) adile anılmak üzere yeniden bir nahiye kurulmuştur.

İkinci Madde — Bahamdan Nahiye Merkezi (Bahemdan) köyünden (Şeyh Hamza) köyüne nakledilmiş ve Silvan kazası Merkez Nahiyesine bağlı olan Aliyan, Ömerkan ve Kemhök köyleri bu Nahiyeye bağlanmıştır.

KARARNAMELER

Günü: 9-9-1941

Sayısı:

Madde 1 — Erzincan Vilâyetine bağlı Başköy Nahiyesi Merkezi Başköy'den (Gülebağdı) köyüne nakledilmiştir.

Günü: 9-9-1941

Sayısı: 16804

Birinci Madde — Kırşehir Vilâyeti Merkez kazasına bağlı ilişik cetvelde adları yazılı 9 köy Mucur kazasına bağlanmıştır.

Günü: 9-9-1941

Sayısı: 16805

Birinci Madde — Konya Vilâyetinin Çumra kazasına bağlı Bel kuyu köyü Bozkır kazasına bağlanmıştır.

KARARNAMELER

Günü: 11-9-1941

Sayı: 16813

Madde 1 — Erzincan Vilâyetinin Kemah kazasına bağlı Oğuz Nahiyesi merkezi Üskübürt köyünden Oğuz köyüne nakledilmiştir.

Günü: 18-9-941

Sayı: 16829

Madde 1 — İzmir Vilâyetinin Kemâl Paşa kazasına bağlı Yaka köyü İzmir Merkez kazasının Bornova nahiyesine bağlanmıştır.

ONAYLAR

Günü: 4-9-1941

Sayı: 116-4/31

Ankara Vilâyetinin Çankaya kazasına bağlı Küçük Yozgat nahiyesi merkezi olan Küçük Yozgat köyü ile bu köye izafe edilmiş olan (Küçük Yozgat) nahiyesinin adı 4-9-941 tarihinden itibaren (Elmadağ) olarak değiştirilmiştir.

Günü: 4-9-1941

Sayı: 11135-3/32

Kayseri Vilâyeti Bünyan kazasının Karakaya köyüne bağlı Kardeşler Mahallesi 4-9-1941 gününden itibaren müstakil köy haline getirilmiştir.

Günü: 4-9-1941

Sayı: 11139-38/33

Konya Vilâyeti merkez kazası Törnek nahiyesinin Eğribayat köyüne bağlı Karaömerler yaylası 4-9-1941 gününden itibaren müstakil köy haline getirilmiştir.

Günü: 6-9-1941

Sayı: 11158-5/36

Trabzon Vilâyeti Maçka kazasının Lolengene köyüne bağlı Orta ve Bibat mahalleleri (Yeniköy) adı altında birleştirilmek suretiyle müstakil köy haline getirilmiştir.

Günü: 3-7-1941

Sayı: 11119-4/34

1 — Kulp kazası merkez nahiyesine bağlı (Tiyakis) köyü, Ciksi nahiyesine Maladinari, Dalitiülya, Dalitisüfla ve Malameliki köyleri de Ciksi nahiyesinden alınarak Kulp kazası merkez nahiyesine bağlanmıştır.

Günü: 4-9-1941

Sayı: 11129-10/35

Namrun nahiyesine bağlı Manaz köyünün (Kırıntı, Çirin), Kale köyünün Ulumeres ve Namrun köyünün Inektepe mahalleleri Merkezi Ulumeres olmak ve Ulumeres adile anılmak üzere müstakil köy haline getirilmiştir.

Vekâlet Tamimler

M. S. M. U. M. Ş: 2

Özü:

Pamuk iplikleri hakkında:

Tarih: 9-941

Sayı: 558-10

1— Millî Korunma Kanununun sekizinci maddesine müsteniden Sümer Bank Fabrikalarıyla hususî fabrikalar tarafından imal edilecek her nev'i pamuk ipliklerinin, istihsal hacmini, miktarını, çeşitlerini, cins ve nevilerini tayine 95 sayılı Koordinasyon Kararıyla İktisat Vekâleti salahiyyetkar kılınmış ve tevzie de Sümer Bank Memur edilmişti.

Bu kere İktisat Vekâletinin 30-6-1941 tarihli ve 7/2926 sayılı tezkeresiyle, istihsale nazaran çok yüksek bir durumda bulunan memleket ihtiyacının âdilâne bir şekilde karşılanması maksadıyla ipliğin, bunu bizzat yapamayan dokuma fabrikalarıyla el tezgâhı sahipleri arasında taksiminin muayyen esaslar dairesinde temin edilmeğe çalışıldığı ve fakat şahsi menfaatlerini her şeyden üstün tutanların bazı hile ve desiseleri ile karşılaştığından maksadını laikiyle temin edilemediği ve haksız iktisaplar vukua geldiği ve bu yüzden bir takım iş erbabının mesaisi sektedar olduğu bildirilmektedir.

Bir sureti ilişik olarak sunulan bu tezkerede sıhhatli ve esaslı listeler ihzarı ve hakikî ihtiyaç sahiplerine tevziat icrası, bunun haricindeki fahiş satışlara meydan verdirilmemesi ve ancak Sümer Bank müessesatı kanalından işin tedvir ve ifası için icap eden ve lüzumlu görülen tedabirin ittihazı, Vali, Belediye Reisi ve sair memurların vaziyeti layık olduğu ehemmiyetle nazarda tutarak sarfi mesai eylemelerinin kendilerine bir kere daha tebliği Başvekâletin 5-8-1941 gün ve 1522 sayılı yazısı ile bildirilmekte olduğu tahminen tebliğ olunur.

**İktisat Vekâleti Sanayi Tetkik Heyeti Reisliğinin
Başvekâlet Yüksek Makamına yazılan 30/6/1941
tarih ve 7/2926 sayılı yakısı suretidir.
Başvekâlet Yüksek Makamına**

Tarih:

Sayı: 7/2926

Yüksek Makamlarına 11-12-1940 tarih ve 7 2239 numara ile arz olunan mucip sebepler üzerine hususî fabrikalar da dâhil olduğu halde iplik imal eden bilûrnüm fabrikaların satış ipliği imalâtına, İcra Vekilleri Hey'etinin 30-1-1941 tarih ve 2/1510S sayılı kararnamesiyle musaddak koordinasyon hey'etinin 95 sayılı kararı ile vaziyet olunmuş ve mevzuuna his kararın mer'iyete girdiği 15-2-1941 tarihinden itibaren fabrikalara imalât programı tebliği ve imalâtın Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları Müessesesince Vekâletimiz namına tek elden tevzi'î faaliyetine bilfiil başlanmış ve tatbikat bu şekilde cereyan edegelmekte bulunmuştur.

İstihsale nazaran çok yüksek bir durumda bulunan memleket ihtiyacının en âdilâne bir şekilde karşılanması maksadıyla istihsalâtın ipliğini bizzat imal edemeyen dokuma fahrikaları ile el tezgâh sanayii erbabı arasında taksimi muayyen esaslar dâhilinde icra edilegelmektedir. Bu tevziden her tezgâh sahibinin hissesine düşen ipliği alabilmesini teminen bu gibi sanayi erbabına mahallî mülkiye âmirliklerince musaddak vesikalar tevzi edilmekte, tevzi merkezlerinden uzak bulunan tezgâh sahiplerinin hisselerini kolaylıkla alabilmelerini temin maksadı ile de bunların aralarından birini mutemet tayin etmek suretiyle mübayaatta bulunabilmelerini esas kabul edilmiş bulunmaktadır. Günden güne çoğalan ve genişleyen dokumacı kooperatifleri de istihkaklarını keza muayyen esaslar dahilinde ve tanzim ettikleri bordolarla doğrudan doğruya tevziata memur Banka şubelerinden almaktadırlar.

Vekâletimiz bunun haricinde yine memleket ihtiyacının çok dununda bulunan Sümer Bank Fabrikalarının yünlü ve pamuklu dokuma mamulâtının satış ve tevzi mevzuunda da bunların doğrudan doğruya müstahlike arzını temin gayesiyle tedbirler alınmış bulunmaktadır.

Bu cümleden olarak mevzuubahis mamullerin bir taraf dan Yerli Mallar Pazarlar marifetiyle bizzat halka satış temin edilirken diğer taraftan da memleketin muhtelif mmtakalarında öteden beri müesses marufa-

turacılara bu mamullerin muayyen müspetlerde tevzi'î cihetine gidilmekte ve bu suretle bunların muayyen kimselerin elinde terakümüne ve bir ihtikâr mevzuu teşkil etmesine mani olmaya çalışmaktadır;

Ancak gerek iplik tevzinde gerekse Sümer Bank mallarının satışında bazı aksaklıklara tesadüf olunmakta ve sarf edilen bütün gayretlere rağmen bu mevzudaki yolsuzlukların tevali ettiği vaki ihbarlardan anlaşılmalıdır. Bu mevzulara müteallik ihbarların başlıcaları aşağıda arz olunmuştur.

1 — İplik tevzi'î mevzuunda:

a - Faal tezgâhları olmayan bazı kimselerin temin ettikleri vesikalarla iplik alması,

b - Bu suretle tedarik olunan ipliklerin fiyat farkı ile satılması,

c - Muhtelif tezgâh sahipleri namına mutemet sıfatı ile müracaat ederlerin ibraz ettikleri ilgili İdarî, mercilerce tasdikli vesikaların hakikate tevafuk etmemesi,

d - Gerek tezgâh sahiplerine fiyat farkı vererek gerek sahte vesika ile iplik tedarik ederek, gerekse iplik fabrikaları ile gizli surette teşriki mesai ederek bunlardan temin edilen kaçak ipliklerin memleketin muhtelif mmtakalarına sevk edilmesi,

2 — Sümer Bank mamullerinin tevzi'î mevzuunda:

a - Manifaturacılıkla iştiğal etmeyen bazı kimselerin mahallî idare âmirlerinden veya ticaret odalarından öteden beri manifaturacı olduklarına dair vesikalar ibraz ederek Sümer Bank mamullerinden hisse alması, (Bu mevzuda Ticaret ve Dahiliye Vekâletlerine yazılan tezkerelerimiz 5-6-1941 tarih ve 2460 sayılı yazılarını yüksek Makamlarına, da takdim kılınmıştır.)

b - Bazı manifaturacıların Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları Müessesinden muayyen nispetlerde mal aldıkları halde bu pazarlara muhtelif: müşteriler göndermek suretiyle bunlar vasıtasıyla mükerreren mal aldırıp bu suretle topladıkları malların da, mağazalarında tabii fiyat farkı ile satışa arz edillnesi,

c - Gerek Sümer Bank Yerli Mallar Pazarından mal mubayaa eden manifaturacılara veya müşterilere fiyat farkı verilerek gerekse yolsuz ve-

sika tanzim edilerek alman eşyanın kaçak olarak başka mmtakalara sevk «dilmesi,
(Bu mevzuda Vilâyetlere yapılan tamimin bir sureti ilişik olarak sunulmuştur.)

Yukarıda arz olunan hususlar gerek iplik gerekse Sümer Bank mamullerinin tevizindeki yolsuzlukların esas gruplarını teşkil eylemektedir.

Her iki mevzuda da memleket ihtiyacının eldeki istihsal nispetinde tevizin için sarf edilen gayretler yukarıda arz olunan aksaklıklar dolayısı ile matlup neticeyi istihsal imkânlarını güçleştirmekte ve bin netice hakikî müstehlikin istihsal nispetinde dahi ihtiyacının teminine engel teşkil etmektedir.

Bu hususta Vekâletimizce, vaki ihbarların, gerek doğrudan doğruya, gerek valilikler ve gerekse mmtaka İktisat Müdürlükleri vasıtasıyla dikkatle tahkik ve takibine gidilmektedir. Ancak mevzuun arz ettiği ehemmiyete binaen mahallî İdare âmirleri ve alâkadar merciler tarafından gerek vesikaların tanziminde, gerek mutemetlerin tayininde gerekse kaçak olarak bir mmtakadan diğer mmtakaya sevk olundukları istihbar edilen memurların takibinde lâzım gelen dikkat ve hassasiyetin gösterilmesi hususunda alâkadar Vekâletlere ve Vilâyetlere yüksek Makamlarınca da gereken tebligatta bulunulmasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

M. S. M. U. M. Ş: 2

Özü:

Meni müdahale kararları h.

9/941

Sayı: 5511-119

27-8-1941 tarihli ve 5510/5048 sayılı tamime ektir:

1 — 2311 numaralı kanun ile Nizamnamesine göre mahallin en büyük Mülkiye memurları tarafından ittihaz olunan kararlar zilliyetliğin himayesine matuf ihtiyati tedbirler cümlesindedir.

Bu bakımdan bu kararlar hukukî mahiyetleri itibariyle idaridirler. İdarî kararların butlanı tahakkuk ettiği takdirde bunlardan rücu etmek salahiyeti mezkûr kararlan ittihaz eden Makamlara hukuken tanınmış ve keyfiyet Devlet Şurasının 932 senesinde verdiği bir

kararla da izhar olunmuştur.

Şu hale göre en büyük Mülkiye memurları tarafından verilen bir karara mevzu olan hâdise alâkalılardan birinin müracaatı halinde yeniden bir tetkik mevzuu olabilir. Bu takdirde ikinci defa yapılan tetkikte birinci kararın kanunsuz olduğuna kanaat getirilirse bundan rücu edilerek bu karar iptal ve mevzuata uygun olarak yeniden bir karar ittihaz olunur. İkinci kararın ittihazında bir vazife suiistimali varit değilse bu karar veren hakkında Nizamname hükümlerine göre takibat yapılmasına mahal olmadığı temimen tebliğ olunur.

2 — Bilgi için Umumî Müfettişliklere, gereği yapılmak üzere Vilâyetlere yazılmıştır.

M. S. M. M. M. Ş: 2

Tarih: 9/941

Sayı: 56311-8

1— Adliye Vekâletinden alman 5-9-1941 gün ve 286/8937 sayılı yazı sureti ikinci maddededir.

2— Birçok vatandaşların mevcut muafiyet ve cezai müeyyidelere rağmen evlenme akdini yaptırmayarak yekdiğeri ile birleşip kan koca gibi yaşamakta oldukları ve bu birleşmelerden nasibi gayri sahih çocukların hâsil olduğu ve bunların adedinin gönden güne çoğalmakta bulunduğu,

Aile birliğinin nizamını sarsan bu birleşmelerin önüne geçilmesi ve kanunun himaye ve müeyyidesinden mahrum kalan bu gibi kimselerin vaziyetlerinin ıslahı bir zaruret halini almış bulunmaktadır. Bilâhare alâkadar Vekâletlerden teşekkül edecek komisyonda icabı düşünölmek üzere vatanđası, kendisini kanunun himayesinde mahrum kılacak bu şekilde birleşmeye kanunî, İçtimai, İktisadî, harsı ve kanunî sebep amiller ve bu gibi birleşmelerin önüne geçilmesi için İdarî ve adli, bakımdan alınması gereken tedbirler hakkında Valiler ile ağır ceza müddeiumumilerinin birer raporla mütalaalarını bildirmeleri ilişik tamim ile tebliğ edilmiştir.

İşin benimsenerek ehemmiyetle tetkiki için Valilere gereken tebligatın ifası ile sonunun bildirilmesini rica ederim.

3— Gereğinin tez elden yapılarak matlup raporun doğrudan Vekâ-

leti Müşarünileyh aya takdimini ve bir örneğinin de Vekâlete yollanmasını önemle rica ederim.

4 — Tamimen Vilâyetlere bilgi için Umumi Müfettişliklere yazılmıştır.

Jandarma Genel Komutanlığı III. Ş. III Ks.

Özü:

J. Karakol ve kışlalarında yapılacak eğlenceler H.

Tarih: 5-9-941

Sayı: 54249/12220

1— Türkiye Cumhuriyeti Jandarmasının Polis gibi Devletin umumî bir zabıta kuvveti olması, oturdukları ve vazife gördükleri karakollarında münhasıran askerî hizmete tahsis edilmiş binalardan olmayıp Hükümetin bir cüz'i olduğu hakkındaki mütalaalara müsteniden jandarma karakollarında tadil saati arında dahi eratın gramofon ve radyo çalarak eynlenmelerinin doğru olmayacağı bazı mülkî makam attan bildirilmektedir.

Mıntkasının emniyet ve asayişî ile alâkadar bulunan jandarma daire ve karakolları (24) saat müddetle vatandaşların müracaatlarına açık bulundurulması lâzım gelen binalardan olup bu kuvvetler daimi surette vazife halinde bulunmaktadır. Bu bakımdan mezkûr binalar dahilinde her zaman radyo gramofon çalmak ve hususî eğlenceler tertip etmek doğru değildir.

Fakat kahvehanelere gitmeleri, halkın eğlencelerine iştirak etmeleri yasak edilen ve polis gibi haftanın muayyen gününde evli bulunmadıkları için 24 saatlik bir mezuniyete tabi tutulmayan ve bu sebeple vazife harici zamanlarını karakol ve kışlalarında geçirmeye mecbur tutulan jandarmamızın hizmet dışında mesai haricinde istirahat etmelerine ve eynlenmelerine de müsaade etmek en tabii ve insani haklarından birini teşkil, etmektedir. Karakol jandarma için hizmete tahsis edilmiş bir bina olmakla beraber aynı zamanda eratın ibatelerine tahsis edilmiş ikametgâhları da olduğunu nazarı dikkate almak lâzımdır.

Jandarmayı da şümülüne alan Ordu dâhilî hizmet kanunu ve talimatım

Meşinde bunun hilafına bir hüküm olmadığı gibi eratin kışlarında topluca eğlenceler tertibi suretiyle vakitlerini hoş geçirmeleri hakkında Millî müdafaa Vekâletinin ve Genelkurmay başkanlığının tamimleri de vardır.

Binaenaleyh, jandarma eratımızın karakol ve kışlarında radyo ve gramofon çalmalarına ve eylenmelerine müsaade edilmesinde Vekâletçe de bir mahzur görülmemekte ve hatta Mülkî âmirlerin bunu temin edecek maddî ve manevî yardımlarının dokunmasını ve kendilerinin de bu eğlencelere iştirak ettiklerini görmek ve işitmek isterim.

Ancak bu gibi çalgı çalmanın ve eğlencelerin hizmet dışında olmasının temini lâzımdır Bunun için:

A) Radyo ögle isti rahatında ve akşam yemeğini yerken muayyen saatte çalışmayabilir.

B) Ulusal bayram, Genel tatil ve hafta tatil günlerinde meslekî Millî ve askerî terbiyeye yakışır ve halkın nazarı dikkatim celp etmeyerek ve halk nazarında âdemi hoşnudiye mucip olmayacak surette ve üstlerinin müsaade ve nezaretleri altında ve hizmet asla müessir olmamak şartı ile muayyen saatlere inhisar' etmek üzere eğlenceler tertip edilebilir. Ancak bu eğlenceler arasında içki kullanmak, kâğıt oyunları oynamak asla hatıra gelmemelidir.

2 — Umumî müfettişliklere ve Vilâyetlere tamim edilmiştir.

M. İ. U, M. I. imci Daire Reisliği
muamelât Ş. M.

Özü:

Yol inşaatında çalışan gayri müslim erlerin tedavileri Hk:

Tarih: 16-9-941

Nafia emrine verilmiş bulunan gayri müslim ellerden yol inşası için Vilâyetlere sevk edilmiş takımlardan hastalananların tedavileri asker olmaları itibariyle her ne kadar askerî hastahanelerde yapılması iktiza ediyorsa da gerek durum ve gerekse askerî hastahanelerin bu gibi faaliyet sahalarından uzakta bulunması hasebiyle bu Nafia takınılanım mensup er-

lerin Vilâyet ve Belediye hasta hanelerinde tedavilerinin yapılması muvafık görülmüştür.

Ona göre muamele ifası tamamen rica olunur.

T. H. R. Mülkiye müfettişi

Tarih: 30/9/941

Sayı1689/'88

Ahvali umumiye raporlarının ihtiva ettikleri çeşitli mevzuların taalluk ettiği vekâlet, umum müdürlük ve müstakil şubelere yoluna bilmesi için her mevzu ayırt edilerek tasdikli suretleri çıkarılmakta olduğundan mezkûr raporların gereği bu yüzden teehhüre uğramakta olması hasebiyle bu raporların bidayetden ikişer nüsha çıkarılarak hini tanziminde birisinin forma ve diğerinin de ilgili makamlara göre ayrı ayrı başlıklar halinde yazılması ve altlarının da imza ve tasdik edilmesi faideli görülmüştür.

Buna göre muamele ifası tamamen tebliğ olunur.

30/9/941

Diğer Vekâletiler

Maliye Vekâleti Nakit İş. II. Müdürlüğü

Tarih: 30/9/941

Sayı: 54277/41/12902

Türk parası kıymetini koruma hakkında 1567 ve 3070 numaralı kanunlar hükümlerine tevfikan İcra Vekilleri heyetince ittihaz olunan 12 numaralı kararnamenin 14 üncü maddesi mucibince Türkiye'den ecnebi memleketlere mal ihraç eden hakikî veya hükmî şahıslar bu malların bedeli olan dövizleri emirlerine geçtiği tarihten itibaren on beş gün içinde Türkiye'de bir Bankaya satmağa veya kendi namlarına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına tevdi mecbur buldukları halde bazı gazete ve mecmua idarehanelerde kütüphanelerin bu bedelleri ya Türkiye dâhilinde Türk parası ile tahsil ve yahut da harice giden muhabirlerinin seyahat masraflarına tahsis eyledikleri anlaşılmıştır.

Kararname hükümlerine aykırı olan bu vaziyetlere meydan verilmeyerek harice gönderilecek kitap, gazete ve mecmua bedellerine ait dövizlerin yukarıda bildirilen şekilde memlekete getirilmesi ve badema her ay nihayetinde o ay zarfında hariçten kayıt olunacak abonelerin isim, adres, tarih, müddet ve abone bedellerini veya kitap siparişlerini gösterir bir listenin tanzim olunarak Merkez Kambiyo Müdürlüğüne gönderilmesi rica olunur.

Emekli ve Öksüzler Hakkında

Dahiliye Vekâletince 1/8/941 de(n 1/10/941 e kadar işi
biten emekli ve öksüzler maaşı tahsis üstesi:

Memuriyeti ve ismi	Nevi tahsis
Beykoz tahakkuk Ş. kâtiplerinden Avni Ersöz	Tekaüt
Çeşme kaymakamı İsmail Hakkı Say	„
Bünyan kaymakamlığından mütekait Mehmet Şükrü Arslan Basat	Yetim
Karabiğa nahiyesi müdürü Mehmet Emin Ergüven	Tekaüt
Sivaslı nahiyesi müdürü Derviş Alper	„
İzmir hususî muhasebe birinci sınıf Mümeyyizi Haşan Aksoy	„
Kırklareli hususî muhasebe müdürü ölü Tahir Tomruk	Yetim
Karaağaç müesseseleri M., Gardıyanı Mustafa Cemil Özeydoğan	Tekaüt
Köprülü nahiyesi müdürü Süleyman Ersan	„
Dâhiliye vekâleti evrak kalemi dosya memurluğundan mütekait Ahmet Mithat Şeneren	Yetim
Borlu nahiyesi müdürü Basri Bayat	Tekaüt
Beyobası nahiyesi müdürü Mustafa Yön ter	„
Şirvan hususî muhasebe tahsildarlığından mütekait ölü Mustafa Bilgin	Yetim
Biga hususî muhasebe eski tahsildarı Haşan Mete Erten	Tekaüt
Of kazası H. M. tahsildarı ölü Hüseyin Yaşar	Yetim
Şehremaneti tahrir ve tahmin komisyonu âzalarından Selim Büyükçamlıca	Tekaüt
Belediye evrak müdüriyeti kalemi mukayitlerinden Mehmet Hayri Öztay	Yetim
Hendek kazası kaymakamı Ahmet Tevfik Noyan	Tekaüt
Behçe kazası kaymakamlığından mütekait ölü Petraki Servet Palacıoğlu	Yetim
Karğı hususî muhasebe eski tahsildarı Emin Berber	Tekaüt
Kozan hususî muhasebe eski tahsildarı Emin Ünsal	„
Mucur kazası hususî muhasebe memuru Esat Çağlayan	„
Alaçam nahiyesi müdürü Mehmet Güven	„

Memuriyeti ve ismi	Nev'i tahsis
Mecitözü hususî muhasebe tahsildarı ölü Ömer Fazlı Köstekci	Yetim
Denizli vilâyeti encümen başkâtibi Mehmet Giyasi Şarman	Tekaüt
Diyarbakır H. Muhasebe tahsildarı ölü Faik Saçlı	Yetim
Gürün kazası eski nüfus kâtibi ölü Faruk Ünlüoğur	„
Düzce nüfus memurluğundan mütekaıt Yusuf Celâl	„
Sivas muhacirin başkâtibi Ahmed İzzet	„
Dambaslar nahiyesi müdürü Hilmi Sami Banarlı	Tekaüt
Zevker nahiyesi müdürü Musa Kâzım Şimşek	„
Gebeme nahiyesi müdürü Abdülcebbar Hilmi Oktay	„
Beydağı nahiyesi müdürü Ali Orhan ilkokulsun	„
Kilindire nahiyesi müdürü Mehmet Zeki Cengiz	„
Kastamonu vali muavini Feridun Çayıroğlu	„
Kadıköy Ş. idariyesi veznedarı Ahmet Dinçman	„
Eyüp belediye tahsil şubesi kâtibi Osman Güç	„
Bakırköy belediye şubesi ressam ve kütüphane memuru Osman Seven	Yetim
Kasımpaşa belediye tahsil şubesi kâtibi İbrahim Ethem Kurat	Tekaüt
Gebiz nahiyesi müdürü Kâmil Özbek oğlu	„
Marmara nahiyesi müdürü Mehmet İzzet Şenkaplan	„
Sındırğı hususî muhasebe eski tahsildarı Ziver Zorlu	„
Kadışehri nahiyesi eski müdürü ölü Ali Tokuş	Yetim
Lüleburgaz hususî muhasebe memuru Rüştü Vural	Tekaüt
Dahiliye Ve. nüfus işleri U. Mü. üçüncü şube şefi Mustafa Hilmi Dölen	„
Aydın nüfus ikinci kâtibi Ali Haydar Erkon	„
Yenice nahiyesi nüfus memurluğundan vekâlet emrinde Haşan Arın	„
Dahiliye ve. mahallî idareler U. Mü. memurlarından Burhanettin Pehlivanlı	Yetim
Sarıkamış hususî muhasebe tahsildarı Sabri Kara	Tekaüt
Çivril hususî muhasebe varidat kâtibi Ahmet Oral	„
Büyükçekmece nahiyesi nüfus memuru Salim Erdem	„

Memuriyeti ve ismi	Nev'i tahsis
Çınar nüfus memuru ölü Tevfik Erdem	Yetim
Tokat H. M. merkez varidat kâtibi ölü Mustafa Erkut	„
Kızıltoprak iâşe memurluğundan mütekait ölü Mehmet Ali Gürs	„
Pütürge H. M. eski tahsildarı ölü Ömer	„
Meriç nüfus memuru ölü Hilmi İnanlı	„
Çivril kaymakamı Nejat Ertürk	Tekaüt
Mülga köprü kontrolörü İbrahim Hakkı Özkul	Yetim
Tefenni hususî muhasebe memurluğundan vekâlet emrinde Ziya Kazancı	Tekaüt
Talaş nahiyesi müdürü ölü İsmail Hakkı İlhan	Yetim
Kastamonu mektupçuluk kalemi mümeyyizliğinden mütekait ölü İsmail Hakkı Barutçu	„
Konya eski muhacirin hesap memuru ölü Kemal Çakar	„
Küre hususî muhasebe eski tahsildarı Tahir Özdemir	„
Kastamonu hususî muhasebe eski tahsildarı Mehmet Bostancıoğlu	Tekaüt
Eskişehir mektupçusu Rüştü Yurdakul ,	„
Darulaceze tiyatro ve sinemalar müfettişi İsmail Sulhi	Yetim
Hemşin nahiyesi müdürü Eyüp Sabri Tamam	Tekaüt
Hoşap nahiyesi müdürü Zeki Özalp	»

Resmi Kısım

Nutuklar

**Cumhuriyetin 18 inci yıl dönümü münasebetiyle
Cumhur Reisi Millî Şef İsmet İnönü'nün Hipodromda
yapılan geçit resminden evvel
millele hitabesi**

Sevgili vatandaşlarım,

Dünya buhranının geniş sarsıntıları içinde dinç ve gürbüz bir milletin, büyük Türk milletinin bayramını kutluyoruz. İnsanlığın ve barışın şen yuvası olan vatanımız kahraman evlâtlarının omuzlarında şerefle yükseliyor. Millî irademizin bütünlüğünü korumak için hepimiz çetin vazifelere hazır bulunuyoruz.

Aziz vatandaşlarım,

Dünyayı sarmış bir engin kasırganın türlü tesirlerini biz de memleketimizde duyuyoruz. Büyük yangına bulaşmanın çaresi ve bütün dikkatimize rağmen bulaşırsak şerefli vazife yapmanın ilk şartı, yangın ortasında yaşadığımızı bir an unutmamaktır. Çok mahsul almalıyız. Her şeyimizi idareli harcamalıyız. Her okulda, her iş yerinde, her tarlada, her zamandan ziyade çalışmalıyız. Şuurlu, çalışkan ve kahraman milletler, ancak bu devrin hakkından gelebilirler.

Büyük Türk milleti,

Cumhuriyetimiz yüksek ülkülü, temiz, ahlâklı, vatan yolunda canımı esirgemeyen ileri bir insan cemiyetinin idaresidir. Cumhuriyetimiz, milletimizin kendi talihini doğrudan doğruya idare etmesi, millî iradeyi ancak kendisinin kullanmasıdır. Bugün bizim büyük bayramımızdır. Bu anda bütün vatandaşlarımla bayramlaşmaktan çok seviniyorum. Millî bayram, şanlı ordumuza, izci ve talebe evlâtlarıma, kadın ve erkek bütün vatandaşlarıma kutlu olsun

**Sayın Başvekilimiz Dr. Refik Saydam'ın Cumhuriyetin
18 inci yıldönümü münasebetiyle 28/10/941 tarihinde
radyoda irad buyurdıkları açış nutukları**

“Sevgili yurttaşlarım,

“Cumhuriyet bayramımızı kutlama törenini açıyorum.

“Türkiye Cumhuriyeti bu gün 18 yaşını doldurmuş bulunuyor. Arkada bıraktığımız yılların hâdiseleri artık dünya tarihinin malı olmuştur. Bu hâdiseleri yaratan ve yürüten büyük Türk milleti, kendi başarıları karşısında ancak sevinç ve kuvvet duyar. Çünkü Türk inkılabı harikulâde bir hareket ve 18 yıllık Türk Cumhuriyeti ise daima muvaffak, daima galip büyük ölçüde bir mücadelededir.

“Biz, bu sayede eski ve şerefli varlığımızı kurtarmış; içeride hürriyetimizi dışarıda istiklâlimizi korumak kudretini ispat etmiş bulunuyoruz.

“Bu mesut anda, varlığı, kalplerimizde daima yaşayan ebedî Şefimiz Atatürk'ün manevi huzurunda Türk milleti adına minnet ve saygı ilce eğiliyorum ve biz Türk Milleti adına emrinde olmanın verdiği gurur ve haz içinde Millî Şefimiz İsmet İnönü'ye sarsılmaz bağlılığımızı teyit ediyorum.

Yurttaşlarım,

Dünyanın karanlık ve karışık hali, ümit verici olmaktan halâ uzaktır Avrupa'da, Asya'da Amerika'da milletler bütün varlıkları ile çarpışıyorlar. Hesapsız kan dökülüyor, sayısız medeniyet abideleri yok oluyor.

“Harp harici kalan milletlerde koca buhrandan mustarip bulunuyorlar. Bu günün şartlarına karşı nispetle çok rahat durumda olmakla beraber memleketimizde bunlar arasındadır. Bütün sıkıntılara göğüs germe

kudreti millî birliğimizde buluyoruz yarın getireceği hâdiseleri bu birlik ve yurtseverlikle yeneceğimize inanıyoruz ve ona göre hazırlanıyoruz.. Her Türk vatandaşının da tehlikenin var ve geçmemiş olduğunu bilmesini istiyoruz. Buna hemen ilâve etmeliyim ki kahraman ordumuz dünden daha kuvvetlidir ve yarın daha kuvvetli olacaktır. Ona güvenimiz tamamdır.

Yurttaşlarım, sözümü bitirmeden sizden bir ricam var:

Nerede ve hangi işte olursanız olunuz; mektepte, tarlada, fabrikada büroda çok çalışınız; bıkmadan usanmadan yılmadan çok çalışınız. Bu çalışmalar vatanımıza kuvvet verecek iyilik ve ferahlık getirecektir.

“Yurttaşlarım,

Her vakit söylediğim gibi; mesut bir milletin çocukları olmak gururunu duyarak kutsal bayramı neşe ile geçirmenizi dilerim.

“Cumhuriyetin 18 inci yıldönümü bayramının başladığını ilân ederim.

**29/10/941 Cumhuriyet bayramında Dâhiliye Vekâleti
adına Mahalli İdareler 1 inci Şube Müdürü Ali Rıza
Ünal tarafından radyoda Dâhili işlerimiz
hakkında verilen konferans.**

Sayın Yurttaşlarım,

Bayramınız kutlu olsun. Cumhuriyetin her dönüm yılı bayramında sizlere hitap edebilmek ve Cumhuriyetin feyizli çalışması neticeleri hakkında bilgi arz etmek bizim için ayrı bir zevk ve iftihar vesilesi olduğu için sevincimiz büyümektedir.

Dâhiliye Vekâletinin vazife çerçevesi içinde birinci mevkide hiç şüphesiz emniyet ve asayîşi korumak işi bulunmaktadır. Bu mevzuda size söyleyebileceğimiz şey kısa ve kat’i olarak yurttaşlarımızın hareketlerine hâkim olan necabet ve olgunluk mahsulü tam bir emniyet ve asayîşin bütün yurttta kökleşmiş durumunu muhafaza ettiğini bildirmekten ibarettir.

Komşu memleketlerde hadis olan büyük değişikliklerin yurdumuzda geniş akislere fırsat vermemiş olması, zamanında alman tedbirlerin ciddiyet ve tesirlerinden ileri gelmiştir. Dünyanın her tarafında çarpışan muhtelif emel ve maksatların hiç biri yurdumuzda yer tutmamış, vatan-

daşların hisleri yabancı her türlü telkin ve tahrikler önünde hareketsiz kalmıştır.

Cumhuriyet devrinin umumî kalkınma ve ilerleme hamlelerine minvazi olarak idare âmirlerini daha kuvvetli yetiştirmek hususundaki müntehanı mesaiden faydeli neticeler beklemekteyiz. Kendilerine mühim vazifeler tevdi edilmiş bulunan idare âmirlerinin memur buldukları yerlileri de bütün idare şubeleri üzerinde haiz oldukları murakabe ve nezaret vazifesini iyi ifa edebilmelerinin yurt umumî idaresinde husule getireceği hayırlı neticelerden bütün devlet teşkilâtı müstefit olacaktır. Umumî idarenin takviyesi bakımından alınmakta bulunan tedbirler içinde en mühimlerinden olup memleketin coğrafi vaziyet ve idari bünyesinin esaslı ihtiyaçlarından ve senelerden beri tetkik mevzu bulunan nahiye teşkilâtı işi de yeniden ele alınarak hazırlanan kanun lâiyhası Büyük Millet Meclisime sunulmak üzeredir.

Asırlardan beri ihmal edilmek yüzünden maddi ve manevi yokluklar içinde kalan köylerimize (15) sene evvel neşr olunan köy kanunu 'ile verilen hareket ve inkişaf imkânlarını tamamlayacak, köyü hükümette, hükümeti köye yaklaştırarak zaman ve mesafe bakımlarından halen birçok zorluklar içinde bulunan köylüyü bundan kurtaracak olan bu kamun Cumhuriyet idaresinin köylerimize yeni bir armağanı olacaktır.

Bu yeni çehre ile vazife ve iştiğal sahası genişleyecek olan nahiyelerin idaresi başına geçirilecek müdürlerin, bu teşkilâtta beklenen neticeleri temine muktedir ellere tevdi de mühim bir mesele olduğu için nahiye müdürlerinin mesleğe kabul, yetiştirilme ve istihdam usulleri hakkında yeni esasları ihtiva eden diğer bir lâiyhada teşkilât lâiyhası ile birlikte hazırlanmıştır.

Cumhuriyetin feyizli çalışmaları içinde ehemmiyetli yer tutan faaliyetlerden biride mahalli idareler sahasında geçen hareketlerdir.

Mahdut seneler içinde hakikat ve madde olarak vücut bulan eserler hakkında umumî ve mücmel maruzatımız şunlardır:

Cumhuriyet idaresine intikal eden köy, Belediye ve Hususî idarelerin manzumesinde üzerinde, tevakkuf edilmeye layık bir varlık görülemiyordu. Bu idareler asrın ihtiyacından uzak bir zihniyet ve durumda idi. Muasır devletlerin mahallî idare teşkilâtı bakımından takip ettikleri usulleri Cumhuriyet idaresinde Millî ihtiyaç ve bünyemize uygun bir şekilde tatbik edilmiş ve daima bir tekâmül istikameti takip eylemiştir. Geniş ve şümüllü varlık arz eden köylerimiz kültür, sıhhat, Ziraat işleri ve içtimai

yardım bakımlarından eski köylerimiz ile kıyas kabul etmeyecek inkişafı bir durumdadır.

Belediyelerimiz Cumhuriyetin (18) sene gibi bir milletin hayat tarihinde gayet küçük bir zaman ölçüsü demek olan müddeti içinde şehir ve kasabalarımızın iman için geniş faaliyetler sarf etmiş, hemşerilerin medeni ihtiyaçlarından birçoklarına cevap veren eserler vücuda getirmişlerdir. Mesai ve faaliyet sahaları belediyelerden daha geniş olan hususî idarelerde deruhte ettikleri vazifelerde aynı istikameti takip etmişlerdir ki bu faaliyetin başlıca misalleri şunlardır:

939 senesi nihayetine kadar hususî idare bütçelerinden 52 milyon 719 bin 285 lira sarf ile muhtelif vilâyet bölgelerinde mektep, iskele, spor sahası, sinema, hipodrom, aygır deposu, çeşme, idare-i hususiye akaraktı, elektrik tesisatı, anıt, köprü ve menfez inşası ve tamiri, yol küşattı, blokaj ve soşe inşası, telefon hattı tesisi, numune çiftliği, doğum evi, dispanser, hasta hane ve su tesisatı vücuda getirilmiştir. 940 senesi ile halen devam eden 941 malî yılı içinde de aynı mevzular etrafında tesisat vücuda getirilmiştir. Bu tesisatın mühim bir kısmı mektep, hasta hane, dispanser, yol, köprü, gibi halkın kültürel, sıhî ve İktisadî, ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Hususî idarelerin vücuda getirdikleri bu tesisat vilâyet umumi meclislerinin kabul ettiği programlara dayanmaktadır.

Vekâletin; faaliyetlerini ve inkişaflarını yakından takip ettiğim belediyelerin bilhassa hem malî kudrete, hem de fennî bilgiye istinat eden su, elektrik, kanalizasyon, hali hazır haritaları ve imar plânları gibi işler için kredi bakımından belediyeler bankasının, ihtisas yönünden belediyeler imar heyetinin müşterek mesaisi tatbikatın inkişaflarını temin etmektedir.

Belediyelerimizin genişleyen faaliyet ve inkişaflarında büyük tesirleri bulunan belediye mensuplarının mesailerini daha emin bir hale getirmek için tedvin edilerek kabul ve neşr olunan belediye memurları tekaüt kanununun belediyelerin ve şehirciliğin daha geniş inkişafı arz etmesine imkân hazırlayacak unsurlardandır. Yurdun her tarafında şehircilik ve belediyecilik işinde plânlı hareketler 933 senesinde başlamış, bu tarihte meriyete giren yapı yollar kanunu bu istikametteki mesaiyi takviye etmiştir.

Cumhuriyetin tesis zamanında pek az şehir ve kasabalarımızda elekt-

rik, kanalizasyon, itfaiye teşkilâtı vardı. Bu işlerin icap ettirdiği masrafları belediyelerin mahdut olan gelirlerde karşılamak güçtü. Belediyelerin imar hareket ve faaliyetlerini finanse etmek üzere 933 senesinde “Belediyeler Bankası” kuruldu. Banka 933 senesinde 30,971 lira ikrazla işe başladı. 940 senesi hitamında bankanın belediyelere yaptığı ikraz, avans ve kefalet miktarı 14 milyon 517 bin 608 liraya yükseldi. Belediyeler bu parayı tamamen şehir ve kasabaların imarına, umumî tesislere sarf ettiler. Cumhuriyetten evvel dört şehirde elektrik tesisatı varken, bu gün 174 şehir ve kasabada belediyeye ait elektrik müessesesi mevcuttur. Belediyelerin imar işlerinde teknik rehberlere olan ihtiyacı karşılamak maksadı ile 935 senesinde “Belediyeler İmar Heyeti” teşkilâtı kuruldu. Nüfusu 10,000 den fazla şehir ve kasabaların elektrik, kanalizasyon, su, müstakbel imar plânlarının yapılması vazifesi bu teşekküle verildi. Bu güne kadar imar heyeti 56 şehrin içme su tesisatını, 41 şehrin hali hazır haritasını 58 şehrin müstakbel imar plânını tanzim işini takip etmektedir. Bunların mühim bir kısmı ikmal edildi. Diğerlerinin vaziyetin imkânları nispetinde yapılmasına devam olunmaktadır. Bu güne kadar 2. milyon liradan fazla para sarf ile 18 şehrin su tesisatı ikmal edilmiş olup 6 şehrin su tesisatı da ikmal edilmek üzeredir. Bundan başka 27 şehir ve kasabanın hâlihazır haritası ve 9 şehrin imar plânı yapılmıştır.

Cumhuriyetten evvel 20 şehir ve kasabada sıhhi ve fennî içme su tesisatı varken, bu gün bu miktar (190) a. çıkmıştır. Bu günkü durumun ortaya koyduğu mühim bir mevzu olan muhtaç asker ailelerine yardım işi ahiren neşredilen kanun ile daha geniş ve verimli bir yola girmiştir.

Hülâsa: Dâhiliye Vekâletinin muhtelif mevzulara ait olarak ifâ ettiği vazifeler hakkında sizlere kısaca verebildiğim bu malûmat Cumhuriyetin temelini teşkil eden halk idaresinin ve bu idarede hâkim olan amme: menfaati zihniyetinin canlı misalleridir. Bundan sonraki bayramlarda bu nurlu yolun da daha büyük eserlerinden müjdelere verebilmek için istikbal hakkında beslediğimiz' büyük iman ve itimadı tekrar ederek sizleri selâmlarım.

Tayinler

No: 16863

Tarihi: 7/10/940

1 — Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü Birinci Daire Reisi Ali Rıza Ünal'ın Mahal! İdareler Umum Müdürlüğü Şube Müdürlüğüne, Hususî, kalem müdürü Celâl Öner'in Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü Birinci daire Reisliğine, Mahallî İdareler Umum Müdür Muavini Saim Hazar'ın vekâlet Hukuk Müşavir Muavini Zeki Özener'in İkinci sınıf Mülkiye Müfettişliğine, Mahallî İdareler Umum Müdürlüğü Şube Müdürlerinden Kenan Tuna'nın Avanos kaymakamlığına, Van Mektupçusu Faik Tombakoğlu'nun Çorum Mektupçuluğuna, Muradiye kaymakamı Bedri İlhan'ın Van Mektupçuluğuna, Avanos kaymakamı: Ali Rahmi Onaran'ın Erzincan mektupçuluğuna, İskilip kaymakamlığından vekâlet emrinde Hulûsi Akalır'ın Gercüş kaymakamlığına Mazgirt kaymakamı Halil Hilmi Tuner'in Kurtalan kaymakamlığına, Erciş kaymakamı Şakir Cenalp'nın Hizan kaymakamlığına, Hizan kaymakamı Feyzi Cönger'in Erciş kaymakamlığına Karayazı kaymakamı Hüseyin Avni Koçyiğit'in Mazgirt kaymakamlığını, Pazarcık kaymakamlığından vekâlet emrinde Nurettin Aydın'ın Gündoğmuş kaymakamlığına, Patnos kaymakamı Feyzi Tuysay'ın Eruh kaymakamlığına, Kars Mektupçusu Sadi Sevcen'ın Manisa Mektupçuluğuna. Ağrı Mektupçusu Şefik Erol'un Niğde Mektupçuluğuna, Mesudiye kaymakamı Asaf Yalçinkaya'nın Cide kaymakamlığına, Gülnar kaymakamı Ruhi Çetiner'in Mesudiye kaymakamlığına, Cide kaymakamı Kemal Erdem'in Gülnar kaymakamlığına, Alaca kaymakamı Fehmi Altan'ın Ergani Kaymakamlığına, Ergani kaymakamı Cemal Yasar'ın Alaca kaymakamlığına, Ezine kaymakamı Cemal Tanıl'nın Gölköy kaymakamlığına, Gölköy kaymakamı Celâl Sümer'in Ezine kaymakamlığına, Kızılcahamam kaymakamı Edip Yavuz'un Kadıköy kaymakamlığına, Kadıköy kaymakamı Cenep Nuh Aksun'un Edremit kaymakamlığına, Zonguldak mektupçusu Hüseyin Uluğ'un Kars Mektupçuluğuna, ispir kaymakamı Seyfettin Kuttur da Kızılcahamam kaymakamlığına, naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir. 7/1/Teş./941

No: 7080

Tarih: 4/10/941

Lise tahsili görmüş İspir nüfus memuru Ali Egenin Münhal bulunan Muş Nüfus müdürlüğüne, Muallim mektebi mezunlarından Bor nüfus memuru Sadık Önenin münhal bulunan Bingöl Nüfus müdürlüğüne, Bitlis nüfus müdürü Saip Dumlupınar'ın münhal bulunan Amasya Nüfus müdürlüğüne, Ordu Nüfus müdürü Refik Karacanın Kırşehir nüfus müdürlüğüne, Kütahya nüfus müdürlüğünden vekâlet emrinde Hüsnü Saygının Ordu nüfus müdürlüğüne, Siirt Nüfus müdürü Sadi Kısaküreğin Çankırı nüfus müdürlüğüne, Çankırı nüfus müdürü Basri Erdemin Siirt Nüfus müdürlüğüne, İdadi mezunlarından Orhangazi Nüfus memuru Adem Vasfi Sönmez'in Bitlis nüfus müdürlüğüne, Urfa Nüfus müdürü Ziya Yalazın Kastamonu nüfus müdürlüğüne, İzmir Nüfus müdürü Cemil Tekinin Urfa nüfus müdürlüğüne, Kastamonu nüfus müdürü Hüseyin Altay'ın İzmir Nüfus müdürlüğüne, Kars Nüfus müdürü Ziya Selçuk'un Eskişehir nüfus müdürlüğüne, Eskişehir nüfus müdürü Memduh Akgün'ün Kars Nüfus müdürlüğüne, terfian ve naklen tayinleri 4-10-941 tarihinde onaylanmıştır.

No: 16855

Tarih: 2/10/941

1 — Vekâlet Hukuk Müşavirliği Muhakemat Müdürü Muavini Kemal Özlünün Açık bulunan İstanbul Vilâyeti Hukuk İşleri Müdürlüğüne naklen tayini tensip edilmiştir.

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — İçel Vilâyeti Jandarma Alayı K. Yarbay Sezai Özdemir'in (2885) münhal bulunan Seyhan Vilâyeti J. A. Komutanlığına tayini tensip edilmiştir.

Terfiler

No: 7259

Tarih: 9-10-941

1— 60 lira maaşa nailiyetleri itibariyle şimdiye kadar iki seneyi ikmal eden Beyoğlu kaymakamı Gafur Soylu, Gerede kaymakamı İhsan Hayri Kaya, İğdır kaymakamı Celâl İzgi. Çubuk kaymakamı Bedri Özer, Kangal kaymakamı i. Vasfi Bağatur, Karakoçan kaymakamı Ahmet Kınık, Edremit kaymakamı Cenab Nuh Aksu, Çerkeş kaymakamı Yahya Ömer Eryetgin'in maaşlarının 70 şer liraya,

2— 50 lira maaşa nailiyetleri itibariyle şimdiye kadar iki seneyi ikmal eden Mudanya kaymakamı Cemal Oktan, Kula kaymakamı Edip Kartal, Turgutlu kaymakamı Alaattin Özgelen, Hekimhan kaymakamı Emin Koksal, Beyşehir kaymakamı Fehmi Kayar, Cihanbeyli kaymakamı Hamdi Haşan Orhun, Safranbolu kaymakamı Bekir Suphi Aktan, Mazgirt kaymakamı Hüseyin Avni Koçyiğit, Uşak kaymakamı Fazıl Özsoy, Kartal kaymakamı Zahir Adnan Aksel'in Maaşlarının 60 şar liraya,

3— 40 lira maaşta iki seneyi ikmal eden Erciş kaymakamı Feyzi Cönger, Varto kaymakamı Salih Tanyeri, Yenişehir kaymakamı Muzaffer Kutman, Eğil kaymakamı Sakıp Özil, Bulanık kaymakamı Asım Büyüklü ve Kulp Kaymakamı Tevfik Kılıçarslan, Seyitgazi kaymakamı Haşan Fehmi Akın, Çermik kaymakamı Avni Molu, Pervari kaymakamı Tevfik Yener, Derik kaymakamı Lütfü Karayün'ün de maaşlarının 50 şer liraya çıkarılması 9-10-41 tarihinde onaylanmıştır.

No: 8030/8520

Tarihi: 18/10/941

Birinci, Üçüncü ve Dördüncü Umum! Müfettişlikler Baş müşavirleri Mithat Şayiam, Sakıp Beygo, Abdulhak Savaşın 100 lira maaşı 29/10/938 tarihinde almak suretiyle birer terfi müddetlerini 29/10/941 tarihinde ikmal etmiş olacaklarından mezkûr 29-10-941 tarihinden itibaren kadro maaşları olan 125 şer liraya terfileri 18-10-941 tarihinde onaylanmıştır.

No: 8031/8518

Tarihi: 18-10-941

1 — Hatay vilayeti Hukuk işleri müdürü Ekrem Güvenç'in 40 lira maaşı 11-7-938 tarihinde almak suretiyle bu maaşta 3 senelik bir terfi müddetini.

2 — Bursa Hukuk İşleri Müdürü Bedri Yolgan'ın da 40 lira maaşı 31-5-939 tarihinden beri almakta olduğu anlaşılmasına binaen 3656 sayılı teadül kanunun muvakkat altıncı maddesi mucibince bir terfi müddetimi ikmal etmiş bulunduklarından her ikisinin de kadro maaşları olan 50 şer liraya terfileri 18-10-41 tarihinde onaylanmıştır.

No: 8029/8517

Tarih: 18-10-941

Üçüncü Umumî Müfettişlik Hususî kalem müdürü Şekip Yurdakul'un tetkik olunan siciline nazaran 45 lira maaşı 29-10-938 ve 50 lirayı (da 28-7-938 tarihlerinde almak suretiyle 50 lira maaşta bir terfi müddetimi 29-10-941 tarihinde ikmal edeceğinden mezkûr 29-10-941 tarihinden itibaren kadro maaşı olan 60 liraya terfii 18-10-941 tarihinde onaylanmıştır.

No: 8028/8519

Tarihi: 18-10-941

Karaman kaymakamı Celâl Özgüven cin 50 lira maaşı 29-10-938 tarihinde almak suretiyle bir terfi müddetini ikmal etmiş ve ehliyeti de Müdürler Encümenince tasdik kılınmış olmakla maaşının 60 liraya çıkarılması 18-10-41 tarihinde onaylanmıştır.

Takdir kazananlar

Erciş kaymakamı şaldır Canialp'a

Yer sarsıntısına uğrayan halkın yardımına yetişmek ve icap eden tedbirleri almak suretiyle gösterdiği hizmet ve gayretinden dolayı Vekâletçe takdirname verilmiştir. 30/9/941

Muş Valisi Tevfik Gür'e

Vilâyetin Umumî idaresinde ve bilhassa imar işlerinde göstermiş olduğu muvaffakiyetli ve verimli başarılarından dolayı Vekâletçe takdirname verilmiştir. 30/9/941

Samsun Valisi Ethem Aykut'a

Zirai istihsal ve Millî Müdafaa vasıtalarımızdan olan çift ve damızlık hayvanat derilerinden istifade maksadıyla muhtelif şekillerde imhasına matuf hareketleri zamanında alman idari, inzibati tedbirlerle pek kısa bir zamanda Önlemiş olduğundan dolayı Ziraat Vekâletince takdirname verilmiştir. 26/9/941

Diyarbakır Mektupçusu Tevfik Eşmeli'ye

Vilâyet yazı işlerinin günü gününe yetiştirilmesinde ve bilhassa tali memurlar sicillinin ikmalinde görülen ciddi çalışmalarından ötürü Vilâyetçe takdirname verilmiştir. 24/9/941

Sabık Bolu Valisi Naci Kıcıman'a

Bolu'da bulunduğu müddetçe memleket hasta hanesi inşaatının ikmaline sarf edilen gayretinden dolayı Sihat ve iç Muavenet Vekâletince takdirname verilmiştir. 3/10/941

Silifke kaymakamı Nihat Danişman'a

Mülkiye Müfettişi Recai Türelî tarafından teftiş neticesinde kaza hiç de mat ve icraatında bir noksanlık olmadığından lâyihanın boş olarak verilmesinden dolayı pek az İdare memuruna nasip olan bu muvaffakiyetine binaen Vilâyetçe takdirname verilmiştir. 8/10/941

Solhan kaymakamı Ekrem Anıt'a

Solhan'ın Şerafettin yaylalarında Beritanlı Hacı Davut ve arkadaşlarının bulunduğu yayladan aşırılan 48 hayvanın istirdadı ve Faillerinin yakalanmasında gösterdiği şayanı takdir gayret ve faaliyetinden dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir. 29/9/941

Kelkit kaymakamı Haindi Güreye

Az zamanda gösterdiği gayret ve intizam ve kasabanın ümran yolundaki ciddi başarılarından ve hususî muhasebe tahsilâtını azamî hadde çıkarmasından dolayı Vekâletçe takdirname verilmiştir. 7/10/941

Gümüşhane Nüfus Müdürü Sabri Karaer'e

Vazifesinde göstermiş olduğu alâka ve muvaffakiyetinden dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir. 7/10/941

Edirne Valisi Fer t Nomer'e
İstanbul Valisi Lütfi Kırdar'a
Kırklareli Valisi İhsan Aksoy'a
Kars Valisi Hüdai Karabatağa
Ağrı Valisi Niyazi Mergen'e
Erzurum Vali vekili Sakıp Beygo'ya
Kars Vali Muavini Şerif Eper'e

Memleketlerine dönen Ecnebi Diplomatlarına hudutlarımızdan geçtikleri sırada kendileriyle Vilâyet memurlarının gösterdikleri dikkat ve ihtimamdan dolayı Vekâletçe birer takdirname verilmiştir.

15/10/941

Fatih Kaymakamı Rebi'i Karatekin'e
Beyoğlu Kaymakamı Gafur Soylu'ya
Kadıköy Kaymakamı Cenap Nuh Aksu'ya

Kazalarının Umumî durumu ve muamelâtın hüsnü suretle ifasında ve bilhassa mmt akalarındaki istimlâk işlerinin memleketin imarına hizmet bakımından süratle görülmesinde meşhut olan gayret ve faaliyetlerinden dolayı İstanbul Vilâyetince takdirname verilmiştir.

15/10/941

Kozluk kaymakamı Hamza Kışioğlu'na

Kaza dâhilindeki sasun yolu inşaatında göstermiş olduğu geniş mikyastaki faaliyet ve gayretinden dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir. 16/10/1941

Sasun Kaymakamı Nail Öktem'e

Kaza dâhilindeki yol inşaatında göstermiş olduğu geniş mikyastaki faaliyet ve gayretinden dolayı Siirt Vilâyetince takdirname verilmiştir.

16/10/1941

Tecziye edilenler

Kırşehir nüfus Müdürü Ahmet Özil'in müdürlük vazifesini ifaya muktedir olmadığı anlaşıl原因 olarak nüfus memurluğuna naklen tayini 3-10-941 tarihinde onaylanmıştır.

Mülki teşkilât

Dâhiliye Vekâletinden:

Tarihi: 15-10-1941

Sayı: 11156-18/5939

Zile Kazasının İğdır nahiyesine bağlı Bacul, Damidere Eriklitekçe, Elikteke, Çayır, Kervansaray, Kızıloğlu, Karakaya ve Sofular Köyleri İğdır'dan alınarak Zile merkezine bağlanması 10-10-1941 tarihinde onaylanmıştır.

Özü:

Kabilli Köyünün Doyran Köyü ile birleştirildiği H:

Dâhiliye Vekâletinden:

Tarihi: 7-10-1941

Sayı: 11151-3/5795

Samsun Vilâyeti Bafra Kazasının Alaçam Nahiyesine bağlı (Habilli) Köyünün Doyran Köyü ile birleştirilmesi 29-9-1941 gününde onaylanmıştır.

Vekâlet tamimleri

M. S. M. II. M. Ş: 1

Tarihi: 2/10/941

Sayı: 70905

6-9-941 tarih ve 6259 sayılı umumî yazımıza ektir:

1— Yukarıda tarih ve numarası yazılı Tamimimiz askerlik muameleleri nüfus cüzdanlarına yazılı olmadıkça kabul edilmemelerine ve askerlik çağma dâhil ve halen müstahdem olanların da cüzdanlarına askerlik muameleleri işlenmemiş ve verilecek muayyen müddet zarfında bu muameleyi yaptırmadıkları takdirde işlerine nihayet verilmesini amirdir.

2— Henüz askerlik çağma girmemiş olup da on sekiz yaşını bitirmiş ve memurin kanununun 4 üncü maddesindeki evsaf ve şeraiti haiz bulunanların askerliklerini yapmadıkça kat'i olarak memuriyete kabul edilmeyeceklerinden bunların askerlikleri gelinceye kadar namzet olarak

istihdamlarında bir mahzur olmadığından gereğinin buna göre ifası tavzihin tamim olunur.

M. S. M. U, Md,

Yüksek Başvekâlet makamının ahvali hazıra dolayısıyla kâğıt istihlâk ve sarfiyatının azaltılması için alınması lüzumlu görülen tedbirler hakkındaki 1 Temmuz 940 tarih ve 1/172 sayılı emirleri 11-7-940 tarih ve Levazım Müdürlüğü 114 sayılı yazı ile tamimen tebliğ kılınmış ve 21- 9-940 tarih ve 433, 506 numaralı yazı ile de muktezası tekrar rica edilmişti. Buna rağmen bazı vilâyet ve dairelerden alınan yazılarda yazı hacminden çok büyük kıt 'ada ve bilhassa kaim ve pahalı cinsten, kâğıtlar kullanıldığı ve satırların tek distansla yazılması Yüksek Başvekâletin emirleri icabından olduğu halde yine seyrek yazıldığı görülmektedir.

Ahval ve zaman icaplarının daha yakından göz önünde tutularak tasarruf sahasında fevkalâde hassasiyet gösterilmesi lâzımdır. Bu itibarla Yüksek Başvekâletin emirlerine itibaren aşağıdaki hususların itina ile tatbikini beklerim:

- 1 — Makinelerde yazılacak tahriratların tek distansla (sık satır) yazılması,
- 2 — Kısa yazılar için büyük kâğıtlar kullanılmaması ve icabında büyük et'addaki kâğıtların ikiye bölünmesi,
- 3 — Suretlerin ince kâğıtlara çıkarılması ve lüzumundan fazla suret çıkarılmasından çekinilmesi,
- 4 — Müsveddeler için tercihan metruk defter vesaire kâğıtlarından istifade olunması,
- 5 — Daktiloların yazılarını her zamankinden daha fazla bir dikkatle yazarak hatalara ve bin netice tekrar yazdırmak suretiyle kâğıt israfına mahal verilmemesi ve ehemmiyetsiz hatalar için tahriratın yeniden yazdırılmayarak tashih edilmesi,
- 6 — Bastırılacak defter ve matbu evrak miktarının ve sahife adetlerinin ihtiyaç nispetinden fazla yaptırılmaması,
- 7 — Kat'i bir mecburiyet bulunmadıkça sahifeleri tamamen istimal edilmemiş defterlerin terk edilerek yenilerinin kullanılmasına başlanılmaması (Sene başlarında olsa dahi),
- 8 — Aynı daire veya eşhasa gönderilecek muhtelif yazıların mümkün olduğu kadar bir zarf içine konması,
- 9 — Ucuz cins, ince ve küçük kıt 'ada kâğıt kullanılması,

10 — Kâğıt sarfiyatını artıracak olan fuzuli muhaberele ve tekitlere mahal bırakılmaması,

11 — Yukarıda sayılan hususlara tam itina ve alâka gösterilmesi lüzumunun temin ve takip olunması tekrar ve ehemmiyetle rica olunur.

Sayı: 11225/3319

Tarih: 7-10-941

1— Medeni kanunun seksen sekizinci maddesi 15-6-938 günlü ve 3453 sayılı kanunla tadil edilerek erkeğin on yedi, kadının on beş yaşını ikmal eylediği taktirde evlenme akitlerinin icrasını âmirdir.

Ancak mezkûr kanunun on birinci maddesine göre rüşet on sekiz yaşını tamamlamakla başlayacağına nazaran on yedi yaşını ikmal etmiş bir erkekle on beş yaşını bitirmiş bir kadının bu yaşlarda iken reşit addedilmelerine imkan bulunmadığı cihetle bu gibilerin küçük sayılarak evlenme akitlerinin icrasından evvel doksanıncı madde ahkâmına tevfikana ana, baba veya vasilerinin, eğer evlenmenin ilânı esnasında ana veya babadan yalnız birisi velâyeti haiz ise yalnız onun rızasının alınması lâzım gelmekte bulunmuştur.

Binaenaleyh: On yedi yaşını bitirmiş bir erkekle on beş yaşını ikmal eylemiş bir kadının evlenme akitlerinin icrasından evvel ana, baba veya vasilerinin, ana veya babadan yalnız birisi velâyeti haiz ise bu taktirde velâyeti haiz olanın rızaları alınması lüzumunun, fevkalâde hallerde hâkim ana, baba veya vasiyi dinledikten sonra evlenmeye müsaade edeceğinden bu kabil vakalarda evlendirme memurluklarınca muvafakat alınmasına lüzumu bulunmadığının alâkadarlara tebliği ile bu yolda muamele ifasının temini rica olunur.

2— Umumî, Müfettişliklere, Vilâyetlere, Teftiş Heyeti Reisliğine ve Vekâlet dairelerine tebliğ olunmuştur.

T. H. Reisliği

Tarih: 15-10-941

Sayı: 1779/90

Memurlar tarafından vazife esnasında veya vazifeden mütevellit olarak işlenen ve takibi şahsi şikâyete bağlı bulunan suçlardan dolayı, yapılan şikâyetten veya açılan davadan şikâyetçi veya davacının vaz geçmesi halinde muhakkikler veya idare heyetlerince olunacak muamele hakkın

da bazı tereddütler vukua geldiği anlaşılmaqla, keyfiyet hukuk müşavirliğince bir tetkik, memurin muhakematı kanununun ikinci maddesinde memurinden birinin vazife-i memuriyetten dolayı veya ifayı vazife esnasında bir cürmü ika eylediği anlaşıldıktan, tahkikatı iptidaiye icra olunacağı mutlak olarak zikredilmesine ve mevzuatımız muhakkikleri ancak tahkikat razı ile vazife dar kılıp, ademi devamına ve evrakın hıfzına karar ittihaz etmek salahiyeti ile teşhiz etmemiş olmasına binaen vazifeden münbais bir cürümden dolayı, tahkikat yapılmakta iken, müşteki tarafından feragat vuku bulsa da, muhakkik tarafından tahkikatın intaç ve evrakın fezlekeye raptı olunması iktiza edeceği ve memurin muhakematı kanununun beşinci maddesindeki, “memuru mumaileyhin tahtı mahkemeye alınmasına lüzum görülmezse esbabının beyanı ile meni muhakemesi hakkında bir mazbata yapılp, memur mumaileyhin mensup olduğu idare reisine ve varsa müddei şahsiye tebliğ olunur” hükmüne göre keyfiyetin ancak idare heyetinde nazarı itibaren alınarak, karara bağlanabileceği mütalaa kılınmış olmaqla, tatbikatta ana göre muamele ifasını tamimen rica ederim,

M, S. M. U. M. Ş: 2

Tarih: 7-10-941

Sayı: 558-11

1 — 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 3954 sayılı kanunla değiştirilen, 6 inci maddesinin 2 inci fıkrasına müstenit 2/15168 numaralı Kararname ile mer’iyete konulmuş bulunan 102 sayılı Koordinasyon kararının 4 üncü maddesi ile müteşekkil İlaşe İşbirliği Heyeti, 1, 5, 7, 11/Ağustos/1941 tarihlerinde ilk toplantısını akteylemiştir.

Bu toplantıda cereyan eden müzakereleri ve alman kararları havi zabıtnamede Vekâletimizi alâkadar eden kısımlar 2 inci maddededir.

2— Köylerde imece yardımlarının mahsulün bir an evvel kaldırılmasına müsait şekilde tanzimi için idare âmirlerinin bu işe nezaret etmelerinin temini,

İdare âmirleri, askerî ve mülkî ressamın köyleri devir ve teftişleri esnasında el konma tedbirinin mahiyetine, bu tedbir sayesinde elde edilen umumî menfaate dair köylü topluca tenvir ve irşat etmelerinin temini,

Toprak Mahsulleri Ofisinin ihtiyacı olan tartı vasıtaları ile kapların tedariki hususunda taşra Devlet teşkilâtının, yardımının alâkadarlara bildirilmesi,

Lüzumu halinde ücretli mükellefiyet tatbiki suretiyle halkın elindeki vasıtaların nakil işlerinde kullanılması,

Depolamada, bir kararname ile tespit edilmiş olduğu üzere mabetlerden, eski medreselerden, hangarlardan, Devlete ait depo ve ambarlardan istifade hususunda alâkadarlar tarafından azamî kolaylık gösterilmesi istenilmektedir. Heyet bu teklifleri aynen ve söz birliği ile kabul eylemiştir.

3— Buna göre gereğinin ifasını önemle rica ederim.

M. S. M. U. M. Ş: 2

Tarih: 10/941

Sayı: 56320-15

1— Mahremiyeti Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile teyit edilmiş olan telgraf muhaberatının ne gibi ahvalde ve kimlere verilebileceği 406 numaralı telgraf ve telefon kanununun 9 uncu maddesinde tasrih olunmuştur. Mezkûr kanunun bu maddesine nazaran telgrafların asıl veya suretleri mürsel veya mürselünileyhden ve yahut bunların Vekâlet veya mezuniyetini haiz olanlardan veya mahkmeden başka bir kimseye verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

2— Bu itibarla mürselünileyh Vekâletlerden verilecek olan mezuniyetlerin ya posta telgraf ve telefon merkezlerine gösterilmesi ve yahut ta bu hususta yapılacak tahrirî taleplerde mürselünileyh Makamın mezuniyetinin tarih ve numarasından bahsedilmesi icap eder. Bundan böyle bu suretle muamele yapılmasını ehemmiyetle rica ederim.

M. S. M. U. M. Ş: 2

Tarih: 16-5-941

Sayı: 56316-1

1 — Sümer Bank Fabrikaları mamullerinin tüccara sureti itası hakkında İktisat Vekâletinden alman 5/9/1941 gün ve 4617 sayılı yazısı sureti ikinci maddededir.

2 — Sümer Bank Fabrikalar mamullerinin müstehlikin eline normal fiyatla ve âdilâne bir şekilde geçmesini teminen alman tedbirler tarih ve

numarası yukarıda kayıtlı yazımızla arz edilmiş ve manifaturacılar vesika verilmesi işlerinde müşahede edilen bazı yolsuzluklar tebarüz ettirilerek vesika tanzim ve tasdik eden mercilerin bu işle yakından alâkadar olmalarının temini rica edilmişti.

Bu kere Sümer Banktan alınan bir yazıda Nazilli mm takasında bulunan ve manifaturacı olmayan bazı şahısların ciheti Maliye'ye müracaatla üç seneden beri seyyar manifaturacılıkla uğraştıkları halde bu müddet zarfında tahsildarların vergi tahsil etmek üzere gelmemesinden dolayı ceza ile birlikte borçlarını yatırmak istediklerini bildirerek bu hususta yaptıkları muamele neticesinde 1939 dan beri seyyar satıcı karnesi elde ettikleri bildirilmekte, dükkân sahibi manifaturacılar meyanında aynı suretle unvan tezkeresine sahip olanların dahi bulunduğu ilâve olunmaktadır.

Keyfiyetin Vekâletlerince de tetkik buyrularak mevzu bahis tevzi işlerinin selâmetle cereyanını ve yukarıda arz edilen şekildeki yolsuzluklara mani olunmasının temini için Vilâyetlere gereken talimatın verilmesine müsaadelerini saygı ile rica ederim.

3 ? Ona göre gereğinin ifası tamamen rica olunup.

M. İ. U. M. Birinci daire Reisliği Hesap Şubesi

Tarih: 10/10/941

Sayı:

Münakale mazbataları hakkında birçok Vilâyetlerden tekit yazılar alınmakta ve bunlardan bazıları da telle yazılmaktadır.

1 — Mezkûr mazbatalar haftada muayyen günlerde toplanan Bütçe komisyonunda derhal tetkik olunarak kanuna ve bütçeye uygun görülenler tasvip ve yüksek tasdike arz, muvafık olmayanlar da Vilâyetlere iade edilmektedir.

2 — Yüksek tasdikten çıkar çıkmaz hemen vilâyetlere tebliğ olunan ve resmî formalite çerçevesi dâhilinde muameleleri günü gününe ikmal edilmekte bulunan münakaleler için tekide mahal olmadığından beyhude muhaberata ve mesai ve kırtasiye israf atma meydan verilmemesi ehemmiyetle rica olunur.

M. S. M. U. M. Ş: I

Tarih 16-10-941

Sayı: 252-1/3680

1108 sayılı maaş kanununun 8 inci maddesinin 1538 sayılı kanunun birinci maddesiyle değişen birinci fıkrasında:

Resmî bir vazife ifası için memuriyet mevkiinden ayrılanların ve memurun kanununun 78, 79, 84 üncü maddelerinde yazılı mezuniyetleri istimal eyleyenlerin yerlerinde vekâleten vazife görenler 3 aydan, ziyade devam eden müddet için ve refiki olmayan ve yahut aynı daire ve müessese içindeki refikleri arasında ihtisas veya zaman sebebiyle vazifesini ifa edebilecek kimse bulunmayan memurların mezuniyet veya muvakkat memuriyetleri halinde yerlerine hariçten getirilecek vekillere ve birinci fıkradaki ahval haricinde bir vazifeye vekâlet edenlere işe başladıkları tarihten itibaren aşağıdaki şekillerde maaş verilir denilmektedir.

Gerek maaş ve gerek diğer kanunlarda mafevkin maduna ve ya madunun mafevke vekâlet edip edemeyeceklerine dair ayrıca bir hüküm mevcut olmadığından, mafevk memurların da madun memurlara vekâlet etmekte oldukları cereyan eden muhabereden anlaşılmıştır.

Gerçi; mafevk memurun madun bir memura vekâlet etmesinde kanunî bir mahzur görülememekte ise de, mafevk memurların, madun bir memurun mesaisinden ve onların yapamadığı ve yapamayacağı işlerden mesul olmasına göre, Vekâletimize bağlı teşkilâta dâhil bu kabil memurların madunlarına vekâlet ettirilmeyerek, mezun ve ya muvakkat bir memuriyetle ayrılan memura mevdu işlerin bizzat mafevk memurun nezareti altında diğer memurlardan bir kaçma tevzi edilmek suretiyle başarılması ve bu suretle bütçedeki tasarruf esaslarına ve memuriyet vazife ve mesuliyetlerine riayet edilmesi hususu bir prensip halinde kabul edilmiştir.

Badema bu dairede muamele yapılması ve keyfiyetin alâkadarlara tebliği ehemmiyetle rica olunur.

Resmi Kısım**Nutuklar****Millî Şef Cumhurreisi****İsmet İnönü'nün****Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6ıncı İntihap
Devresinin 3 üncü Toplantı Yılını Açış Nutku**

"— Büyük Millet Meclisinin Muhterem Azası!

Altıncı intihap devresinin üçüncü içtima senesini açıyorum. Sayın üyeleri sevgi ve saygıyla selâmlarım.

Geçen bir sene zarfında dünya buhranı, insanlık için büyük ıstıraplar içinde geçti. Türk Milleti, bu acı yılı da, kendi derin anlayışı ve millî kuvvetine güveniyle karşılamış, tehlikeli anlarda soğukkanlılığını bırakmaksızın, Cumhuriyet Hükümetinin içerde ve dışarda vatanın emniyetini korumak için yaptığı gayretlere yardımcı olmuştur. Milletimiz, kaygısı vatanın selâmeti ve nizamı olan Büyük Meclisimizin yakından izinde yürümüştür.

Yurdumuzun her tarafında dirlik, memnun olacağımız bir haldedir. Dünyanın bu devrinde, vatandaşlarımızın ve memleketimizde yaşamakta olan herkesin bütün haklarından ve meşru menfaatlerinden serbestçe isti-

fade etmekte olduklarını söylerken iftihar duymaktayız.

Memleketin her köşesindeki samimî birliği ve Türk Devletini idare eden Büyük Meclise ve Cumhuriyet Hükümetine karşı milletçe gösterilen itimadı sevinçle görüyoruz. Yabancı emellere sürükleyici telkinler, ortamızda yayılma ve tesir alanı bulamamışlardır. Millet yapısının sağlığı ve sağlamlığı, her vakit en kıymetli dayancımız olacaktır.

Tabüddir ki, vatan selâmetinin isteklerine uygun olarak Dâhiliye ve Adliyemizin dikkatleri, normal zamanlarda olduğundan ziyade millî nizamlar üzerinde toplanmışlardır.

Milletin Sayın Vekilleri

Geçen toplantı yılının başından beri dünya durumunun gösterdiği gelişmeler neticesinde, o zamanki tahminlerimize uygun olarak, harp alanı korkunç bir tarzda genişledi. Bütün Avrupa'yı ve hemen hemen bütün Asya ve Afrika'yı sarmış olan harp ve işgal faciaları; memleketimizin etrafında bu felâketlerden masun kalmış bir tek millet bırakmadı.

Esefle görüyoruz ki, yarınki manzaranın medeniyet âlemi için bugünkünden daha elemli olması ve yıkıcı harbin bütün dünyaya bulaşması, gütgide kökleşen bir ihtimal halindedir.

Yangınlar içinde inleyen Avrupa ve Asya kıtalarının bitişik noktasında sulh ve sükûn yurdu, aziz vatanımızdır. Harpten doğan bin türlü felâket içinde bütün milletlere karşı İnsanî vazifesini kudreti nispetinde yapmakla iftihar duyan memleketimiz, bir gün de dünyanın beklediği ve muhtaç olduğu barısın kaynağı olabilirse, bundan duyacağımız sevinç pek büyük olacaktır.

Saygıdeğer arkadaşlar!

Son toplantımızın başından beri vukua gelen ihtilâtlar sayılamayacak kadar çoktur.

Balkan alaylarıyla başlayan hareketler, Irak ve Suriye'deki gelişmelerle batı ve cenup komşularımızı muharebe ve işgal alanı haline koydu ve birdenbire bir dev adımı atarak Alman - Sovyet silahlı ihtilâfını meydana çıkardı. Böylece şimal koşmuş da harbin yangınları içine girdikten sonra, diğer komşumuz İran işgal faciasını gördü.

Memleketimizi bu kadar yakından alâkalandıran askerî hareketler,

bizim uyanıklığımızı son derece arttırmış ve taahhütlerimize ve dostluklarımıza sadakat çerçevesi içinde şerefimizi ve emniyetimizi koruyan sulh arzusu, siyasetimizin mesnedini teşkil etmiştir.

Demin bahsettiğim Balkan hareketleri, memleketimizin emniyet ve masuniyeti bakımından üzerinde çok büyük hassasiyetle durduğumuz bir mesele olmuştur. Bilirsiniz ki, Balkan Milletlerinin istiklâli, Cumhuriyet Türkiye'sinin takip ettiği siyaset temellerinden biridir.

Bugüne kadar temennilerimiz ve gayretlerimiz, nasıl bu istiklâllerin mahfuz kalması üzerinde merkezlendiyse, gelecek zamanlar içinde hislerimiz ve dileklerimiz aynı kalacaklardır.

Milletin Muhterem Vekilleri!

Cumhuriyet Hükümeti, Avrupa harbinin son durumunda bitaraflığını ilân etmiştir. Bundan başka, muharebe içindeki bütün devletlerle münasebetlerimiz eski ve yeni muahedelerle tanzim edilmiş bulunuyorlar. Bu muahedelerin hükümleri tamamıyla mer'idirler. Bunları söyledikten sonra, Türkiye'nin bugünkü harp önündeki durumunu iyice anlatmış olmak için, karşılıklı saflarda bulunan başlıca devletlerle münasebetlerimizi belirtmek isterim.

Almanya ile münasebetlerimiz, Balkan hareketleri esnasında en çetin imtihanını geçirmiştir, denilebilir. O zaman, bizdeki alâka ve endişeyi lâayık olduğu ehemmiyetle gören ve anlayan Alman Devletinın Sayın Reisi Hitler, bana yazdığı hususî bir mektupla, memleketimize karşı dostluğunu göstermiş ve Hükümetin tasvibiyle kendisine vermiş olduğum cevap ve bir kere daha vaki olan mektuplaşmamız, 18 Haziran 1941 tarihli Türk- Alman muahedesini vücuda getiren karşılıklı itimat havasını yaratmıştır. Bu neticeyi memnuniyetle kaydetmek isterim.

Türk - Alman münasebetleri, o tarihten beri hiçbir zaman bulanmayan bir dostluk takip ediyor. 18 Haziran 1941 tarihli dostluk ve âdemi tecavüz muahedesinin hükümleri, her şart içinde mahfuz olarak devam ediyorlar ve devam edeceklerdir. Son günlerde imzasına muvaffakiyet elveren ve yakında yüksek tasdikinize arz edilecek olan Türk - Alman ticaret anlaşması, bu dostluk ve itimat siyasetinin hayırlı bir semeresi olarak telâkki edilmeye lâayıktır.

Muhterem arkadaşlar!

1940 yazında Fransa'nın mağlûbiyeti, İngilizleri en müşkül bir vaziyete uğratmış bulunurken, Türkiye'nin müdafaa ve masuniyet umdeleriyle takip etmiş olduğu siyasetin bir noktasına hâlel gelmedi ve Türkiye İttifak Muahedesine sadakatini açıktan açığa söyledi. Türkiye, dünyanın eni büyük devletlerinden birine kara gün dostu olduğunu, o zaman bir kere: daha ispat etmiştir. Aynı müdafaa ve masuniyet umdelerine istinat etmeye devam edecek olan haricî siyasetimiz, taahhütlerine sadakati Türk Milletinin şiarına tam tevafuk eden, umumî menfaatlerimize ve beynelmilel ahlâka yegâne uygun olan bir prensip olarak tatbik edecektir.

Muhterem arkadaşlar!

Arz etmiş olduğum bu siyaset, memleketimizin coğrafi vaziyeti ve: harbin inkişaflarından doğan hususiyetler önünde, artık her tarafta kabul ve takdir edilmek lâzım gelen dürüst mahiyetini tebarüz ettirmiştir.

Müstakil, hareketlerine hâkim ve kuvvetli Türkiye, kimseyi tehdit: etmeyen bir sulh yuvası halinde ve medeniyet için faydalı bir unsur kıymetinde kendini gösteriyor. Memleketimizin siyasetindeki asil hedefler ve: gayretler, takdir olunmaktadır ümidindeyiz.

Cumhuriyet Ordusunun kuvvetlenmesi ve ihtiyaçlarının tamamlanması Büyük Meclisin ve Hükümetin en baş işi olduğunu bir kere daha belirtmek isterim. Türk vatandaşının, kendisinin de içinde vazife aldığı ve yarın da alacağı, Türk ordusu için, istenilen her fedakârlığı ve yardımı tereddütsüz yaptığını görmekle duyduğumuz sevinç büyüktür. Kahraman Türk ordusunun, verilecek her vazifeyi yapmaya ehil olduğuna yakından itimadımız vardır.

Münakalât Vekâleti, kendisine tevdi olunan işleri, zamanın ağır şartları altında başarmaya çalışmaktadır.

Sihhat işlerimizde programlı çalışma devam etmekle beraber, ne: memleket dâhilinde büyük salgın hastalıklar görülmüş ve ne de diğer' memleketlerdeki salgımların hudutlarımızı aşmasına meydan verilmiştir.

Ziraat Vekâletimiz istihsali arttırma, çeşitlendirme ve vasıflarını yükseltme yolundaki çalışmalarına devam etmektedir. Evvelki sene faaliyete başlayan makineleşme işi geçen sene bir misli arttırılmıştır. Türk:

köylüsünün anlayışlı çalışmaları da, bu işleri kolaylaştırmakta ve zirai istihsalimiz artmakta, ve vasıfça yükselmektedir. Bununla beraber, memleketin ve ordu ihtiyacının karşılanması için istihsalı arttırmaya daha çok ehemmiyet vermek zorundayız. Türk köylüsünden bu gayreti bekleriz.

Aynı zamanda müstehlikten de, kolaylıkla ve istediği kadar bulabildiği nimetin kadrini bilerek fazla istihlâkten son derece çekinmesini istemek hakkımızdır. Bugünün şartlarını, dünyanın geçirmekte olduğu buhranı göz önünde tutarak, yaşayışını ona göre ayarlamak her vatandaşa düşen millî bir borçtur.

Toprak kanunu, Büyük Meclise sunulmak üzeredir. Birçok araştırmalardan anlıyoruz ki, toprağı hiç olmayan köylünün nispeti mahduttur. Deflet malı toprak dağıtmak suretiyle, bu nispet yıldan yıla azalmaktadır. Bununla beraber, toprağı olmayıp, kendi başına ocak kurmak isteyenlere toprak temini, Cumhuriyetin en ziyade ehemmiyet verdiği bir meseledir. Nüfusun çoğalması ve intikal suretiyle parçalanması neticesinde, elindeki toprağı bugünkü işleme kudret ve vasıtalarına, çoğalan yaşama ihtiyaçlarını artık yetişmemeye başlayan az topraklı köyler ve köylüler vardır. Bulları, kendilerine daha yüksek yaşama imkânı verecek miktarda toprak sahibi kılmak ve bu topraklarda iş yapma kudretini tam kıymetlendirecek verimli bir işleme için lüzumlu araçlarla donatmakta acele etmek lâzımdır Yüksek ilgi ve incelemenizle, en iyi şeklini alacağına emin olduğum kanunun bir an evvel çıkarılmasını arzu ediyoruz.

Arkadaşlarım!

Vatandaşlarımızın gözden uzak tutmamalarını isterim ki, dünya harbinin bütün milletlerin İktisadî hayâlündeki tesirleri geniş ve derindirler. Cilan piyasası ve milletlerarası yollar, bizim memleketimiz için de yarı yarıya kapanmışlardır. Yurt müdafaasını temin kararıyla memleketimizde de birçok insan kuvvetleri istihsal alanından çekilmişlerdir. Başka memleketlerde olduğu gibi, bizde de serbest piyasa, bazı ihtiyaç maddeleri izlerinde menfi roller oynamak temayülünü göstermektedir.

Bugünün şartları içinde, iase politikamızın esas hedefi, halkın ve Millî Müdafaanın ihtiyaçlarını karşılamak olmuştur'. Hükümet, bu hedefe erişmek için istihsalden istihlâke kadar uzanan İktisadî faaliyetler silsilesine müdahale etmek ve bu faaliyetleri düzenleyici bir murakabe altında bulundurmak kararını almıştır.

İstihsalin arttırılması, tedbirlerin başında gelir. Millî varlığın ve millî istiklâlin bekçisi olan ordumuzun cihazlandırılması, iaşesinin emniyet altına alınması, hiç eksilmeyen ve daima artan millî çalışmaya dayanmak suretiyle mümkün olur. Ziraat ve sanayi sahasında, Devletin istihsal organları kadar her yurttaşın da, muhitine örnek olacak şekilde çalışması, bugün vatan vazifelerinin en kutsalı olmuştur. İstihlâkin tanzimi, istihsalin arttırılması kadar ehemmiyetlidir. İaşemiz için çok ehemmiyetli olan toprak mahsullerimizden bazıları, bugünkü geniş ihtiyaçlara yetmek bakımından, ciddî tedbirlere zemin olmaya lâyıktırlar. Bazı girecek maddelerin memlekete girebilen miktarları tesadüflere bağlıdır. Bu sebeplerdir ki, girecek ve istihsal maddelerimizden bazılarına Hükümetçe el konularak, bunların ihtiyaç nispetinde dağıtılması yoluna gidilmiştir.

Yiyecek maddelerinde şimdiye kadar istihlâki tehdit eden bir karar alınmamıştır. Ancak, stoklarımızı korumak ve gelecekte emniyetli bulunmak için, günün birinde bu maddelerde dahi istihlâki tehdit zaruretiyle karşılaşmak ihtimali vardır. Hükümetçe, burası daima göz önünde bulundurulmalıdır. İnsan yaşayışının bütün şartlarını temelinden sarsmış olan büyük buhran içinde, yurdumuzun selâmeti yurt taşlarımıza yeni vazifeler ve feragatler yüklerse, memleket çocuklarının bu çetin imtihanın şartlarına da seve seve katlanacaklarına asla şüphemiz yoktur. İstihsal ile istihlaki birbirine bağlayan araçlar da harp havasının en çok tesiri altında bulunanlardandırlar. Bunun neticesi olarak, yurttaşlarımızca harbin en çok hissedilen tarafı hayat pahalılığı olmuştur. İhtikârının cemiyet bünyesine yaptığı fenalığı bütün yurttaşlarımızın bilmelerini ve bu gibileri süzgeçten geçirmek için şuurlu bir şekilde yardım etmeleri lâzımdır.

Sulhun ve hürriyetin temiz havasını en geniş şekilde teneffüs eden, bu müstesna memleketin evlâdı olmak şerefini taşıyanların ve onun nimetlerinden büyük ölçüde faydalanan insanların, bu memleketin kanunlarına, nizamlarına hürmet etmelerini istemek ve icap ederse hürmet ettirmek, bu milletin en tabii bir hakkıdır. Hükümet ihtikârla mücadelede esas olan fiyat tespiti muamelelerinde aracıya, tüccara emeğinin, bilgisinin ve sermayesinin karşılığı olan hakkı vermektedir. Fakat bu hakkın hududu, fevkalâde hallerin yarattığı bulanık havayla değil, millî gelirden bu zümreye düşecek hissenin normal ölçüsüyle tayin edilmelidir ve öyle tayin edilmektedir.

İaşe ve fiyat murakabe işlerimizin düzenle ve başarıyla yürütülebilmesi, yalnız bu maksatla vücutlandırılan teşkilâtla mümkün olamaz. Bütün Devlet teşkilâtının ve hususiyle vilâyetlerde idare âmirlerinin bu konuyu, bugün için başta gelen bir Devlet vazifesi olarak, ele almalarına kesin lüzum vardır.

Hükümet, ağırlığı her gün artmakta olan harbin zararlı tesirlerini önleyebilmek için, Millî Korunma Kanununda yapılmasını lüzumlu gördüğü değişke ve eklentilere ait tekliflerini yakında Büyük Meclise arz edecektir.

Dış ticarete esasımız, bütün memleketlerle hakikî, fiilî bir mübadele teminidir. Bundan başka, ihtiyacımızdan fazla olan çıkacak maddelerimizi, girecek eşyanın temini vasıtası olarak kullanmaktayız. Yeni ticaret anlaşmaları, bu esaslar içinde yapılmakta ve eski mukaveleler bu esaslara çevrilmektedir.

İhracat maddelerimize, müstahsili memnun edecek fiyatlar temin edilmiştir. Ancak, burada müstahsilimize bir tavsiyede bulunmak isterim:

Bugünkü fiyatlar daimî olamaz. Harp sonrası devresinde fiyat düşmesini beklemek lâzımdır. Bu itibarla, müstahsilin buna şimdiden kendini alıştırması ve çok tasarruflu hareket etmesi ve harp sonundaki buhranı karşılayacak bir ihtiyatla mücehhez olması icap eder.

1941 senesinin, dış ticaretimiz için geçen iki harp yılına nazaran daha ağır münakale şartları arz etmesine rağmen, Hükümetin aldığı tedbirlerle, girecek ve çıkacak maddelerimizin taşınmasına imkân hâsıl olmuştur.

Sanayi ve maddin sahasındaki istihsal faaliyetlerimizin, içinde bulunduğumuz fevkalâde hal ve şartlardan mümkün olduğu kadar az müteessir olması için devamlı bir surette ve büyük bir gayretle çalışılmaktadır. İşlemekte bulunan istihsal müesseselerimizin muhtaç oldukları ham madde, yedek parça ve sair teçhizatın karşılanabilmesi için her türlü imkânlardan istifade edilmekte olduğu gibi, tesis işlerimizin birçok müşküllere rağmen yürütülmesi de hususî bir ihtimamın mevzuunu teşkil etmiştir. Bu sayededir ki, millî iktisat cihazımız, memleket ihtiyaçlarından büyük bir kısmının karşılanması hususunda yüksek ve takdire şayan bir kabiliyet gösterebilmiştir.

İstihsal faaliyetlerimizden alınan bu neticeler, daha birçok ihtiyaçlarımızın temini bakımından ela, geleceğe emniyetle bakmamıza hak vermektedir. Çünkü bu neticeler müspettirler. Gerek sanayi, gerek maddin sabalarındaki istihaller çoğalma ve artma yolundaki yürüyüşlerini son sene zarfında da muhafaza etmişlerdir. İstihallerimizle alâkalı teknik elemanlarımızın dikkatli ve feragatli çalışmalarını, huzurunuzda memnunlukla anarım. Gün geçtikçe bunların kendi ihtisas şubelerindeki mümareseleri artmakta ve sayıları çoğalmaktadır.

Ereğli kömür havzasındaki ocakların Devletçe işletilmesi hakkındaki kanunun tatbikinden beklenen müspet neticeler alınmaktadırlar.

Bu tatbikat, kömür istihsal ve tevzinin verimini ve intizamını arttırmakla kalmamış, orada çalışan binlerce işçinin geçim ve sağlıklarını, rahatça çalışmalarını da emniyet altına almıştır. Aynı zamanda, işçiyi işine ve iş yerine ısındırmaya yarayan ve verimi arttıran bu tedbirlerden alınan iyi neticeler, bu yoldaki çalışmanın, Devlet elindeki diğer istihsal müesseselerine de yayılmasına yol açmıştır.

Bakır istihsalimiz artmakta devam etmiş ve artış nispeti, geçen yıla nazaran, üçte bir gibi yüksek bir terime varmıştır.

Petrol aramalarında, geçen sene alınan ilk müspet netice üzerine sondaj faaliyeti Raman Dağı bölgesinde devam etmekte ve teşvik edici bir mahiyet göstermektedir. Diğer taraftan, memleketin muhtelif kısımlarında yapılan istikşaf, Urfa, Eğirdir ve Boyabat bölgelerinin petrol akımından esaslı tetkike değer olduklarını göstermişlerdir. Maden arama faaliyetimizde, sene içinde en mühim neticeler Söğüt özü kömür ve Adapazarı demir alanları ile Turhal antimon görüntüsünde ve Ödemiş cıva madeninde alınmıştır. Bu mıntıklarda ehemmiyetli cevher ihtiyatları bulunmuştur. Keban'da, Bolkar dağında işletmeye verilen kesimlerin dışarısında aramalara devam edilmiş; Küre bakır madeni de ümit verici bir safhaya girmiştir.

Şeker ihtiyacını geniş hadler dâhilinde karşılamak gayesiyle, bu sene de yaptırılan pancar ekimi, şimdiye kadar yapılanın en yüksek haddi olarak 44.000 hektarı geçmiştir. Bu miktar, 1935 senesi ekimine nazaran, yüzde yüz nispetinde bir artış bildirir. Bu neticede, köylümüzün pancara karşı gittikçe artan alâkasının ve bu ekime gösterdiği uyum kaabiliye

tinin büyük ölçüde amil olduğunu memnun olarak görüyoruz. Köylümüzün pancar tarımından elde ettiği faydanın parayla ifadesi şudur: 1935 senesinde 3.000.000 lira iken, bu miktar 1939 da 6,000.000 olan geçen sene 8.000.000 liraya yükselmiştir. Bu sene çiftçinin eline geçecek para ise, bu yekûnu da geçecektir. Bu sene 90.000 tonu geçerek bağlayacağımızı ümit ettiğimiz verim, halkımızın ihtiyacını, olağanüstü şartların devamına rağmen, sıkıntısızca karşılayabilecektir.

Devletin alâkalı olduğu sanayi kumrularının, kendi satışlarını mutedil bir fiyatta tutarak, piyasada nazımlık etmelerinden ve yaptıklarını mümkün olduğu kadar doğruca müstehlik kitlesine vermelerinden, bu sene de memnun edici neticeler alınmıştır. İş Kanunu tatbikatı, hususiyile çeşitli sanayi şubelerinde, memleketin iş hayatını bugünün istekleriyle ayarlamak bakımından ve Millî Korunma Kanununa göre alman kararlar çerçevesi içinde yürütülmektedir. Bu suretle lüzumlu iş yerlerinde çalışma müddetleri, sıhhi ve fennî icapların müsaadesi nispetinde, arattırılarak istihsal hacminin ihtiyaçlarımızı karşılamasına çalışılmaktadır.

Bundan başka, bugüne kadar, hukukî münasebetler ve sıhhi icaplar cephesinden tanzimine çalışılan işçi hayatının iş kazaları, meslekî hastalıklar ve analık hallerine karşı, maddî cepheden de teminat altına alınmasını sağlayacak olan işçi sigortalarına ait kanun projesi Yüksek Meclise arz edilmiş bulunmaktadır. Bu kanunun kabulüyle, işçi hayatında daha ferah verici neticeler elde edileceğini umuyoruz. İşçilerin, elverişli oldukları işlere yerleştirilmelerine ve türlü işler için de, elverişli işçiler bulunmasına aracılık edecek bir kurumun kurulmasına dair olan kanun projesi, ayrıca Yüksek Meclise sunulmuş bulunmaktadır.

Türk köylüsünü, ziraat âlet ve araçları yanında bir de el tezgâhına sahip kılmak ve bu suretle boş zamanlarını kıymetlendirmek gayesiyle, geçen sene yalnız 17 vilâyete numune tezgâh ve çıkırıklar gönderilmişti. Memleketin her tarafında gösterilen büyük ve memnun edici alâkaya, bu sene imkân nispetinde cevap verilmesine çalışılmıştır. 25 vilâyete, her birine yüzden aşağı olmamak üzere, toplu olarak ve ayrıca 61 vilâyet ve kaza bölgesine de örnek mahiyetinde olmak üzere, topu 3.923 takını tezgâh ve çıkırık gönderilmişti.

El tezgâhı dokumacılarının çok bulunduğu yerlerden başlayarak dokumacıların kooperatifleştirilmesi yolundaki çalışmalara bu sene daha ge

niş bir ölçüde devam edilmiştir. Bunun neticesidir ki, geçen sene yekûnu ancak sekize varan el tezgâhı dokumacı kooperatiflerinin sayısı memleketleri birçok bölgelerinde bu yıl yirmi beşe çıkmıştır. Bu suretle, kurulmaları bitmiş ve çalışmağa başlamış bulunan küçük sanat kooperatiflerinin sayısı otuz dördü bulunmuştur. Bu kooperatiflerin artmasında, içinde bulunduğumuz şartların ve Hükümetçe ele alınmış olan ham madde dağıtma işlerinin tesiri olduğu açıktır. Ancak, bu kooperatifler sadece bugünün ihtiyaçlarının basıncı altında vücut bulan birer kurum değil, fakat İktisadî ve İctimaî gayelerimizin tahakkukuna yardım cihetinden kendilerinden devamlı hizmet beklenen müesseseler olduklarından, bunların kuruldukları muhitte sağlam esaslara dayanarak yerleşmeleri ve normal zamanlarda da yaşayabilmeleri için murakabelerinin ve kooperatifçilik ruhuna en uygun şekilde çalışmalarının temini bakımından lüzumlu görülecek tedbirler geciktirilmeksizin alınmalıdır.

Uzun yılların tecrübelerinden faydalanarak bugünkü ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek surette hazırlanan yeni bir gümrük kanunu lâyihası yüksek tetkikinize sunulmuştur.

Bu yıl içinde, teknik esaslara daha uygun ve tatbikleri daha çok kolaylaştıracak şekilde tanzimine çalışılmakta olan yeni tarife cetvelini kanunlaştıracak lâyiha da yüksek katınıza getirilecektir.

Çıkarılacak mallarımız üzerine koymuş olduğumuz sınırlar ve kısıntılar ve hudutlarımızın öte tarafındaki olaylar yüzünden daha çok ehemmiyet alan kaçakçılıkla uğraşma için önemle çalışılmakta ve tesirli çarelere başvurulmaktadır.

Yüksek dereceli içkilerin istihlâkini azaltmak için alınan tedbirler iyi neticeler vermektedir.

Nafia Vekâletimiz, umumî vaziyetin verdiği imkânlar derecesinde, demiryolu inşaatındaki faaliyetini devam ettirmiş ve bu arada Diyarbakır - Irak hattı 77 inci kilometreye varmış, Elâzığ - Van hattı üzerindeki çalışmalar da 135 inci kilometreye kadar ilerlemiştir.

Memleket şoselerinin ıslahı ve yol yapma işinin bugünün ve yarının ihtiyaçlarına uyacak bir şekilde çerçeveslendirilmesinin ne kadar lüzumlu olduğu, son senelerin vukuatıyla bir kere daha hissedilmektedir. Yol yapma faaliyetinin, bugünkü ihtiyaçlara tam cevap verecek kanunî bir

esasa bağlanması için hazırlanmakta olan lâihanın Büyük Meclise arzını çok yerinde görmekteyim. Büyük su işleri faaliyeti, geçen sene kabul buyurulan 50 milyonluk tahsisatla daha genişlemiş ve başlamış olan işlerden Malatya ve Niğde inşaatı bitmiş ve Tarsus Ege havzasındaki işlerden bitenler halkın faydasına açılmıştır.

Maarif işlerinde, köy enstitüleri adedi, geçen seneye nazaran üç tane dal ilâvesiyle 17 ye varmıştır. Talebe sayısı 9.000 e çıkmak üzeredir. Köy eğitim okullarından çıkan 1.500 öğretmen, köylerinde işe başlamışlardır. Bu suretle, on sene gibi, millet hayatı için çok kısa bir zamanda 15.000 öğretmen ve 30.000 öğretmeni köylerimize dağıtmak yolundaki çalışma hızla devam etmektedir.

Köy enstitüleri ile köy okulları arasındaki münasebeti ve bu teşekküllerin birbirlerine yapacakları yardımları ve diğer umumî ve sosyal vazifeleri çerçeveleyecek kanun lâihası yakında Büyük Meclise arz olunacaktır.

Meslekî ve teknik öğretimi en geniş ölçüde tertiplemek için Hükümet ciddi kararlar vermiştir. Maarif Vekâletinde teknik öğretimin temel teşkilâtı kurulmaktadır. Az zamanda gerçekleştirilmek istenilen büyük bir program hemen Büyük Meclise sunulacaktır.

Memleketin sanayiinde, motörleşme ve makineleşmesinde ve bütün ihtisas işlerinde ehliyetli unsurları, bol miktarda ve süratle yetiştirmek istiyoruz. Büyük Meclisin bu konu üzerindeki yakın alâkasından çabuk ve hayırlı neticeler bekliyoruz. Teknik öğretimde hedef imiz, kadın, erkek, her vatandaşa kendi sanatı ve geçimi için bilmediklerini öğretecek bir öğretmen, bir öğrenme yeri gösterebilmektir.

Şimdiye kadar yükseköğretim kuramlarının son sınıflarına konferans şeklinde verilmekte olan inkılâp derslerinin, bu kuramlarda “İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi, adı altında esaslı bir ders şeklinde verilmesi ve bu mevzular etrafında İlmî incelemeler yapmak ve yaymak üzere, ayrıca bir de “İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Enstitüsü” kurulması kararlaştırılmıştır.

Üniversite öğretim unsurlarının meslekî ve şahsî hükümlerini kurmak üzere, Maarif Vekillîğince hazırlanmakta olan kanun lâihası, yakında Büyük Millet Meclisinin tasvibine arz olunacaktır.

Arkadaşlar!

Fakültelerimizin ve yüksekokullarımızın ihtiyaçları ve çalışmaları dikkatli gözlerimizin önündedirler. Bütün güzel sanatlara yakından ve candan alâkahıyız.

Bugünkü şartlar içinde birçok istediklerimizi belki yapamıyoruz veya yarına bırakmak zorunda kalıyoruz. Fakat kesin ve vicdanî kararımız odur ki, yeni nesli yetiştirmekte hiçbir gecikmeye ve geri kalmağa meydan vermeyeceğiz. En uzak köyden başlayarak, yeni neslin bilgili, güçlü, her alanda üstün yetişmesi ülküsü bütün düşüncelerimizi kaplamıştır.

Aziz Millet Vekilleri!

Sayıdığım Devlet işlerinin her sene yenileşen ve genişleyen mevzuları karşısında mâliyemizin vazifesi daima şu olmuştur:

Gelişme hızını kesmeden, memleketin verim kabiliyetini aşmadan ve millî paranın kıymetini zayıf düşürmeden, muhtaç olduğumuz karşılıkları temin etmek.

İftiharla söyleyebilirim ki, başta Büyük Meclisimiz olmak üzere, bütün milletçe yapılan elbirliği sayesinde Cumhuriyet Hükümeti, bu şartları toplayan verimli ve sağlam bir Maliye kurmağa muvaffak olmuştur.

Umumî bütçe yekûnunun senelerden beri yükselmekte olmasına ve memleketimizin dört yanına sirayet eden Avrupa Harbinin tevhit ettiği İktisadî güçlüklerle rağmen, malî yıllarımızı daima varidat fazlasıyla kapatmakta olmamız, bunun en kuvvetli delilidir.

En mühim kısmı Millî Müdafaa ihtiyaçlarına ayrılmış ve bu sene tamamı bu ihtiyaçlara tahsis edilmiş olan fevkalâde tahsisat programlarının senelerden beri muvaffakiyetle devam eden tatbikatına da, bu vesileyle işaret etmek isterim.

1940 bütçesi, tahminlere nazaran mühim bir varidat fazlasıyla kapandı; 1941 bütçesinin ilk tatbik aylarında elde edilen neticeler, çok limit vericidir. Bu olaylar, içinde bulunduğumuz hal ve şartların icabı olarak, iki senedir konulan muvakkat vergilerin İktisadî vaziyetimize ve halkın ödeme kabiliyetine uygun olduğunu göstermektedir.

Vatandaşların, memleket borcunu ödemek hususunda gösterdikleri

olgunluğun bu neticeyi almakta büyük tesiri olduğuna şüphe yoktur. Bu olgunluğun parlak bir misalini de, fevkalâde Millî Müdafaa ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bu sene çıkarılan Tasarruf Bonolarının karşılaştığı rağbetle görüyoruz. Bundan dolayı bütün vatandaşları tebrik etmek benim için bir zevktir.

Denk bir bütçe çerçevesi içinde verimli ve emniyetli bir Maliye kurmak, memleketin kabiliyetini göz önünde tutarak eksiklerimizi tamamlamaya yarayacak gelir kaynaklarını bulup, bunları yerinde kullanmak, Cumhuriyet Mâliyesinin ana prensipleri olmakta devam edecektir.

Elverişli gidişini kaybetmeyen döviz durumumuz, hususiyle Millî Müdafaa ihtiyaçlarını temin imkânlarını vermek bakımından, sevindirici halini muhafaza etmektedir.

Türk Milletinin Değerli Vekilleri!

Bizi, hizmeti ile şerefliendiren büyük milletin emanetini hepimiz canımızdan Üstün tutarak vazife yapıyoruz. Büyük Meclisin ayrılığa ve aykırılığa asla yüz vermeyen tecrübeli idaresi, milletimizin başlıca duyanadır, Millet mukadderatının idaresi çok nazik olduğu bir devirde yaşıyoruz. . Siyasette ana temellerimizin sade ve açık olmasından kuvvet alıyoruz.

İçeride millî beraberliğe güveniyoruz. Bunu korumak için, gerekli oldursa, her tedbiri almaktan sakınmayacağız.

Vatandaşların selâmetine aykırı olarak, doğru ve kanaatli yoldan sapacaklara, bulanık zamandan siyaset veya ticaret kârı arı yapıklara kesin, katı olarak karşı koyacağız. Dışarı ile münasebetlerimizde siyasetimizi duru, dürüst olarak söyleyeceğiz ve akıllarımızın samimî yolunda yürüyeceğiz. Hiçbir şart altında, zor kabul etmeyeceğiz.

Sevgili arkadaşlarım!

Hür ve şerefli vatana faydalı olabilmek, hepimizin tek bahtiyarlığımızdır.

Tayinler **KARANAME SURETİ**

No. 16937

Tarih: 17-11-1941

1 — Dahiliye Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi Hakkı Haydar Berk surun Münhal Bulunan Mezkûr Vekâlet Müsteşarlığı Muavinliğine, Rize Valisi Hüsni Uzgörenin de Dahiliye Vekâleti Teftiş Heyeti Reisliğine naklen tayinleri tensip edilmiştir.

No: 16925

Tarih: 13-11-941

Kütahya Valisi Hamit Oskay'ın Eskişehir Valiliğine, Isparta Valisi Tevfik Hadi Baysalın Kütahya Valiliğine, Erzurum Valisi Fehmi Vural'ın Çanakale Valiliğine, Elâzığ Valisi Asım Türelinin Erzurum Valiliğine, Çoruh Valisi Selâhettin Üner'in Isparta Valiliğine, Diyarbakır Valisi Feyzi Gürelin Elazığ Valiliğine, Urfa Valisi Kâzım Demirel'in Kırklareli Valiliğine ve 3907 sayılı kanunun ikinci maddesine tevfikân, Eskişehir Vali Muavini Cavit Kınayın Çoruh Vekil V aliliğine Çankaya Kaymakamı Daniş Yurdakul'un Bingöl Vekil Valiliğine, Samsun Vali Muavini Ahmet Baha Beyoğlu'nun Rize Vekil Valiliğine, naklen ve yeniden tayinleri. Dahiliye Vekilliğinin 10-11-941 tarih ve 8415 sayılı tezkeresiyle yapılan teklifi üzerine, İcra Vekilleri heyetinde 10-11-941 tarihinde kabul olunmuştur.

No: 2/16830

Tarih: 10-11-941

1 Kırklareli Valisi ılışan Aksoy'un Mülkiye Baş Müfettişliğine. Konya İdare Heyeti Azasından Zeki Yılmaz'ın Eskişehir Vali Muavinliğine, Mülkiye Müfettişi Basri Konya'nın Konya İdare Heyeti Azalığına, Mülkiye Baş Müfettişi Ağâh Erhan'ın Manisa Vilâyeti İdare Heyeti Azalığına, Sivrihisar kaymakamı Rüştü Özil'in de Samsun Vali Muavinliğine naklen tayinleri tensip edilmiştir.

No: 8548

Tarih: 15-11-941

İzmir Nüfus müdürlüğüne nakledilmiş olan Kastamonu Nüfus müdürü Hüseyin Allayın tekrar Kastamonu, Kastamonu Nüfus müdürlüğüne iadesiyle mumaiylehten açılan İzmir Nüfus Müdürlüğüne Burdur Nüfus Müdürü Ata Ruhî Kızılsara'nın ve Burdur Nüfus Müdürlüğüne de Kastamonu'ya tayin olunup henüz yeni vazifesine azimet etmemiş bulunan Ur fa Nüfus müdürü Ziya Talazın tahvilen tayinlerini 15-11-41 tarihinde onaylanmıştır.

No: 16903

Tarih: 25-10-941

1 — Lice kaymakamı Cemal Dincin Keşan Kaymakamlığına, Aşkale kaymakamı Müştak Derman'ın Çarşamba kaymakamlığına, Reşadiye kaymakamı Hayri Dişlioğlu'nun Aşkale kaymakamlığına, Diyadin kaymakamı Süleyman Onurun Reşadiye Kaymakamlığına, Kars mektupçusu Hüseyin Hilmioğlu'nun da Zonguldak mektupçuluğuna naklen tayinleri tensip edilmiştir.

No: 16926

Tarih: 13-11-941

1 — Kiğı kaymakamı Abdullah Parla'nın Pazarcık kaymakamlığına ve Pazarcık kaymakamı Erip Kürtay'ın da Karlıova kaymakamlığına naklen tayinleri tensip edilmiştir.

No: 16940

Tarih: 25-11-941

1 — Mahalli İdareler Cm um Müdürlüğü İkinci Daire Reisi Necmettin Ergirdin Çankaya kazası kaymakamlığına, Kızıltepe kaymakamlığından açıkta Sıtkı Tuğal'ın Bingöl Mektupçuluğuna, Diyarbakır mektupçuluğundan Vekâlet Emrinde Nurettin Özelçin'in de Muş Mektupçuluğuna, naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

No: 16954

Tarih: 25-11-941

1 İstanbul İaşe Müdürü Hikmet Soymanın Mahalli İdareler Umum Müdürü Muavinliğine, Mülkiye Müfettişi Hayri Ekenin Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü İkinci Daire* Reisliğine, Pazarcık kaymakamı Abdullah Parlan'ın Ankara Vilâyeti Seferberlik Müdürlüğüne, Nüfus İşleri Umum Müdür muavini ve Birinci şube müdürü Naci Kollasın Akhisar kaymakamlığına, Reyhaniye kaymakamı Halil Tekinin Nüfus İşleri Umum Müdür Muavini ve Birinci Şube Müdürlüğüne, Akhisar kaymakamı Hikmet Akmanın Karacasu kaymakamlığına, Van Mektupçusu Bedri İlhanın Muradiye Kaymakamlığına, Ankara Vilâyeti Seferberlik Müdürü Kâzım Aralın Pazarcık kaymakamlığına, Üçüncü Umum Müfettişlik Yazı işleri müdürü Selâhattin Gediğin Reyhaniye kaymakamlığına naklen ve yeniden tayinleri ve Karacasu kaymakamı Şefik Işığın da görülen İdarî Lüzuma binaen vekâlet Emrine alınması tensip edilmiştir.

No:1821

Tarih: 8-11-941

Konya Vilâyeti Seferberlik Müdürlüğüne tayin buyrulan Ekrem Kiper'den inhilâl eden 35 lira kadro maaşlı Çankırı Seferberlik müdürlüğüne, ilişik dilekçe sahibi Siirt Nüfus Müdürü Basri Erdendin naklen ve terfian tayini 8-11-41 tarihinde onaylanmıştır.

No: 8720

Tarih: 22-11-941

Çorum Seferberlik memuru Fikri Okdemir'in Kastamonu Seferberlik memurluğuna ve Kastamonu seferberlik memuru Naci Güneyin de Çorum Seferberlik memurluğuna almakla oldukları kadro maaşlarıyla naklen tayinleri 22-11-41 tarihinde onaylanmıştır.

Memuru Naci Güneyin de Çorum Seferberlik memurluğuna almakta oldukları kadro maaşlarıyla naklen tayinleri 22-11-41 tarihinde onaylanmıştır.

Dâhiliye Vekâletinden:

1 — Erzurum Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Ağrı Vilâyeti Em-

niyet Müdürü Mehmed Ali Orkuş'un, Ağrı Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Erzurum Vilâyeti Emniyet Müdürü Zeki Demir'in, Seyhan Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Kastamonu Vilâyeti Emniyet Müdürü Muhsin Gökkaya'nın, Kastamonu Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne Seyhan Vilâyeti Emniyet Müdürü İsmail Hakkı Tamdın. Rize Vilâyeti 1. nci Sınıf Emniyet Âmiri 583 sicil sayılı Sabri Yurdakul'un Emniyet Umum Müdürlüğü I. Sınıf Emniyet Amirliğine, Zonguldak Vilâyeti 1. nci Sınıf Emniyet Âmiri 1169 sicil sayılı Zeki Tamer'in Rize Vilâyeti 1. nci Sınıf Emniyet Amirliğine, Kocaeli Vilâyeti 2 nci Sınıf Emniyet Âmiri 850 sicil sayılı Haşan Vasıf Kozaz'ın Emniyet Umum Müdürlüğü 2. nci Sınıf Emniyet Amirliğine, emniyet Umum Müdürlüğü 1 nci Sınıf Emniyet Âmirlerinden 379 sicil sayılı Yusuf Ziya Güç'ün Kocaeli Vilâyeti Birinci Sınıf Emniyet Amirliğine, Ankara Polis Enstitüsü Müdür Muavini Muzaffer Sezerserin'in 4. üncü Sınıf Emniyet Müdürlüğü maaş ve tahsisatı ile Zonguldak Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne ve yerine Emniyet Umum Müdürlüğü 4 üncü Sınıf Emniyet Müdürlerinden Halil Olgaçay'ın ve açık bulunan 3. üncü Sınıf Emniyet Polis Müfettişliğine İstanbul Vilâyeti 1ci Sınıf Emniyet Âmirlerinden 475 sicil sayılı M. Ali Konyar'ın naklen ve yeniden tayinleri tensip kılınmıştır.

Dâhiliye Vekâletinden:

I İzmir Belediye Reisliğine Reşat Leblebicioğlu'nun intihabı hakkında İzmir Belediye Meclisince itihaz olunan karar, Belediye Kanununun 89 uncu maddesine tevfikan tasvip olunmuştur.

Takdir edilenler

Kocaeli Valisi Ziya Tekeli'ye

Nafia takımları işleriyle çok yakından ve yorulmaz bir durumda olan alâkasından dolayı Nafia Vekâletince takdirname verilmiştir.

10-10-941

Edirne Mektupçusu Avni Oran'a

Ecnebilerin geliş gidişlerinde verilen Direktiflere tamamen uygun olarak sarf ettiği mesaisiyle Vilâyet Muamelâtındaki muvaffakiyetinden dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir.

21-10-941

Şirnak kaymakamı Fazıl Kattanoğlu'na

Kaza çevresinde 55 Kilometrelik sarp Yolların inşasındaki büyük gayretinden dolayı Siirt Vilâyetince takdirname ile taltif edilmiştir.

11-11-941

Vakıfkebir kaymakamı Hakkı Sayın'a

Ticaret Vekâletinin emri ile bu defa yapılan sayımda neticeyi önce Vilâyete bildirmekle gösterdiği mesai ve alâkasından dolayı Vilâyetçe takdirname verilmiştir.

5-11-941

Kütahya Seferberlik Müdürü Rüştü Altın ok'a

Gerek seferberlik işlerinin intizam ve mükemmeliyetine ve gerek sair işlerdeki vukufu mesai ve gayretinden dolayı Vilâyetçe takdirname ile taltif edilmiştir.

23-11-941

Vekâlet Emrine ve alınanlar

KARARNAME SURETİ

No: 16927

Tarih:

1 — Görülen İdarî Lüzuma binaen Manisa Vilâyeti İdare Heyeti Azasından Sezai Harmankaya'nın Vekâlet Emrine alınması tensip edilmiştir.

1 Keşan kaymakamı Fahri Ülküselin görülen idari lüzuma binaen vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir. 25-10-941

Mülki teşkilât

Bitlis vilâyetinin Tatvan kazası Kotum nahiyesine bağlı Tuğçe Engesor köyleri adı geçen kazadan alınarak Tatvan kazası merkez nahiyesine bağlanması 28-11-941 gününde onaylanmıştır.

Tarih. 25-10-941

No: 16822

İstihsal olunan 25-10-941 gün ve 16892 sayılı kararname ile Maraş vilâyeti merkez kazasına bağlı Yenice Kale nahiyesi merkezi (Döngöle) köyünden (Yeni Köye) kaldırılmıştır.

Vekâlet Tamimleri

Dâhiliye Vekâleti **Seferberlik Mil.**

Sayı: 1843

Tarih: 12-11-941

1 — M. M. Vekâletinden alınan 7-11-941 gün ve H. D. Ş. V. 133970 sayılı cevapta, Koordinasyon kararı ile bir kaç ay evvel mevcut telefon muhabere malzemesine o zaman için el konulmuşken bilâhare kaldırıldığı cihetle halen satışın serbest olduğu bildirilmektedir.

Hava haber verme işlerinde de kullanılan jandarma telefon şebekesi için lüzumu olan malzemenin piyasadan tedarikine çalışılması ve şayet mezkûr malzemeye ciheti askeriyece yine el konulmakta devam ediliyorsa, keyfiyetin doğrudan doğruya M. M, Vekâletine bildirilmesini ve Vekâletimize bilgi vermelerini rica ederim.

Dâhiliye Vekâleti **Seferberlik Md.**

Sayı: 1871

Tarih. 17-11-941

26-9-941 gün ve Sef. M. 1661 sayılı tamime ek:

1 — Hava haber verme mükelleflerinin tabi tutulacakları kursların tertip ve tanzim tarzına ait olup M. M. Vekâletinden alınan 10-11-941 gün ve O. D. Ş. 3. 60859 sayılı tamim sureti, bilgi edinilmek ve cevabı yapılmak üzere, aşağıya çıkarılmıştır.

2 — İlgili askerî makamlarla derhal temasa geçilerek, kursların bu tamimdeki esaslar dâhilinde kısa bir zamanda faaliyete şevklerinin teminini ve sonunun bildirilmesini rica ederim.

**M. M. Vekâletinin 10-11-941 gün ve O. D. Ş. 3. 60859
sayılı yazısı suretidir.
Dâhiliye Vekâletine**

1— 3 ayda bir değiştirilmek de olan hava haber verme teşkilâtının kadroya göre 3 tertip halinde seçilerek kurslara tabi tutulmaları hakkındaki Genelkurmay Başkanlığının 9-Eylül-941 tarih ve 24782 sayılı yazıları üzerine bu teşkilâtın faaliyette bulunduğu yerlerde bir tertip ve henüz faaliyete geçirilmemiş olan Vilâyetlerde 2 tertip erlerin seçilerek kursa tabi tutulmaları Dâhiliye Vekâletinin 6-10-941 tarih ve 1661 sayılı emirleriyle Vilâyetlere bildirilmiştir. Bu emrin bir sureti bilgi için ilişik olarak gönderilmiştir.

2— Yurdun hava taarruzlarına karşı muhafazasında esaslı ve mühim vazifeleri bulunan bu teşkilâtın genişlemesi ve istenilen hasılatı verebilecek bir kudret iktisap etmesi için askerî ve Mülkî bütün idare makamlarının elbirliği ile çalışmaları lüzumu aşikârdır. Yine bu kursların asgarî bir masrafla temin edilmesi zarureti meydandadır. Bu maksatla:

A)Hava haber verme teşkilâtının faaliyete geçirildiği mmtakalarda bu merkezle tesadüf eden kurslar bu teşkilâta mensup subaylar tarafından talim ve tedris edileceklerdir.

B)Bu teşkilâtın henüz faaliyete geçirilmediği yerlerde, fazla masraftan içtinap için kursların kazalarda açılması ve askerlik şube reisleri ile jandarma komutanlarının öğretmenlik vazifesini deruhte etmeleri uygun görülmüştür.

C)Yine bu teşkilâtın açılmadığı yerlerde, kurs merkezlerinde kıta bulunduğu takdirde öğretmenlik vazifesi için kıtadan da subay verilmek suretile kursların faydeli bir şekilde devam ve ikmalî temin olunmalıdır.

3— Askerlik mıntaka Komutanlıkları kendi mıntakalarındaki kursların açılması, talimata uygun bir tarzda devamı ve nihayetlenmesi, hususta ile yakından alâka göstererek bu yoldaki mesai ve neticeleri Vekâlete bildireceklerdir.

4— Mülkî makamlara bu hususta her türlü yardımlarda bulunmasını bütün askerî makamlardan talep ve rica ederim.

Dahiliye Vekâleti
Seferberlik Md.

Sayı: 1877

Tarih: 17-11-941

1 — 1111 sayılı askerlik kanununun 63 üncü maddelerine göre tecile tabi tutulan memuriyet unvanlarının değiştirilmesi hususunda vuku bularak tekliflere dair olup M. M. Vekâletinden alman 10-11-941 gün ve Ordu D. Ş. 3. 52020 sayılı yazı sureti aşağıdadır.

Bu hususun göç önünde bulundurulmasını önemle rica ederim.

M. M. Vekâletinin 10-11-941 gün ve Ordu D. Ş. 3.
52020 sayılı yazısı suretidir.
Dahiliye Vekâletine

1 — 1111 sayılı askerlik kanununun 63. maddesine göre tecile tabi tutulan memuriyet unvanlarının değiştirilmesi hakkında muhtelif Vekâletlerden sık sık teklifler vaki olmaktadır.

Bu teklifler, ekseriyet itibariyle, müecceller miktarına müessir olmadığı için M. M. Vekâletince aynen kabul ve terviç edilmekte ise de bu yüzden mütemadiyen Vekiller Heyetinden karar istihsali ve alman yeni kararnamelere göre aledderecat her makamda bulunan tecil defterlerinin tashihi hem bir çok muamelelerin icrasına hem de dolayısı ile bazı karışıklıklara zemin hazırladığından bu işin ancak içtinabı kabil olmayan hallere hasredilmesi hususunda alâkalı makamlara gereken emirlerin verilmesini üstün saygılarımla rica ederim.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ
M.S. M. U. M. Ş. I.

Tarih. 5-11-941

Sayı: 4799

Özü:

En çok ihtisas şubesi bulunan hasta haneler H:

1 — Sıhhat ve İctimai muavenet vekâletinden alman 18-10-941 tarih

ve 240/1014 sayılı cevapta tam teşekküllü olarak isimlendirilmiş ve ayrılmış hasta haneler mevcut olmayıp en çok ihtisas şubelerini ihtiva eden Ankara, Sivas, Erzurum, Diyarbakır, Haydarpaşa (Numune) ve İstanbul (Çocuk, Gureba, Cerrahpaşa, Haseki) ve Balıkesir, İzmir, Konya, Manisa, Samsun, Adana (memleket) hastaneleriler Bursa (Ahmet Vefik Paşa) hasta hanesinde her türlü sıhhi muayenelerin icra edilebileceği bildirilmiştir. Binaenaleyh 4089 sayılı kanunun 1 inci maddesinin C fıkrası ile muvakkat maddesi mucibince muayeneleri icap eden siyasal bilgiler okulu ve hukuk fakültesi mezunu maiyet memurları ile nahiye müdürlerinin de bu hasta hanelerden birinde muayene olarak rapor almalarının teminini

2— Şimdiye kadar bu hasta hanelerden gayrı hasta hanelerden alınmış olan raporlar varsa bunların da kabul edilmeyerek alâkadarlara yukarıda yazılı hasta hanelerden birinden rapor almalarının tebliğ ve temini ve verilecek raporlarda kanunun tarifi veçhile memleketin her yerimle vazife görmeğe ve her vasıta ile seyahat etmeğe kabiliyetli bulunup bulunmadıklarının aynen derç edilmesinin alâkadar memurlar için başta başhekimliklerine yazılacak tezkerelerde tasrih edilmesini ve bu suretle alınacak raporların tetkik için vekâlete gönderilmesini rica ederim.

3— 1-10-941 tarih ve 164/856 sayılı yazıya cevaben İçel Vilâyetini ile tamamen umumî müfettişliklerle diğer vilâyetlere ve merkez daire-î ire yazılmıştır.

DAHİLİYE VEKÂLETİ

M. S. M. I. M. Ş. I.

Sayı: 5800

Tarih: 5-11-941

1— Maiyet memurları kaymakamlık stajları için tespit edilen esaslara göre dâhiliye vekâletine bağlı olan ve olmayan dairelerde 'çalıştıkları şurada kendilerine tevdi olunan işlere ait evrak altına imza koymak salahiyetini haizdirler esasen resen görecekları işlerde vazife ve mesuliyete alıştırmak gayesi istidat edilmekte olduğu aşikârdır.

2— Maiyet memurlarına kaymakamlık refakatine gönderildikleri zaman gidiş ve dönüşleri için ihtiyar olunan zarurî masrafları verilir. Kabada bu suretle bulunduğu müddete ait ikamet yevmiyesi verilemez çünkü 4389 sayılı kanunun ikinci maddesinin A fıkrasına göre maiyet me-

murlarının kaymakamlık refakatinde bulunmaları bir memuriyet halin* gelmiştir. Binaenaleyh maiyet memurlarının kaymakamlık refakatinde buldukları zamandaki memuriyetleri, maaş kanununun muaddel 8 inci maddesinin B fıkrası mucibince ikamet yevmiyesi verilmesini muntazam bir vazife değildir.

3— 4089 sayılı kanunun 1 inci maddesinin C fıkrasının son bendin de sarahaten yazılı olduğu veçhile stajyerlerin kaymakam olmak için tefrik edilerek maiyet, memurluklarına tayin olunabilmeleri, ancak memleketin her yerinde vazife görmeğe ve her vasıta ile seyahat etmeğe kabiliyetleri bulunduğu dair tam teşekküllü devlet hasta hanelerinde ki hey' eti sıhhiyelerden rapor almakla tekemmül edileceğine göre; bu stajyerlerin memurun kanunun 4 üncü maddesinin V fıkrası mucibince yeniden memuriyete almanlar misille evrakı müsbitisini ihzar ve ibraz etmek mecburiyetinde olduklarından rapor almak için kendilerine ayrıca harcırah verilmesine kanunî imkân görülememiştir.

Cevaben Trabzon vilâyetine ve her yerde aynı suretle muamele ifası için tamimen diğer vilâyetlere ve malûmaten umumî müfettişliklerle merkez dairelerine yazılmıştır.

DAHİLİYE VEKÂLETİ

M. S. M. U. M. Ş. I.

Sayı: 251-1/4096

Tarih: 7-11-941

Özü:

Hasta Memurlar hakkında.

Hastalık dolayısı ile kendisine uzun müddet mezuniyet verilen bir memurun mezuniyetinden avdetinde derhal hastalığının zail olup olmadığı ve vazife ifa edilip edemeyeceğini tespit etmek üzere, bu memurun hasta hanesi bulunan yerlerde Heyeti sıhhiyelere, olmayan yerlerde Hükümet doktorlarına muayeneye sevk ile buradan alacağı rapora göre, vazife ifa edemeyeceği tebeyün ettiği takdirde, kendisine tekrar bir mezuniyet verilerek bilahare mezuniyet ve hizmet müddetine göre hakkında Memurun kanununun 84 üncü maddesinin H. fıkrası hükmünün tatbik edilip memuriyetle alâkasının kesilmesi lazım geleceği 27-6-941 tarihli ve 251-1/385 sayılı Umumî tebliğimizde bildirilmişti.

Bazı vilâyetlerce, şifa bulmalarına tabip rapor ile imkân görülemeyen hasta memurların hizmet müddetlerine göre bir ikinci mezuniyet verilmek istenildiği cereyan eden muamele ve muhaberelelerden anlaşılmiş olmakla keyfiyetin tavgizine lüzum görülmüştür.

5-9-929 tarih ve 1584 numaralı Divanı muhasebat Umumî heyeti kararında da bahis olunduğu veçhile: Hastalığı tabip rapor ile sabit olan memurlara 84 üncü maddenin A. B ve C fıkralarının birinci bentlerinde muharrer olan müddetle mezuniyet verilmesi muktezi olduğu, bu müddet zarfında eydeşmedikleri takdirde lüzum görölürse bu kadar müddet daha mezuniyetlerinin temdit olunabileceği madde metninden anlaşılmakta ise de; bir memurun müddeti hizmetine göre temas eden mezkûr fıkranın bentlerine tevfikan verilmesi meşrut olan müddetin hitamında hastalıklarının şifa bulmasına tabip rapor ile imkân görülemeyenlerin ve binaenaleyh daha o kadar mezuniyet verilmesinde bir fayda melhuz olmayanların mezuniyetlerinin temdidinden evvel dahi maildin ahkâmına tevfikan tekaüde sevk olunmalarında kanunî bir mahzur yoktur.

Bu itibarla, yukarıda tarih ve numarası yazılı Umumî Tebliğimiz mucibince sıhhi bakımdan verilen ilk mezuniyetin hitamında muayeneye sevk olunan bir memurun vazife ifasına mani ve tedavisi imkânsız bir hastalığa düçar olduğu anlaşıldığı takdirde o memurun muayenesi sıhhi bir heyet tarafından yapılmış ise buradan alınacak rapor üzerine: Hükümet tabipliğince yapılmış ise 1683 sayılı kanunun 27 nci maddesinin 2 nci fıkrası mucibince 2 nci bir muayeneden geçirilmek üzere en az üç hekimden mürekkep bir Sıhhiye Heybeti tarafından alınacak rapora göre ve her halde raporun Sıhhat ve içtimai muavenet Vekâletinin tasdikine iktiranından sonra, bu kabil hasta memurların malulen tekaütlüklerinin icrası suretiyle muamele yapılması lâzımdır.

Bu ve evvelki Umumî tebliğlerimiz gereğince muamele yapılması ve Sıhhi bakımdan verilen mezuniyetlerin kanunî hükümlere aykırı bir şekilde temadi ettirilmemesi hususunun temini ve keyfiyetin alâkadarlara da tebliği rica olunur.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ**M. S. M. U. M. Ş. I.**

Sayı: 8622

Tarih: 21-11-941

1706 sayılı jandarma kanununun 18 inci maddesini tadil eden 3148 sayılı kanunda: (Kanun ve Nizamnamelerin ve bunlara müstenit salahiyettar makamlardan verilen emirlerin mükellef tutmadığı hiç bir iş jandarmadan istenemez. Ve jandarma hiç bir suretle esas vazifesi haricinde kullanılmaz.

Ancak zarurî hallerde Dâhiliye vekilinin emri ile jandarma subaylarının muvakkaten Vali, Kaymakam ve Nahiye müdürlükleri vekilliklerinde istihdamı caizdir.) diye sarih bir hüküm mevcut olmasına rağmen mezuniyet, hastalık, tahvil ve sair sebeplerle vazifeleri basından ayrılan kayma kam ve Nahiye müdürlerine jandarma gedikli çavuşlarının vekâlet ettirilmekte bulunduğu bazı Vilâyetlerden alınan yazılardan anlaşılmaktadır. Badema yukarda sözü geçen kanuna nazaran muamele ifasını rica ederim.

1 — İzmir Vilâyetinin 11-11-941 tarih ve 75-59-1039 sayılı yazısına cevaben.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ**M. S. M. IJ. M. Ş: 2.**

Sayı: 565-2

Özü:

Vekâletle yapılan muhaberede Valilerin imza koymaları hakkında.

Vekâletle yapılan muhaberede evrakın bizzat Valiler tarafından imza edilmesi esastır.

Bu esasa riayet ve itina olunmasını önemle rica ederim.

DAHİLİYE VEKÂLETİ**M. S. M. U. M. Ş: 2.**

Sayı: 6139

Tarih: 6-11-941

1— Takibi şikâyete bağlı suçlardan dolayı memurlar hakkında tahkikat devam ederken müştekinin, davasından feragati halinde müfettiş veya muhakkikin, tahkikatı durdurmaya salahiyeti olmaması evrakı tekemmül ettirerek ve fezlekeye bağlayarak ait olduğu idare heyetine tevdi etmesi iktiza eder.

Bunun üzerine maznun memur hakkında lüzum veya meni muhakeme kararı vermek idare heyetine ait vazife ve salahiyet cümlesindedir.

2—Ona göre gereğinin ifası rica olunur.

Sayı: 56310-6/6138

Tarih: 6-11-941

1— Millî Müdafaa Vekâletinin 22-9-1941 tarih ve 98381 sayılı yazısı 2 inci maddededir.

2—Muhtelif vilâyetlerde ve hassaten harp görmüş vilâyet ve As. garnizonlarda eskiden kalma piyade fişeği, bomba, topçu mermi, tapa, kapsül ve fûnye gibi maddeleri sökmek veya barutlarından istifade etmek, bilerek veya bilmeyerek bunlarla oynamak suretiyle bu tehlikeli maddelerin infilâk ederek vatandaşların beyhude ve hiç yoktan ölümüne sebep olduğu cari birçok muamelelerden anlaşılmaktadır. Bunun için aşağıda yazılı hususların her çağda okullara öğretmenler ve halkımıza da mahalli ihtiyat heyetleri ve muhtarlar vasıtası ile ömürlerini kırlarda geçirmekte olan çobanlara kadar tamim edilmesini ve bunun doğurduğu acı akıbetleri hakkında dersler ve konferanslar ve mevzeler verilmek suretiyle ikaz ve tenvir edilmesini;

A) Görülen bu gibi tehlikeli maddelere katiyen el sürmemek ve oynamamak;

- B) —Görüleri tehlikeli maddenin üzerine kazma, kürek ve taşla vurmamak;
C) —En yakın mahalli Hükümet memurlarına, polis ve jandarma karakollarına, ihtiyar heyetlerine veya muhtara haber vermek;
D) —Bu muhterakanın tehlikeli olduğunun köy halkına ilânı buraya bir işaretin veya çevrilen yerin halkça malûm bulunmasının temin ve tefhimini;
3 — Ona göre gereğinin yapılmasını rica ederim.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ

M. S. M. U. M. Ş: 2.

Sayı: 11110-5/63-71

Tarih: 17-11-941

Özü:

Karasu kazasına posta ile gönderilecek evrak 11:

1 — Kocaeli vilâyetine bağlı Karasu kazası ile Bitlis vilâyetine bağlı Hizan kazasının merkezi olan Karasunun ad benzerliği dolayısı ile posta vasıtası ile gönderilen evrakın yanlışlıkla biri birine gittiği ve bu sebeple işlerde gecikmeler olduğu anlaşıldığından bu vaziyeti önlemek üzere bundan sonra Karasu kazasına gönderilecek resmî evrak zarfları ile paketler üzerine (Kararsu-Kocaeli) yazılmasının usul ittihazı Başvekâlet Yüksek makamının 9-1-941 gün yazı işleri 6-1952/4643 sayılı genelgelerde bil dirilmiştir.

Gereğinin ona göre yapılmasını rica ederim.

M. İ. U. M. 2 inci Daire Reisliği

Muamelât Ş. Müdürlüğü

Sayı: 64/19616

Tarih: 11-11-941

Silâh altına çağrılan askerlerin kimsesiz kalan çocuklarına Çocuk Esirgeme Kurumu ve şubeleri tarafından himayesi ve bu çocuklara yapı-

lacak masraflara kargılık olarak (4109) sayılı kanun mucibince mahallî idare heyetince tayin edilecek asgarî maişet haddi miktarınca paranın adı geçen kuruma verilmesi ciheti düşünülmektedir.

Silâh altına çağrılan askerlerin kimsesiz kalan çocuklarının miktarı ile idare heyetlerince teshil edilen asgarî maişet haddinin her belediye için ayrı, ayrı gösterilmek şartı ile tanzim edilecek cetvelin acele gönderilmesi rica olunur.

M. t. U. M. 2 inci Daire Reisliği
Muamelât Ş. Müdürlüğü

Sayı: 64/19711
Tarih: 12-11-941

Özü:

Mesai ve imar programları

Belediye Meclislerinin 2 inci teşrin bidayetinde adiyen yaptıkları içtimada Belediye kanununun 76 ıncı maddesine müsteniden Belediye Reislerinin meclise tevdi ettikleri icraat ye başarılması tasavvur edilen işler hakkındaki raporu ile yapı yollar kanununun beş ve Belediye kanununun 15 inci maddelerinin 30 uncu fıkrasına göre Belediyelerin tanzim ettikleri beş senelik mesai ve imar programlarının tasdikli birer örneklerinin her Belediye için ayrı olmak üzere Vekâlete gönderilmesi ve bunun usul ittihazı tamimen rica olunur.

Hususî idareler tekaüt

Sandığı idare heyeti

Reisliği

Sayı: 3411 Tarih: 13-11-941

Özü:

Tekâüt sandığı ortaklık payı son taksitinin bankaya yatırılması
H:

27-5-941 tarihli ve 1614 sayılı yazıya ektir:

2097 sayılı kanun ve buna müteallik nizamname mucibince vilâyet

Bütçelerine konulan tekaüt sandığı ortaklık payının son taksit zamanı gelmiştir.

Birinci kânun 941 de ödenmesi icap eden hususî idareler emekli ve Öksüzlerine ait üç aylık maaşların vaktinde verilebilmesi için 941 ortaklık payından bakiye kalan son taksit borcunuzun 25 ikinci teşrin 94 tarihine kadar noksansız olarak bankaya yatırılmasını ve neticesinden malûmat gerilmesini ehemmiyetle rica ederim.

DÂHİLİYE VEKÂLETİ

T. H. Reisliği

1— İdareye gelmekte olan bazı lâyihalarda hizmet, seferberlik, köy işleri ve muamelât bir arada gösterilmektedir. Köy işleriyle seferberlik muamelâtı ayrı ayrı dairelerde tetkike tabi olan mevaddan bulunmakla bunların bir layihaya mezc edilmesi muvafık olamayacağından badema her biri için ayrı lâyiha tanzimi,

2—Hidemat layihalarında gösterilmekte olan beden terbiyesi işlerinden esnayı teftişte muhtacı İslah ve tenkit görülenleri için ayrı bir layiha tanzimi, tenkidi mucip hususta tesadüf edilmediği takdirde keyfiyetin umumî layihada kısaca tebarüz ettirilmesi muamelâtın hüsnü temşiyeti bakımından muvafık görülmekle bu dairede muamele ifasını rica ederim.

KARARNAME SURETİ

Çanakkale Valisi Atıf Ulusoğlu ile Bingöl Valisi Sadullalı Koloğlu'nun tekaüde şevkleri. Dahiliye Vekâletinin 10-11-941 tarih ve 8416 sayılı tezkeresiyle yapılan teklif i üzerine, 1851 numaralı kanunun (3) üçüncü maddesine tevfikân İcra Vekilleri Heyetince 10-11-941 tarihinde kabul olunmuştur.

Emekli ve Öksüzler maaşlar

Dâhiliye Vekâletince 1-11-941 den 1-12-941 e

kadar işi biten emekli ve öksüzler maaşı

tahsis listesi:

Memuriyeti ve ismi	Nev'i tahsil
İzmir hususî muhasebe eski tarik tahakkuk kâtibi Ahmet Şükrü Özaras	Tekaüt
Eski Ankara şehremaneti umuru tahririye müdürü Kırşehir me busu Hazım Börekçi	„
Belediye müfettişi Haşan Zâfir	„
Gümüshane vilâyeti evrak memuru ölü Ahmet Fazıl Eskicioğlu	Yetim
Buldan hususî muhasebe eski tahsildarı Ahmet Özel	Tekaüt
Eskişehir valisi ölü Şükrü Yaşın	Yetim
Eski Genç mebusu, Vali nahiyesi müdürlüğünden mütekait ölü Hamdi Yılmaz	
Maçka nahiyesi müdürlüğünden mütekait ölü Ragıp	
Fatih dairesi muhasebe kâtibi Şükrü Özgüney	
Gerger nahiyesi müdürü Mehmet Talât Dinçer	Tekaüt
Fener belediye tahsil şubesi kâtibi Osman Nuri Ezer	„
Kangal kazası eski nüfus memuru ölü Osman Nuri Ermavuş	Yetim
Denizli hususî muhasebe eski tahsildarı Mehmet Gezgin	Tekaüt
Eski Bursa mmtakası iskân muhasibi mesullüğü başkâtibi ve	
Adana inhisarlar başmüdürlüğü Mersin Tuz anvar memuru Hilmi Ergiil	„
Urfâ hususî muhasebe kâtipliğinden mütekait Osman Bensay	
Yetim Doğançay nahiyesi müdürü Yusuf Ziya Sönmez	Tekaüt
Kağızman kazası nüfus memuru Ziya Dursun	„
Mülga iaşe müdüriyeti umumiyesi tahniye müdüriyeti ayniyat muhasibi ve inhisarlar U. Mü? Beyoğlu satış deposu eski muhasibi Ali Tiryaki	„
Çoruh mektupçusu Şevket Yıldırım	„
Ceroilbey nahiyesi eski müdürü Şahap Rıza Toy	„
Merya nahiyesi müdürlüğünden mütekait Abdurrezak Oktay	
Virecik hususî muhasebe tahakkuk memuru ölü Mehmet	

Memuriyeti ve ismi

Cevat Temur

Kağızman hususî muhasebe memurluğundan vekâlet emrinde

Şerif Öztürk

Beyoğlu belediye şubesi fen memuru Mehmet Akif Pulat

Kemah hususî muhasebe memuru ölü Abdurrahman Yalçın

Hesap işleri Md. muvazene şubesi mümeyyizi Mehmet

Esat Sümer

Nev'i tahsil

Yetim

Tekaüt

„

Yetim

Tekaüt